

T.C.
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

DEVLET VE ÖZEL İLKOKULLARDAKİ SINIF ÖĞRETMENLERİ
İLE ÖĞRENCİLERİN SERBEST ETKİNLİKLER DERSİNE
İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

ELİF SENA ŞİBİR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MAYIS, 2019
MUĞLA

T.C.
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI

DEVLET VE ÖZEL İLKOKULLARDAKİ SINIF ÖĞRETMENLERİ İLE
ÖĞRENCİLERİN SERBEST ETKİNLİKLER DERSİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

ELİF SENA ŞİBİR

Eğitim Bilimleri Enstitüsünce
“Yüksek Lisans”
Diploması Verilmesi İçin Kabul Edilen Tezdir.

Tezin Sözlü Savunma Tarihi : 02.05.2019

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Süleyman CAN

Jüri Üyesi: Doç. Dr. Sabri SİDEKLİ

Jüri Üyesi: Doç. Dr. Mehmet ULUKAN

Enstitü Müdürü: Prof.Dr. Ayşe Rezan ÇEÇEN EROĞUL

MAYIS, 2019

TUTANAK

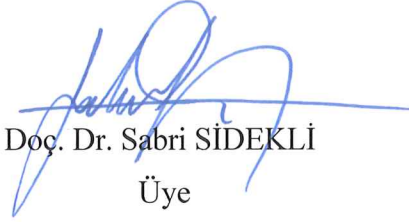
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün 18/04/2019 tarih ve 285/2 sayılı toplantısında oluşturulan jüri, Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin (24/6 veya 38/7) maddesine göre, Temel Eğitim Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Elif Sena ŞİBİR'in "Devlet ve Özel İlkokullardaki Sınıf Öğretmenleri İle Öğrencilerin Serbest Etkinlikler Dersine İlişkin Görüşleri" başlıklı tezini incelemiş ve aday 02/05/2019 tarihinde saat 10.00'da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra ⁶⁰ dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anabilim dallarından sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin kabul edildiğine ^{oy.....birliqf.....} ile karar verilmiştir.

Doç. Dr. Süleyman CAN

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Sabri SİDEKLİ

Üye

Doç. Dr. Mehmet ULUKAN

Üye

ETİK BEYANI

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kılavuzuna uygun olarak hazırlanan “Devlet ve Özel İlkokullardaki Sınıf Öğretmenleri İle Öğrencilerin Serbest Etkinlikler Dersine İlişkin Görüşleri” başlıklı Yüksek Lisans tez çalışmasında;

- Tez içinde sunulan veriler, bilgiler ve dokümanların akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde edildiğini,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçların bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunulduğunu,
- Tez çalışmasında yararlanılan eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterildiğini,
- Kullanılan verilerde ve ortaya çıkan sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapılmadığını,
- Bu tezde sunulan çalışmanın özgün olduğunu,

bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim. 02 / 05 / 2019

Elif Sena ŞİBİR

Bu tezde kullanılan ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'ndaki hükümlere tabidir.

ÖZET

DEVLET VE ÖZEL İLKOKULLARDAKİ SINIF ÖĞRETMENLERİ İLE ÖĞRENCİLERİN SERBEST ETKİNLİKLER DERSİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

ELİF SENA ŞİBİR

Yüksek Lisans Tezi, İlköğretim Eğitimi Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Süleyman CAN

Mayıs 2019, 112 sayfa

Temel eğitim, çocukların iyi bir gelecek elde etmeleri için kazanmaları gereken becerilerin bir bütünüdür. Bu bütün içerisinde Serbest etkinliklerin önemli ölçüde yeri vardır. Serbest etkinlikler, öğrencilerin 21. yy becerilerini geliştirmeyi ve bu çağın gerektirdiği donanıma sahip bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Buradan hareketle bu çalışmanın amacı; 21. yy'da büyük bir öneme sahip olan serbest etkinliklerin öğrenciler üzerindeki etkisini araştırmaktır. Araştırma desenlenirken betimsel analiz yönteminden yararlanılmış olup, çalışma nitel bir çalışmadır. Çalışma için elde edilen veriler görüş formu ile öğretmen ve öğrenciler ile bire bire görüşülerek elde edilmiştir. Çalışma grubunu Denizli ilinde bulunan devlet ilkokulları ve özel ilkokullarda eğitim öğretim veren öğretmenler ve 3. sınıf öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmada toplam 200 öğrenci bulunmaktadır. Bu öğrencilerin 100'ü Denizli ilinde bulunan bir devlet ilkokulunda eğitim almaktadır. Diğer 100'ü ise Denizli ilinde bulunan özel bir ilkokulda eğitim almaktadır. Araştırmada toplam 100 öğretmen bulunmaktadır. Bu öğretmenlerin 50'si Denizli ilinde bulunan bir devlet ilkokulunda görev yapmaktadır. Diğer 50'si ise özel bir ilkokulun Denizli ve Ankara şubelerinde görev yapmaktadırlar. Araştırmada nitel verileri toplama amacı ile öğrencilere ve öğretmenlere "Serbest Etkinlikler Dersi ile İlgili Görüşme Formu" uygulanmıştır. Nitel verilerin analizinde betimsel analiz yönteminden yararlanılmıştır. Araştırmanın sonucunda devlet ilkokulunda eğitim-öğretim veren öğretmenler ile özel ilkokulda eğitim-öğretim veren öğretmenlerin Serbest Etkinlikler derslerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılıklar gözlemlenmiştir. Serbest Etkinlikler dersi kazanımlarında yer alan etkinliklerin sınıf koşullarına, fiziksel ortamlara ve materyal çeşitliliğine bağlı olduğu görülmüştür. Devlet ilkokullarının kaynaklarının sınırlı olması nedeni ile Serbest Etkinlikler dersinin amacına ulaşamadığı görülmüştür. Bunun yanında özel ilkokulda yer alan kaynak ve materyaller Serbest Etkinlikler dersinin kazanımlarına uygun olarak sürdürülmesini sağlamaktadır. Öğrenciler açısından incelendiğinde Devlet ilkokulları ve özel ilkokullarda eğitim öğretim gören öğrencilerin Serbest Etkinlikler dersinden keyif aldıkları gözlemlenmektedir. Bunun yanında özel ilkokullarda eğitim öğretim gören öğrencilerin etkinlik, materyal ve kaynak çeşitliliği nedenleri ile bu derste daha fazla bilgi ve beceri

edindikleri gözlemlenmiştir. Devlet ilkokullarında eğitim öğretim gören öğrencilerin Serbest Etkinlikler dersi ile ilgili düşüncelerinin daha kısıtlı olduğu görülmektedir. Serbest Etkinlikler dersinin öğrencilerin akademik ve sosyal yaşamını olumlu yönde etkilediği ve 21. yy becerilerinin kazanılmasında büyük bir etken olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sonunda elde edilen bulgulardan yararlanılarak öğretmenlere Serbest Etkinlikler dersinde öğrencilerin sınıf düzeylerine uygun becerileri kapsayan ve 21.yy becerilerine uygun olan etkinlikler yapmaları önerilmiştir.

Anahtar kelimeler: Serbest etkinlik, Devlet ve özel kurum, ilkokul, beceri, öğretmen, öğrenci

ABSTRACT

OPINIONS OF THE PRIMARY SCHOOL TEACHERS AND STUDENTS ABOUT THE FREE ACTIVITIES COURSE IN PRIVATE AND STATE PRIMARY SCHOOLS

ELİF SENA ŞİBİR

Master's Thesis, Primary Teacher Education Program

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Süleyman CAN

May 2019, 112 pages

Basic education aims to impart a set of skills to children that they have to acquire to have a good future. In the inculcation of these skills in children, free activities have a significant role to play. Through free activities, it is intended to develop students' 21st century skills and to train individuals equipped with the skills and competences required by this age. In this connection, the purpose of the current study is to investigate the effects of free activities that are of significant importance in 21st century on students. While designing the current study, the descriptive analysis method was used and the study is a qualitative study. The data of the current study were collected with an interview form used to conduct interviews individually with the teachers and students. The study group of the current research is comprised of teachers working in state and private primary schools and 3rd grade students attending these schools in the city of Denizli. The total number of the students participating in the current study is 200. Of these 200 students, 100 attend a state school and the other 100 students attend a private school both located in the city of Denizli. The total number of the teachers participating in the current study is 100. Of these teachers, 50 work in a state primary school. The other 50 teachers work in the Denizli and Ankara branches of a private school founded in the city of Ankara. In order to collect the qualitative data in the current study, "The Free Activities Course Interview Form" was administered to the students and teachers. In the analysis of the collected qualitative data, the descriptive analysis method was used. As a result of the study, a significant difference was found between the opinions of the teachers working in a state school and those of the teachers working in a private school about the free activities course. It was also found that the rendering of the activities to be engaged in to accomplish the objectives of the course depends on classroom conditions, physical settings and diversity of materials. Due to limitlessness of the resources found in the state primary school, the free activities course cannot achieve its objectives. On the other hand, resources and materials available in the private primary school make it possible to conduct the free activities course in such a way as to accomplish its objectives. When the students' opinions about the free

activities course were examined, it was found that both the students attending the state primary school and the students attending the private primary school enjoy the free activities course. On the other hand, it was observed that the students attending the private primary school acquire more knowledge and skills in this course as a result of greater diversity of activities, materials and resources. The opinions of the students attending the state primary school about the free activities course seem to be more restricted. It was also concluded that the free activities course affects students' academic and social lives positively and makes important contributions to the acquisition of the 21st century skills.

In light of the findings of the current study, it can be suggested that teachers should conduct activities in the free activities course that are suitable for the age of students and that are conducive to the development of the 21st century skills.

Key words: Free activitie, state and private schools, primary schools, skill, teacher, student

ÖNSÖZ

Serbest etkinlikler insanların yaşam boyu boş zamanlarını değerlendirme faaliyetleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Serbest zamanını iyi ve etkili değerlendiren bir birey yaşamı boyunca öğrenen ve gelişen bir birey olarak hayatına devam eder. Hayatımızda bu kadar yeri olan serbest etkinliklerin okullarda eğitimi verilmesi geleceğimizi şekillendirecek olan çocukların bu bakış açısı ile yetişmelerini sağlamaktadır. Öğrencilerimizin 21. yy becerileri ile donanmış, kendine kendine bilgiye ulaşabilen bireyler olmaları tüm eğitimcilerin ortak görüşüdür. Bu bilinçte öğrenciler yetiştirmek için Serbest Etkinlikler dersinden yararlanmak gerekmektedir. Buradan hareketle; bu çalışmada serbest etkinlikler dersine yönelik öğretmen ve öğrenci görüşleri araştırılmış ve elde edilen bulgular değerlendirilmiştir.

Lisans ve yüksek lisans döneminde her zaman desteğini ve güvenini hissettiğim, değerli bilgileri ile gelecek nesillere ışık olan değerli hocam, danışmanım Sayın Doç. Dr. Süleyman CAN'a teşekkürü bir borç bilirim.

Lisans ve yüksek lisans dönemlerinde kapısı bana her zaman açık olan ve ne zaman desteğe ihtiyaç duysam elinden gelenin fazlasını yapan hocalarım Araş. Gör. Dr. Halil ÇOKÇALIŞKAN, Araş. Gör. Dr. Alper YORULMAZ ve Dr. Öğretim üyesi Özkan ÇELİK'e en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

Yüksek lisans yaparken maddi ve manevi hiçbir desteğini benden esirgemeyen, her hafta benim ile birlikte Denizli'den Muğla'ya gelen ve beni yetiştiren kıymetli annem-babam Gülsüm ŞİBİR ve Cahit ŞİBİR'e teşekkür ederim.

Bu süreçte her anlamda yanımda olan bana olan sevgisi ve eğitimime verdiği destek ile hep bana katkı sağlayan değerli eşim Tolga İYİOL'a bana olan güveni ve desteği için teşekkür ederim.

Çalışmamın eğitim ve öğretime katkı sağlaması dileği ile...

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET.....	v
ABSTRACT.....	vii
ÖNSÖZ	ix
TABLolar DİZİNİ.....	xiii
KISALTMALAR DİZİNİ	xv
EKLER DİZİNİ	xvi

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Problem Cümlesi.....	4
1.3. Araştırmanın Amacı.....	4
1.4. Araştırmanın Önemi	5
1.5. Araştırmanın Sayıltıları.....	7
1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	8

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kuramsal Çerçeve	9
2.1.1. İlköğretimin Amaçları.....	10
2.1.2 Serbest Etkinlik Kavramı	11
2.1.3. Okul İçi Süreçlerde Serbest Etkinlik Nedir?	13
2.1.4. Serbest Etkinlik Dersinin Okullardaki Yeri	15
2.1.5. Serbest Etkinlikler Dersinin Amacı	18
2.1.6 Serbest Etkinlikler Dersinin Önemi	20
2.2. Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar	22
2.2.1. İlgili Yurt Dışı Yapılan Çalışmalar	22
2.2.2. İlgili Yurt İçi Yapılan Çalışmalar	24

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli	27
3.2. Çalışma Grubu	28
3.3. Veri Toplama Araçları	29
3.4. Veri Toplama Süreci	31
3.5. Verilerin Analizi	32

BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	34
4. 2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	36
4. 3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	38
4. 4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	40
4. 5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	42
4.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular	44
4.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	47
4.8. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	49
4.9. Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular	51
4.10. Onuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular	53
4.11. On Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	55
4.12. On İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	57
4.13. On Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	58

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç	62
5.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuçlar	62
5.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuçlar	63
5.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuçlar	64
5.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuçlar.....	64
5.1.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuçlar.....	65
5.1.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuçlar	65
5.1.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuçlar	66
5.1.8. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuçlar.....	67
5.1.9. Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuçlar	67
5.1.10. Onuncu Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuçlar	68
5.1.11. On Birinci Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuçlar.....	68
5.1.12. On İkinci Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuçlar	69
5.1.13. On Üçüncü Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuçlar	70
5.2. Sonuç ve Öneriler.....	71
5.2.1. Öneriler	76
5.2.2. Araştırmacılar İçin Öneriler.....	77
KAYNAKÇA.....	78
EKLER.....	82
ÖZGEÇMİŞ	111

TABLolar DİZİNİ

Tablo 3.2.1. Devlet İlkokulu ve Özel İlkokullarda Eğitim-Öğretim Veren Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı	28
Tablo 3.2.2. Devlet İlkokulu ve Özel İlkokullarda Eğitim-Öğretim Gören Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı	29
Tablo 3.2.3. Devlet İlkokulu ve Özel İlkokullarda Eğitim-Öğretim Gören Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı	29
Tablo 4.1. Devlet İlkokulu ve Özel İlkokul Öğretmenlerinin “Serbest Etkinlikler Dersini Nasıl Tanımlarsınız? Açıklayınız.” Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi	35
Tablo 4.2. Devlet İlkokulu ve Özel İlkokul Öğretmenlerinin Sınıfınızda Serbest Etkinlikler Dersi Kapsamında Ne Tür Etkinlikler Yapıyorsunuz? Yaptığınız Bu Etkinlikleri Açıklar Mısınız?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi.....	37
Tablo 4.3. Devlet İlkokulu ve Özel İlkokul Öğretmenlerinin “Serbest Etkinlikler Dersi İçin İdeal Sınıf / Okul Ortamını Nasıl Değerlendiriyorsunuz? Nasıl Bir Ortam Olmalıdır?” Sorusuna Verdiği Cevapların Analizi.....	39
Tablo 4.4. Devlet İlkokulu ve Özel İlkokul Öğretmenlerinin “Serbest Etkinlikler Dersinin Öğrencilere Katkısı Nelerdir? Bu Dersin Hangi Gelişim Alanlarına Ne Tür Etkisi Olduğunu Düşünüyorsunuz?” Sorusuna Verdiği Cevapların Analizi.....	41
Tablo 4.5. Devlet İlkokulu ve Özel İlkokul Öğretmenlerinin “Serbest Etkinlikler Dersinde Ne Tür Sorunlarla Karşılaşıyorsunuz?” Sorusuna Verdiği Cevapların Analizi.....	43
Tablo 4.6. Devlet İlkokulu ve Özel İlkokul Öğretmenlerinin “Serbest Etkinlikler Dersinde Karşılaştığınız Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileriniz Nelerdir?” Sorusuna Verdiği Cevapların Analizi	44
Tablo 4.6.1. Devlet İlkokulu ve Özel İlkokul Öğretmenlerinin “Serbest Etkinlikler Dersi İle İlgili Eklemek İstedığınız Başka Bir Husus Var Mıdır?” Sorusuna Verdiği Cevapların Analizi.....	46
Tablo 4.7. Devlet İlkokulu ve Özel İlkokul Öğrencilerinin “Serbest Etkinlikler Dersi Denilince Aklınıza Ne Geliyor?” Sorusuna Verdiği Cevapların Analizi.....	48
Tablo 4.8. Devlet İlkokulu ve Özel İlkokul Öğrencilerinin “Serbest Etkinlikler Dersinde Neler Yapıyorsunuz?” Sorusuna Verdiği Cevapların Analizi.....	50
Tablo 4.9. Devlet İlkokulu ve Özel İlkokul Öğrencilerinin “Bu Etkinliklerde En Çok Sevdiğiniz Etkinlik Hangisidir? Nedenleri İle Açıklayınız.” Sorusuna Verdiği Cevapların Analizi.....	52

Tablo 4.10. Devlet İlkokulu ve Özel İlkokul Öğrencilerinin “ Serbest Etkinlikler Dersinde Neler Yapmak İstersiniz?” Sorusuna Verdiği Cevapların Analizi.....	54
Tablo 4.12. Devlet İlkokulu ve Özel İlkokul Öğrencilerinin “ Serbest etkinlikler dersinde arkadaşlarıyla daha çok iletişim kurduğunu düşünüyor musunuz? Neden?” Sorusuna Verdiği Cevapların Analizi.....	57
Tablo 4.13. Devlet İlkokulu ve Özel İlkokul Öğrencilerinin “ Okul dışında herhangi bir serbest zaman etkinliğinde bulunuyor musunuz? Bu etkinlikler nelerdir?” Sorusuna Verdiği Cevapların Analizi.....	59
Tablo 4.13.1. Devlet İlkokulu ve Özel İlkokul Öğrencilerinin “ Serbest Etkinlikler Dersi İle İlgili Eklemek İstedığınız Başka Bir Husus Var Mıdır?” Sorusuna Verdiği Cevapların Analizi.....	60

KISALTMALAR DİZİNİ

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

SE: Serbest Etkinlikler

TTKB: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

DOÖ: Devlet İlkokulu Öğretmenleri

ÖÖÖ: Özel İlkokul Öğretmenleri

DOÖĞ: Devlet İlkokulu Öğrencileri

ÖÖÖĞ: Özel İlkokul Öğrencileri

EKLER DİZİNİ

Ek 1. Uygulama İzni	82
Ek 2. Öğretmen Görüşme Formu	84
Ek 3. Öğrenci Görüşme Formu	86
Ek 4. Devlet İlkokulları Öğretmenlerine Yönelik Görüşme Formu Önerileri	88
Ek 5. Özel İlkokul Öğretmenlerine Yönelik Görüşme Formu Önerileri	94
Ek 6. Devlet İlkokulları Öğrencilerine Yönelik Görüşme Formu Önerileri	99
Ek 7. Özel İlkokul Öğrencilerine Yönelik Görüşme Formu Önerileri	104
Ek 8. İlköğretim Okulları Haftalık Ders Çizelgesi	110

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu çalışmada devlet ilkokulları ve özel ilkokullarda eğitim-öğretim veren öğretmenler ve eğitim - öğretim gören öğrencilerin Serbest Etkinlikler dersi ile ilgili görüşleri araştırılmıştır. Öğretmenlerin Serbest Etkinlikler dersine verdikleri öneme göre devlet ilkokulları ve özel ilkokullarda yürütülen Serbest Etkinlikler dersinin öğrencileri nasıl etkilediği belirlenmeye çalışılmıştır. Bu bölümde problem durumu, problem cümlesi, alt problemler, araştırmanın amacı, önemi, varsayımları ve sınırlılıkları bulunmaktadır.

1.1. Problem Durumu

İnsan bir ülkenin sahip en değerli kaynakların başında gelir. Her kaynak gibi bu kaynağın değerlendirilip işlenmesi, o ülkenin uygarlık ve kalkınma hızını arttırmaktadır. Bu durumda eğitim devreye girmekte ve insanları topluma göre şekillendirmektedir. Çünkü insanın çok yönlü gelişimi ve toplumsal uyumu eğitim ile gerçekleşebilir. Eğitim; insana, hem çevresindeki değişmelere uyum sağlayacak, hem de çevresinde istenilen değişimleri yaratabilecek nitelikte yeni davranışlar kazandırma süreci diye tanımlanabilir (Başaran, 1983).

Günümüzde bilim ve teknolojiye yaşanan gelişmeler toplumsal yaşamda ve bununla birlikte eğitim alanında birçok değişikliğe neden olmaktadır. Bu gelişmeler ışığında gerek toplumsal, gerek bireysel ve gerek eğitim alanının gereksinimleri doğrultusunda eğitim programları gözden geçirilmekte, değerlendirilmekte ve gerektiğinde yeniden hazırlanmaktadır. Bu bağlamda Türkiye’de Milli Eğitim Bakanlığı [MEB] 2004 yılında

yaptığı bir çalışma ile ilköğretim programlarını yeniden hazırlanmıştır (Gültekin, Atalay ve Ay, 2014).

2004 ilköğretim programında dersler zorunlu ve seçmeli dersler olmak üzere iki boyutta düşünülmüş; ancak 2010-2011 öğretim yılındaki düzenlemeyle ilköğretimin ilk beş yılında seçmeli dersler, “Serbest Etkinlikler” olarak ele alınmıştır. Serbest etkinlikler, 1.2.3. sınıflarda haftada 5, 4. ve 5.sınıflarda ise haftada 4’er saat olarak programda yer almıştır (Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı [TTKB], 2010). 2012-2013 öğretim yılında ise eğitim sistemindeki yapısal bazı değişikliklere paralel olarak ilköğretim programlarında da değişiklik yapılmış; seçmeli ders sayıları artırılarak 5. sınıftan itibaren seçmeli derslere haftada sekiz saat zaman ayrılmıştır. İlkokul da ise seçmeli derslere 1. sınıfta 4 saat, 2. ve 3. sınıflarda ise 2 şer saat ayrılmıştır (MEB, 2018). Bakanlık Serbest Etkinliklerin amacını (MEB, 2018); “öğretici ve eğlendirici uygulamalar yoluyla öğrencilerin okulu daha çok sevmelerini, bir aile ortamı gibi benimsemelerini, okulda kendilerini daha rahat ifade edebilmelerini, güvende ve huzurlu hissetmelerini, daha mutlu olmalarını sağlamak, diğer öğrencilerle iletişimini artırarak sosyalleşmelerine ve toplumsal hayata uyum sağlamalarına yardımcı olmak; zihinsel, fiziksel, sosyal, psiko- motor ve kültürel gelişimlerine katkı sağlamaktır” şeklinde ifade etmiştir. Serbest etkinlik saatinde uygulanacak etkinlikler yoluyla öğretmenlerin, öğrencilerin yeteneklerini ortaya çıkarabilecekleri ortamları düzenlerken öğrencilerin de kendilerini tanıma ve kendilerini keşfetme imkânı elde etmeleri beklenmektedir. Ayrıca Bakanlık (MEB, 2018) serbest etkinlik saatlerinde öncelikle öğrencilerin eğlenerek öğrenmelerine, yaratıcı zekalarını ve hayal güçlerini; yardımlaşma, dayanışma, işbirliği, dürüstlük, empati kurma, özgüven, liderlik vb. özelliklerini geliştirmelerine, sosyal çevrelerini, yaşadıkları ortamı, milli ve evrensel değerleri tanımalarına, yaşadıkları sorunlara çözümler üretebilmelerine, toplumla uyumlu ve topluma katkısı olan bireyler olarak yetişmelerine imkan sağlayacak nitelikte uygulamalara ve etkinliklere yer verilmelidir” şeklinde bir uyarı ile öğretmenleri yönlendirmiştir ve öğretmenlere serbest etkinlikler dersi hakkında yol göstermiştir. Bu amaç ve uyarılarla 2010-2011 öğretim yılı başında Serbest Etkinlik uygulamalarına başlanmıştır. Ancak uygulama noktasında somut bir kılavuz ya da etkinlikleri içeren örnek modüller okullara gönderilmemiştir (Gültekin, Atalay ve Ay, 2014).

Serbest Etkinlikler dersinin ülkemizin ilköğretim programına giriş yapmasının ana amacı öğrencilerde olumlu davranışları pekiştirmek ve 21.yy becerilerini öğrencilerde

geliştirmektedir. Bu ders öğrencilerin okul dışındaki boş zamanlarını da kaliteli geçirmeleri için onlara fırsat vererek eğitimin okul dışı ortamlara taşınmasını sağlamaktadır.

Serbest Etkinlikler dersi ülkemiz dışındaki diğer ülkelerin eğitim programlarında da önemli bir yere sahiptir. Özellikle son yıllarda dünya da serbest etkinliklere verilen önem oldukça artmıştır. Bunun nedeni serbest zamanlarda yapılan etkinliklerin de eğitici kazanımlar içermesinden kaynaklanmaktadır. Öğrencilerin okula karşı olumlu tutum geliştirmeleri, iş birliği ile çalışma, analiz ve sentez etme becerilerine katkı sağlayan Serbest Etkinlikler dersi öğrencilerin okul içi kazanımları ile ilgili birçok gelişim göstermelerini sağlar (Binbaşoğlu, 2000, s.11).

Klasik, yani gelişmemiş eğitim programlarının yetersizliğini ve verimsizliğini gidermek, öğrencilerin bedensel ve ruhsal gereksinimlerini, yaşamsal sorunlar üzerinde, yaparak ve yaşayarak öğretmek, öğrencilerin kişiliklerini geliştirerek, onların kendi kendilerini gerçekleştirmelerine, sorumluluk ve kendini keşfetme gibi iyi niteliklerini geliştirmelerine fırsat vermek, liderlik, grup olma bilincini geliştirme ve boş zamanlarını iyi geçirmelerini sağlamak ders dışı etkinliklerin eğitimsel değeridir (Binbaşoğlu, 2000, s.11).

İlköğretim derslerinde yer alan birçok kazanımın ve 21.yy becerilerinin kazanılmasında etki sağlayan programda belli bir ders saati içinde uygulanan Serbest Etkinlikler dersinin okul içi süreçlerde nasıl yürütüldüğü, bu ders yürütülürken resmi ve özel ilkokullar arasındaki farklılıklar, ders içi süreçlerde yaşanan sorunlar, dersin daha etkili olabilmesi için öğretmen ve öğrenci görüşlerine uygun olarak önerilerin belirlenmesi bu çalışmanın gerekçelerini oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra 21.yy becerilerine önem verilen çağımızda çalışmanın konusu hakkında yeterince çalışma yapılmamış olması çalışmanın değerini arttırmaktadır. Litaretür taraması yapıldığında Serbest Etkinlikler dersi ile ilgili yurt içinde yapılan çalışmaların sınırlı oluşu görülmektedir. Bu çalışma ile öğretmenlerin serbest etkinlikler dersine olan farkındalıklarını arttırma hedefi çalışmamızın değerini arttırmaktadır. Serbest Etkinlikler dersi için öğretmenlere ışık olacak olan bu çalışma, öğretmenler vasıtasıyla geleceğimiz teminatı öğrencilerimizin de birçok becerisine katkı sağlayacaktır. 21. yy becerilerinden olan işbirliği ile öğrenme, yaratıcılık, eleştirel ve sorgulayıcı düşünme becerileri serbest etkinlikler dersi ile öğrencilere aktarılabilecektir. Bu beceriler Serbest Etkinlikler dersinin kazanımları ile birlikte eğlenceli ve öğretici bir şekilde öğrencilerin hayatlarına entegre edilerek

öğrencilerin toplumsal yaşamda donanımlı bireyler haline gelmelerini sağlayacaktır. Ayrıca Serbest Etkinlikler dersinin amaçlarından olan çağdaş ve vizyonu geniş gençliği yetiştirme yolunda da önemli bir katkı sağlayacaktır.

1.2. Problem Cümlesi

Devlet ve özel ilkokullarda yürütülen Serbest Etkinlikler dersine yönelik öğretmen ve öğrenci görüşleri nelerdir?

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada Devlet ilkokulları ve özel ilkokullarda eğitim- öğretim veren sınıf öğretmenlerinin ve eğitim- öğretim gören öğrencilerin serbest etkinlikler dersine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Araştırmanın amacı doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Devlet ilkokulları ve özel ilkokullarda eğitim - öğretim veren sınıf öğretmenlerinin;
  - a- Serbest Etkinlikler dersine ilişkin görüşleri nelerdir?
  - b- Serbest Etkinlikler dersinde tercih ettikleri etkinlik türleri nelerdir?
  - c- Serbest Etkinlikler dersinin yapıldığı alanlara ilişkin görüşleri nelerdir?
  - d- Serbest Etkinlikler dersinin öğrenciler üzerindeki etkilerine ilişkin görüşleri nelerdir?
  - e- Serbest Etkinlikler dersini uygularken karşılaştıkları sorunlar nelerdir?
  - f- Serbest Etkinlikler dersinde karşılaştıkları sorunlara önerdikleri çözüm önerileri nelerdir?
2. Devlet ilkokulları ve özel ilkokullarda eğitim - öğretim gören öğrencilerin;
  - a- Serbest Etkinlikler dersine ilişkin görüşleri nelerdir?

- b- Serbest Etkinlikler dersinde yaptıkları etkinlik türleri nelerdir?
- c- Okul içi süreçlerde yapılan Serbest Etkinlikler dersinde yaptıkları etkinliklerden en çok yapmak istedikleri etkinlikler nelerdir?
- d- Serbest Etkinlikler dersinden beklentileri nelerdir?
- e- Serbest Etkinlikler dersinin süresine ilişkin görüşleri nelerdir?
- f- Serbest Etkinlikler dersinde arkadaşları ile olan iletişimlerine ilişkin görüşleri nelerdir?
- g- Serbest Etkinlikler dersi dışında okul dışı süreçlerde yaptıkları serbest zaman etkinlikleri nelerdir?

1.4. Araştırmanın Önemi

Serbest etkinlikler birçok ülkede okul müfredatına eklenmiş olup önemli etkinlikler bütünü içerir. Serbest Etkinlik dersinin amacına ulaşılması, bu derste ulaşmaya amaçlanan beceri ve kazanımlara uygun bir eğitim sürecinin yapılandırılmasına bağlıdır. Fakat bu bakış açısının aksine okullarda yapılan serbest Etkinlik dersleri fiziksel koşullar ve materyal yetersizliği nedenleri ile yapılmamakta ya da bu ders yerine başka dersler yapılmaktadır. Aynı zamanda Serbest Etkinlikler dersinin önemi ve gerekliliği günümüzde halen öğretmenler tarafından kavranamamıştır. Bu durumu ortadan kaldırmak amacı ile bu derslerin ders içi süreçlerinin daha iyi planlanması, okulun şartlarına uygun olarak düzenlenmesi ve uygulanması gerekmektedir. Araştırma Serbest Etkinlikler dersinin ilkokullarda daha bilinçli, daha anlamlı ve verimli bir şekilde uygulanması amacı ile desenlenmiştir.

Serbest Etkinlikler derslerinin öğrenciler için önemi, öğrencilerin okula karşı olumlu tutumlar geliştirmesi ile akademik ve sosyal başarı arasında da olumlu bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin okula karşı olumlu tutumlar geliştirmeleri, derslerin öğretim programları, öğretmen nitelikleri, öğretim faaliyetleri gibi değişik faktörlerden etkilenmektedir. Bu faktörlerin yanı sıra öğrencilerin gelişim özellik ve ilgileri de dikkate alındığında ders süreleri, teneffüsler ve ders dışı okul faaliyetleri de öğrencilerin okula karşı tutumlarını etkileyecektir, bu bakış açısında Serbest Etkinlikler dersinin öğrencilerin okula karşı olumlu tutum geliştirme, akademik ve sosyal başarı

kazandırma açısından öğrenciler açısından büyük önemi vardır (Gültekin, Atalay ve Ay, 2014).

Serbest Etkinlikler dersinin öğretmenler açısından önemine baktığımızda öğretici ve eğlendirici uygulamalar yoluyla öğrencilerin okulu daha çok sevmelerini, bir aile ortamı gibi benimsemelerini, okulda kendilerini rahat ifade edebilmelerini, güvende hissetmelerini, daha mutlu olmalarını sağlamak, diğer öğrencilerle etkileşimlerini arttırarak sosyalleşmelerine yardımcı olmak; zihinsel, fiziksel, sosyal ve kültürel gelişimlerine katkı sağlamaktır. Bu bakış açısıyla öğretmenlerin bahsedilen değerleri kazandırmalarını kolaylaştırmak amacı ile Serbest Etkinlikler dersinden yardım almaları gerekmektedir. Öğretmenler ilkokul öğrencilerine değer kavramlarını öğretirken zorlandıklarını belirtmişlerdir. Bu kavramları öğretirken Serbest Etkinlik dersinden faydalanmaları gerekmektedir (Binbaşoğlu, 2000, s.11).

Toplum açısından Serbest Etkinlikler dersinde elde edilen kavram ve kazanımlar ile yetişen bireyler ilerleyen zamanlarda toplum için faydalı bireyler haline gelmektedirler. Zamanını verimli geçirmeyi öğrenen bireyler ileriki yaşamlarında toplumu geliştirecek serbest zaman faaliyetleri ile ülkelerine ve dünyaya katkı sağlarlar. Bu şekilde yetişen bireyler alkolizm, uyuşturucu ve sigara gibi kötü alışkanlıklardan uzak durarak daha sağlıklı bir hayat sürerler. Görüldüğü gibi Serbest Etkinlikler dersi ile toplumun en küçük bireyinden başlayarak en üst basamağa kadar fayda sağlanmaktadır.

Serbest Etkinlikler dersinin amaçlarına bakıldığında öğrencilerin ders başarısının arttırılmasının da göz önüne alındığı görülmektedir. Bu ders ile birlikte okulu seven ve okul stresinden uzaklaşan bireyler ana derslere aktif olarak odaklanabilirler. Bu da öğrencilerin ve öğretmenlerin bağlı olduğu müfredata olumlu etki eder. Bu şekilde öğrencilerin ders başarısının da olumlu yönde etkileneceği tahmin edilir.

Öğrencilerin kazanması hedeflenen birçok bilgi ve becerinin yer aldığı Serbest Etkinlikler dersinin devlet ilkokulları ve özel ilkokullarda işlenişinde, kalitesinde ve verimliliğinde ortaya çıkan farklılıkların belirlenmesi araştırmamızın önemini oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda devlet ilkokulları ve özel ilkokullarda işlenen Serbest Etkinlikler dersi ile ilgili yapılan değerlendirme ile Serbest Etkinlikler dersine ilişkin daha bilinçli iyileştirme çalışmaları yapılabilecektir (Gültekin, Atalay ve Ay, 2014).

Serbest Etkinlikler dersi, gelişen ve sürekli yenilenen dünya da öğrencilerin üst düzey becerilerinin geliştirilmesi amacı ile ilkökul müfredatlarında yer almıştır. Öğrencilerin kendilerine olan özgüvenlerinin artırılması, analiz ve sentez yapabilen, yaratıcı ve sorgulayıcı öğrencilerin yetiştirilmesi bu dersin amaçlarındandır (Gültekin, Atalay ve Ay, 2014). Öğrencilerin bakış açıları göz önüne alınarak Devlet ilkökulları ve özel ilkökullara uygulanan Serbest Etkinlikler dersinin amacına uygunluğu ve verimliliği hakkında daha sağlıklı değerlendirmeler yapılabilecektir. Ayrıca elde edilen sonuçlar doğrultusunda da çözüm önerileri de sunulabilecektir (Binbaşoğlu, 2000, s.14).

Serbest Etkinlikler dersinin içerisine barındırdığı 21. yy becerileri ile ilgili öğretmenlere hizmet içi eğitimler verilerek öğretmenler geliştirilebilir. Bu sayede öğretmenler de öğrendikleri bilgileri diğer derslere de aktarım yapabilirler (Binbaşoğlu, 2000, s.15).

Serbest Etkinlikler dersinin öğrenciler üzerindeki olumlu etkisi göz önüne alındığında, öğretmenlerin bu derse olan bakış açılarının kalitesinin ve bu derse verdikleri önemin artacağı düşünülmektedir. Bunun yanında öğretmenlerin dersin içeriğinde yaptıkları iyileştirmeler ile öğrencilerin 21. yy becerilerine sahip, çağdaş eğitim misyonu ve vizyonuna sahip bireyler olarak toplumsal gelişime katkı sağlayacakları düşünülmektedir. Bu bakış açılarının ışığında yapılan araştırmanın Serbest Etkinlikler dersi ile ilgili yapılacak olan diğer araştırmalara katkı sağlayacağı ve fikir vereceği düşünülmektedir (Binbaşoğlu, 2000, s.11).

1.5. Araştırmanın Sayıtları

Bu araştırmada;

1. Uygulanan Serbest Etkinlikler dersi etkinliklerinin öğrencilerin seviyelerine ve araştırmanın amacına uygun olduğu varsayılmaktadır.

1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma;

1. 2018 - 2019 eğitim - öğretim yılında Denizli ilinde bir devlet ilkokulu ve Denizli - Ankara illerinde şubesi bulunan özel bir ilkokulun Denizli- Ankara şubelerinde eğitim- öğretim veren sınıf öğretmenleri ile Denizli bir devlet ilkokulu ve özel ilkokullarda eğitim – öğretim gören 3. sınıf öğrencileri ile,
2. 2018-2019 eğitim - öğretim yılı Serbest Etkinlikler dersi ile,
3. Öğretmen ve öğrenciler ile yapılan görüşmelerden elde edilen veriler ile sınırlıdır.

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kuramsal Çerçeve

Günümüzde bilim ve teknolojide meydana gelen gelişmeler ile eğitim alanında birçok gelişim ve değişim meydana gelmektedir. Bu gelişim ve değişim karşısında eğitim programları da kendisini yenilemek ve güncellemek zorundadır. Bu gelişmeler sonucunda gerek toplumsal, gerek bireysel ve gerek konu alanının gereksinimleri doğrultusunda eğitim programları da gözden geçirilmekte, değerlendirilmekte ve gerektiğinde yeniden hazırlanmaktadır. Bu bağlamda Türkiye’de Milli Eğitim Bakanlığı’nın [MEB] 2018 yılında yaptığı bir çalışma ile ilköğretim programlarını yeniden hazırlanmıştır. İlkokul, öğrencilerin bir çok bilgi ve beceriyi bir arada kazandıkları karmaşık bir eğitim sürecini kapsayan bir eğitim bölümüdür. Öğrencilerin kazandıkları bilgi ve becerilerin içerisinde öz yaşam, sosyal yaşam ve boş zaman geçirme becerileri de bulunmaktadır. Bu açıklamalar doğrultusunda serbest etkinlikler dersi amaçları ile ilköğretimin amaçları birbirine benzerlik göstermektedir. İlkokul çağındaki öğrencilerin edinmesi gereken beceriler ve 21.yy’da öğrencilerden beklenen beceriler bu ders ile ilköğretim öğrencilerinin hayatlarına girmektedir. Bu şekilde beceriler ile donanmış öğrenciler hayatlarının ilerleyen kısımlarında ve eğitim hayatlarında toplumsal açıdan gelişmiş ve donanımlı bireyler olacaklardır (Torkildsen, 2005).

2.1.1. İlköğretimin Amaçları

Madde 5. Türk Millî Eğitiminin amaç ve ilkeleri doğrultusunda;

a. Öğrencilerin ilgi ve yeteneklerini geliştirerek onları hayata ve üst öğrenime hazırlamak,

- b. Öğrencilere, Atatürk ilke ve inkılâplarını benimsetme; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na ve demokrasinin ilkelerine, insan hakları, çocuk hakları ve uluslar arası sözleşmelere uygun olarak haklarını kullanma, başkalarının haklarına saygı duyma, görevini yapma ve sorumluluk yüklenebilen birey olma bilincini kazandırmak,
- c. Öğrencilerin, millî ve evrensel kültür değerlerini tanımalarını, benimsemelerini, geliştirmelerini bu değerlere saygı duymalarını sağlamak,
- d. Öğrencileri, kendilerine, ailelerine, topluma ve çevreye olumlu katkılar yapan, kendisi, ailesi ve çevresi ile barışık, başkalarıyla iyi ilişkiler kuran, iş birliği içinde çalışan, hoşgörölü ve paylaşmayı bilen, dürüst, erdemli, iyi ve mutlu yurttaşlar olarak yetiştirmek,
- e. Öğrencilerin kendilerini geliştirmelerine, sosyal, kültürel, eğitsel, bilimsel, sportif ve sanatsal etkinliklerle millî kültürü benimsemelerine ve yaymalarına yardımcı olmak,
- f. Öğrencilere bireysel ve toplumsal sorunları tanıma ve bu sorunlara çözüm yolları arama alışkanlığı kazandırmak,
- g. Öğrencilere, toplumun bir üyesi olarak kişisel sağlığının yanı sıra ailesinin ve toplumun sağlığını korumak için gerekli bilgi ve beceri, sağlıklı beslenme ve yaşam tarzı konularında bilimsel geçerliliği olmayan bilgiler yerine, bilimsel bilgilerle karar verme alışkanlığını kazandırmak,
- h. Öğrencilerin becerilerini ve zihinsel çalışmalarını birleştirerek çok yönlü gelişmelerini sağlamak,
- i. Öğrencileri kendilerine güvenen, sistemli düşünebilen, girişimci, teknolojiyi etkili biçimde kullanabilen, planlı çalışma alışkanlığına sahip estetik duyguları ve yaratıcılıkları gelişmiş bireyler olarak yetiştirmek,
- j. Öğrencilerin ilgi alanlarının ve kişilik özelliklerinin ortaya çıkmasını sağlamak, meslekleri tanıtmak ve seçeceği mesleğe uygun okul ve kurumlara yönelmek,
- k. Öğrencileri derslerde uygulanacak öğretim yöntem ve teknikleriyle sosyal, kültürel ve eğitsel etkinliklerle kendilerini geliştirmelerine ve gerçekleştirmelerine yardımcı olmak,
- l. Öğrencileri ailesine ve topluma karşı sorumluluk duyabilen, üretken, verimli, ülkenin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkıda bulunabilen bireyler olarak yetiştirmek,

- m. Doğayı tanıma, sevmeye ve koruma, insanın doğaya etkilerinin neler olabileceğine ve bunların sonuçlarının kendisini de etkileyebileceğine ve bir doğa dostu olarak çevreyi her durumda koruma bilincini kazandırmak,
- n. Öğrencilere bilgi yüklemek yerine, bilgiye ulaşma ve bilgiyi kullanma yöntem ve tekniklerini öğretmek,
- o. Öğrencileri bilimsel düşünme, araştırma ve çalışma becerilerine yönleltmek,
- p. Öğrencilerin, sevgi ve iletişimin desteklediği gerçek öğrenme ortamlarında düşünsel becerilerini kazanmalarına, yaratıcı güçlerini ortaya koymalarına ve kullanmalarına yardımcı olmak,
- q. Öğrencilerin kişisel ve toplumsal araç-gereci, kaynakları ve zamanı verimli kullanmalarını, okuma zevk ve alışkanlığı kazanmalarını sağlamak ilköğretim kurumlarının amacıdır (MEB, 2018).

2.1.2. Serbest Etkinlik Kavramı

Serbest etkinlikler öğrencilerin kendi istekleri, ilgileri ve becerileri doğrultusunda katıldıkları etkinlikler bütünüdür. Serbest etkinlikler kavramını öğrencilerin enerjilerini attıkları, gündelik hayatın stresinden uzaklaştıkları bir zaman olarak düşünebiliriz. Bu nedenle öğrenciler bu zamanı bir ders süreci olarak görmezler. Eğlendikleri ve keyifli zaman geçirdikleri okul içi bir süreç olarak düşünürler. Serbest zaman, belirli bir zaman aralığında çalışılmayan, belirli etkinliklerin yapılmadığı, kişinin o anki ruh hali veya ruhsal durumu olarak ifade edilebilir. Serbest zaman yeme, içme vb. bireyin zorunlu gerçekleştirdiği etkinliklerin hiçbirini içermez. Serbest zaman bireyin özgürce meşgul olduğu, kendi isteğine bağlı olarak gerçekleştirdiği herhangi bir sınırlandırma ya da zorlama olmadan zevk alarak gerçekleştirdiği etkinlik, iş, ödev veya yükümlülüklerdir. Bir başka ifadeyle işin veya işle ilgili etkinliklerin hiç birisinin yapılmamasıdır. (Tucker, 2001). Bjarnadóttir (2004), serbest zaman etkinliklerinin sosyal statü içinde bireye yeni meydan okumalar kazandırdığını ve bireyin esnek olmasına fırsat sunduğunu belirtmektedir. Yazar, çocuğun toplumsal yaşama özgür düşünce ve iradesi ile katılması sonucunda gelişeceğini düşünmektedir. Yazar serbest zaman etkinliklerinin

bireyin kendini keşfetmesinde ve toplumsal, bireysel, içsel çatışmalara yaratıcı çözümler bulabilmesinde yardımcı olduğunu söylemektedir. Farr (2008), serbest zaman etkinliklerinin çocuğun çeşitli seçilmiş etkinlikler yoluyla yaşam kalitesinin sağlanması, artırılması ve çocuğun dinlenmesi, eğlenmesi için fırsat sunulmasına katkıda bulunduğunu vurgulamaktadır. Farr (2008), serbest zaman etkinlikleri ile çocuğun sosyal çevrede kabul edilme duygusunun geliştiğini ve sosyal ortamdaki izole olmasının önlenmesinde yararının olduğunu belirtmektedir. Aslında çocuğa çeşitli serbest zaman etkinlikleri yoluyla serbest zamanlarını nasıl geçirecekleri konusunda bilgi verildiği ve farkındalık düzeylerinin artırıldığı söylenebilir.

Amerikan Serbest Zaman ve Rekreasyon Birliği (2003) raporuna göre serbest zaman eğitimi bütün okulların eğitim süreçleri içerisinde yer almaktadır. Çünkü eğitim programlarındaki her şey, bir noktada, işbirliği, grup çalışmaları, yaratıcılık gibi aktivitelere bağlanır, onlarla iç içedir. Serbest zaman eğitiminin en önemli fonksiyonu, bireylerin olumlu yaşantılarla hayata iç içe olmaları, kendilerini keşfetmeleri ve keşfedilen bilgiler ile kendilerini yenilemeleridir. Bunu sağlamak son derece önemlidir çünkü bu şekilde hem bireylerin kişisel gelişimleri okullarda en iyi şekilde geliştirilir ve bunun sonucunda da toplum, bu şekilde yetişen kaliteli hayat sahibi yetişkinlerden en iyi şekilde faydalanır. Kaliteli bir şekilde yetişen bireyler topluma üst düzey yarar sağlar.

Serbest zaman eğitimine Amerika Birleşik Devletleri ve diğer birçok ülkede büyük önem verilmektedir ve son yıllarda bu alana ilgi artmıştır. Amerikan Boş Zaman ve Rekreasyon Birliği'nin 'Okullarda Serbest Zaman' raporunda serbest zaman uygulamalarının birçok faydasının olduğuna dair kanıtlar içeren bir liste verilmiştir. Bunlardan bazıları; okullarda serbest zaman eğitimi ile öğrencilerin özgürlüklerinin arttığı, boş zamanlarını etkili bir biçimde kullanma adına farkındalıklarının geliştiğini, planlama ve planlarını gerçekleştirme konusunda fayda sağlandığını belirtmişlerdir. Bunlara ek olarak serbest zaman eğitiminin ve uygulamalarının öğrencilerin okulda öğrendiklerini, sosyal hayata transfer edebilmelerine ve ilerideki yetişkin hayatlarında kendilerine fayda sağlayacağı belirtilmiştir (Torkildsen, 2005).

2.1.3. Okul İçi Süreçlerde Serbest Etkinlik Nedir?

Ülkelerin eğitim sistemlerindeki amaç, var olan hayatı başkalarından öğrenmeleri ve onu yaşamaları değildir, bireylerin kendilerine ait bir yaşam hazırlayabilmeleri eğitimin temel amaçlarındandır. Eğitimin Belli Başlı İlkeleri (Cardinal Principles of Education), geçtiğimiz yüzyılın başında eğitimi, boş zamanı en iyi şekilde değerlendirebilme, zamana değer yükleme olarak tanımlamıştır. Ne yazık ki devam eden yıllarda bu amaca verilen önem azalmıştır. Eğitimin felsefe ve metodolojisinde, serbest etkinlikleri eğitime katmak da yer almalıdır (Torkildsen, 2005). Bunun yanında Wilson, Gottfredson, Cross, Rorie ve Connell (2009) serbest zaman etkinliğini amaçlı çaba gerektiren, ders saatleri dışında spor, akademik kulüpler ile fen ve edebiyat kulüplerine üye olmak ve bu kulüplerde aktif rol almak gibi ek program etkinlikleri olarak tanımlamaktadır. Ayrıca bu etkinlikler öğrencinin kimlik gelişimine pozitif yönde yardımcı olmaktadır. Bu bağlamda öğrenci yaş seviyelerine uygun etkinlikler seçilerek öğrencilerin ihtiyaçları göz önüne alınmalıdır. Yaş seviyelerine uygun etkinliklerin yanı sıra zeka türlerine, öğrencilerin ilgi ve amaçlarına uygun etkinlikler de tasarlanmalı ve seçilmelidir. Serbest etkinlik uygulamalarının amacı; eğitici ve eğlendirici uygulamalara yer vererek öğrencilerin zihinsel, fiziksel, sosyal, kültürel ve psiko-motor gelişimlerini desteklemek, bunun yanı sıra okula yönelik olumlu tutum ve algı geliştirmelerini ve okul ortamında öğrencilerin kendilerini daha rahat hissetmelerini sağlamaktır. Ayrıca, etkinlikler sırasında öğrencilerin farklı ortamlarda bulunmalarını sağlayarak onların sosyal ve toplumsal yaşam becerilerinin geliştirilmesi ve kişilik gelişimine yönelik turnuvalar, yarışmalar oyunlar, kültürel, sanatsal ve sportif etkinlikler aracılığıyla da toplum için donanımlı bireyler yetiştirilmesi hedeflenmiştir (Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, 2010).

Serbest etkinlikler eğitimi ve uygulamalarını bir kavram olarak açıklamaktan çok, bir süreci işaret ettiğini söylemek daha doğru olacaktır. Bu süreçte amaç, bireylerin kendilerini tanımalarına ve kaliteli bir yaşam sahibi olmalarına yardımcı olmaktır. Burada bahsedilen, öğrencilere belli becerileri dersler sırasında kazandırmak değildir, bunları öğretmek zaten eğitimin bir parçasıdır ve öğretimin her aşamasında gerçekleştirilmektedir. Burada onların tutumlarının, davranışlarının, anlayış ve fikirlerinin geliştirilmesi ve aslında bu becerileri okulda daha önceden kazanmalarına

rağmen, bunları bireysel ve sosyal hayatlarında içselleştirerek kendilerine ve dünyaya fayda sağlamalarıdır (Mobley,1975).

Serbest etkinlikler birçok ülkenin ders müfredatında yer alan kazanımlar ile ve hedefler ile bütünleşmiş zaman değerlendirme faaliyetlerini kapsar. Serbest etkinlikler öğrencilerin derse karşı aktif odaklanmasını sağlayan, öğrencilerin enerjilerini olumlu, etkili ve verimli bir şekilde harcadıkları zamanlardır. Öğrencilerin olumlu bir okul hayatı geçirmeleri için serbest etkinlikler dersinin etkililiği göz önünde bulundurulması gerekmektedir (Arslan, 2011).

Serbest etkinlikler ile ilgili birçok görüş vardır. Serbest etkinlikler bireyin özgürce meşgul olduğu, herhangi bir sınırlandırma olmadan zevk alarak gerçekleştirdiği etkinlik, iş, ödev veya yükümlülüklerdir (Bozak, Apaydın ve Demirtaş, 2012). Serbest etkinlikler, insan yaşamının her dönemine yerleşmiş, bireysel ve toplumsal gelişmişlik ve yaşam kalitesi gibi birbiriyle bağlantılı konuları içeren bir kavramdır (Arslan, 2011). Serbest zaman kişilerin buldukları sosyal yapı içerisinde yaşamlarını sürdürebilmek ve daha yüksek bir düzeye ulaştırabilmek için zorunlu olarak yaptıkları göre değerlendirmede serbest oldukları süre olarak tanımlanabilir (Mansuroğlu, 2002). Serbest zamanın tanımlamalarına baktığımızda bireylerin yaşam kalitelerini artıran ve boş zamanlarını kaliteli ve etkili bir şekilde geçirmelerini sağlayan bir zaman dilimi olduğu görülür.

Türkiye’de Milli Eğitim Bakanlığı, öğrencilerin okula yönelik olumlu tutumlarını artırmak, onların okulu sevmelerini sağlamak, günlük yaşamda başarılı olabilmeleri ve sosyal bir birey olarak yetişmelerini sağlamak için girişimlerde bulunmuştur. Bu kapsamda Milli Eğitim Bakanlığı 1997 yılında ilköğretim programında öğrencilerin bireysel farklılıklarını da göz önüne alarak gerçekleştirilebilecek farklı etkinlikler içeren “Bireysel ve Toplu Etkinlik” saatleri programa koymuştur (Dal, 2004). Daha sonra Serbest Etkinlik ders saatleri öğrencilerin kişisel bakım becerilerini öğrendikleri ve oyun oynamak için geçirilen bir zaman dilimi olarak okullarda uygulanmaya başlanmıştır. Günümüzde Serbest Etkinlikler dersi, gelişen ve yenilenen çağın öğrencilerinin sorgulama, analiz ve sentez yapma, araştırma becerilerine katkı sağlayan bir ders olmuştur. Burada öğrencilerin bu ders ile üst düzey bilişsel becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Okullar bilişsel hedeflerin yanı sıra duyuşsal hedeflerinde gerçekleştirildiği alanlardır. Bu nedenle okullarda verilen eğitim öğrencilerin sosyal hayatlarına katkı sağlayacak şekilde olmalıdır. Serbest Etkinlikler

dersinin amaçları ışığında baktığımızda öğrencilerin duyuşsal anlamda gelişmesine katkı sağlayacak birçok beceri içerdiğini görmekteyiz. Bu becerileri öğrencilerimize kazandırmak için öğretmenlerin, Serbest Etkinlikler dersinin amaçları doğrultusunda inanarak ve yaparak- yaşayarak aktif katılımı gerçekleştirip ders içi süreçlerde öğrencilerini bu derse entegre etmeleri gerekmektedir. Serbest Etkinlik derslerinin sağlıklı bir şekilde okul süreci içinde gerçekleştirilmesi, öğrencilerin sosyal hayat ile uyumlu ve derslerinde aktif başarı sağlayan bireyler olarak gelişmesine olanak sağlar.

2.1.4. Serbest Etkinlikler Dersinin İlkokullardaki Yeri

Serbest Etkinlikler dersi ülkemizde öğrencilerimiz açısından önemli bir yer kaplamaktadır. Serbest etkinlikler dersi Talim ve Terbiye kurulunun 25.06.2012 tarih ve 69 sayılı kararı ile değiştirilmiştir. Bu değişiklik sonucunda çalışmanın sonunda yer alan (Ek 8)'deki çizelgede de görüldüğü gibi Serbest Etkinlik dersleri okullarda ilkokul 1. sınıflarda 4, 2. sınıflarda 2, 3. sınıflarda 2 saat olarak işlenmekte olup 4. sınıflarda ise 25.06.2012'de kaldırılmıştır (MEB, 2018).

Bugüne kadar yapılan öğretim çalışmaları öğrencilerin okul hayatlarında ve okulda yaptıkları çalışmalarında, öğrencilerin üzerlerinde fazla baskı oluştuğunu ve bu baskının hem iyi performans gösteren başarılı öğrenciler hem de başarı seviyesi düşük öğrenciler üzerinde olumsuz yönde ağır bir etkisinin olduğunu göstermiştir (Kyridis, 2001). Bu ağır çalışma düzeni ve serbest zamanların eksikliği öğrencilerin üzerindeki etkisini göstermektedir (Anastasiadou, 2008). Öğrencilerin okulda öğrenerek geçirdikleri vakit yetişkinlerin iş hayatında çalışarak geçirdikleri vakte yakındır ve okul hayatının bu gerçeği, öğrencilerin okullarda serbest zaman etkinliklerini nasıl geçirdikleri açısından önemli bir durumdur.

MEB'in ilkokullardaki haftalık ders çizelgesi incelendiğinde Serbest Etkinlikler dersinin ilkokullarda 1. sınıf düzeyinde Hayat Bilgisi dersi ile aynı ders saatinde olduğu görülmektedir. Bunun yanında Yabancı Dil, Müzik, Görsel Sanatlar gibi derslerden ders saati fazladır. 2. ve 3. sınıfları incelediğimizde Yabancı Diller ile ders saatinin aynı olduğu görülmekle birlikte Müzik, Görsel Sanatlar gibi derslerden de ders saati olarak fazladır. Serbest Etkinlikler dersinin öğrenciler üzerinde ne kadar etkili olduğunu ana dersler ile ders saati süresinin aynı olması bunun yanı sıra bazılarında daha fazla

olması ile görebiliriz. Öğrenciler Serbest Etkinlikler dersinde bilişsel, duyuşsal ve fiziksel birçok alanda etkinlikler yapabilirler. Bu tür etkinlikler ilkokul çağındaki bir çocuğun gelecek yaşamında kendisi için son derece yararlı olacak olan ve mutlak kazanması gereken toplumsal ve kültürel becerileri artırır. Yaşam becerilerini yeni yeni öğrenmeye başlayan öğrencilerin akademik anlamda gelişimleri de bu derslerde sağlanabilir. O nedenle eğitim sistemimizde serbest etkinlikler dersine geniş bir yer verilmektedir (Anastasiadou, 2008).

Serbest Etkinlikler dersi amaçlarına bakıldığında öğrencilerin okulu sevmelerini destekleyecek, okulda keyifli vakit geçirerek ders kazanımlarının gerçekleşmesini kolaylaştıracak amaçların benimsendiği görülmektedir. Bu amaçlar doğrultusunda okula ve okul kültürü ile yeni tanışan 1. sınıflarda ders saati sayısının fazla olması Serbest Etkinlikler dersi amaçlarını destekler niteliktedir (MEB, 2018).

Bu kadar önemli beceri ve kazanımları içinde barındıran Serbest etkinlikler dersinin sınırlılıkları da belirtilmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı, Serbest Etkinlikler dersinin uygulanmasında dikkat edilmesi gereken noktaları şu şekilde belirtmiştir. Buna göre “Serbest Etkinlik saatinde deneme sınavları, sınavlara hazırlık ve telafi eğitimi kesinlikle yapılmayacaktır. Beden eğitimi, müzik ve görsel sanatlar derslerinin olduğu günlerde serbest etkinlik uygulamalarının yapılmamasına özen gösterilmelidir” (TTKB, 2010) denilerek etkinliklerin amacına uygun olarak gerçekleştirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Serbest Etkinlikler dersi öğrencilerin sosyal hayata daha iyi uyum sağlamalarına destek olmak ile birlikte okul ve okul kültürüne de katkı sağlamaktadır. 21.yy becerilerinden olan işbirliği ve grup ile çalışma konularında öğrencileri eğlenceli aktiviteler bütünü ile destekleyerek bu becerilerde gelişmelerini sağlar. Bunun sonucunda kendine olan güveni yüksek, sosyal ilişkileri gelişmiş, daha başarılı öğrenciler yetiştirmek için öğretmenlere destek olan bir derstir.

Dolayısıyla Serbest Etkinlik dersi saatlerinde öğrencilerin farklı ortamlarda ve farklı etkinliklerde bulunmaları sağlanarak, sosyal yaşam becerileri geliştirilmelidir ve sosyal yaşam ile ilgili kazanımların kazanılması sağlanmalıdır (MEB, 2010).

Bu doğrultuda Serbest Etkinlik saatlerinde öğrencilerin kavrama alanları ve zeka türleri göz önüne alınarak kişilik gelişimine yönelik; kitap okuma, akıl oyunları, origami yapma, deney yapma, drama, film izleme, yarışma, oyun, gezi ve gözlem, spor, sanat etkinlikleri vb. yapılmalıdır (MEB, 2010).

Öğrencilerin ihtiyaçları doğrultusunda özel yetenekleri geliştirmeye yönelik etkinlikler; Bir hikâyeyi, bir kitabı sınıfça okuma ve bunu canlandırma, rol yapma, anlatılan olayı resimleme vb. etkinlikler yapılabilir. Müzik, tiyatro, dans, resim ve sporla ilgili faaliyetlerde bulunabilir. Öğrencilerin yabancı dildeki ses ve kelimelere olan tanışıklığını artırmak amacıyla sınıf seviyesinde şarkı söyleme, oyun oynama, drama, vb. etkinlikler yapılabilir (MEB, 2010).

Ayrıca öğrencilerin zihinsel ve psiko-motor becerilerini geliştirmeye yönelik; satranç turnuvaları, yarışmalar, bulmacalar, bilmeceler, turnuvalar, oyunlar, şenlikler, şiir ve müzik dinletileri vb. düzenlenebilir (MEB, 2010).

Bu bağlamda sosyal, kültürel ve eğitici faaliyet olarak; yöresel oyunları içeren folklor gösterileri, öğrencilerin canlandırma yapmalarını içeren müsamere etkinlikleri, konser ve müzik gösterileri, konuşma becerilerini geliştirecek monolog ve diyaloglar, grup tartışmaları, güzel konuşma-yazma çalışmaları, kitap okuma etkinlikleri ve dinleme etkinlikleri, resim ve farklı sanat dalları ile sergi düzenleme, gezi-gözlem yapma, metin inceleme çalışmaları, bilmece, bulmaca, şarkı söyleme yarışmaları ve çalışmaları, türkü söyleme, soru sorma, cevap verme, duygu ve düşüncelerini ifade etme, film izleme, çiçek dikme etkinliklerini içeren bahçe etkinlikleri, bitki dikme ve hayvan yetiştirme vb. etkinlikler uygulanır (MEB, 2010).

Tüm bu değerlendirmelerin sonucunda, ilköğretimin amaçları ile Serbest Etkinlikler dersinin amaçlarının birbiri ile bağlantılı ve birbirini destekler nitelikte olduğu, açık ve net bir şekilde görülmektedir.

2.1.5. Serbest Etkinlikler Dersinin Amacı

Serbest etkinlik uygulamalarının amacı; eğitici ve eğlendirici uygulamalara yer vererek öğrencilerin zihinsel, fiziksel, sosyal, kültürel ve psikomotor gelişimlerini desteklemek, bunun yanı sıra okula yönelik olumlu tutum geliştirmelerini ve okul ortamında öğrencilerin kendilerini rahat hissetmelerini sağlamaktır. Ayrıca, etkinlikler sırasında öğrencilerin farklı ortamlarda bulunmalarını sağlayarak onların sosyal yaşam becerilerinin geliştirilmesi ve kişilik gelişimine yönelik yarışmalar, oyunlar, sanatsal ve

kültürel etkinlikler aracılığıyla da toplum için donanımlı bireyler yetiştirilmesi hedeflenmiştir (TTKB, 2010).

Serbest Etkinlikler dersi öğretici ve eğlendirici okul ve sınıf içi planlamalar yoluyla öğrencilerin;

- Okula karşı olan tutumlarının gelişmesini, okulu bir aile ortamı gibi benimsemelerini sağlamak,
- Okulda kendilerini çok daha rahat ifade edebilmelerini, huzurlu hissetmelerini, daha verimli olmalarını sağlamak,
- Diğer öğrencilerle iletişimlerini artırarak sosyalleşmelerine yardımcı olmak ve toplumsal yaşama uyumlarını arttırmak,
- Zihinsel, fiziksel, psiko-motor, sosyal ve kültürel gelişimlerine katkı sağlamak,
- Yeteneklerini üst düzeyde ortaya çıkarabilmek,
- Kendilerini tanıma imkânı elde etmelerini sağlamak amaçlanmıştır (MEB, 2010).

İlkokulda bir öğrencinin okul kültürüne bakış açısı tüm öğrenim hayatını etkilemektedir. Bu bakış açısı ile baktığımızda ilkokullarda uygulanan Serbest Etkinlikler dersinin öğrencilerin okul yaşantısını olumlu yönde etkilediğini söyleyebiliriz.

Okul hayatında önemli yeri olan sosyalleşme, bireyin genel anlamda sosyal çevre içerisinde nasıl davranılması gerektiğini öğrenmesidir. Çocukların sosyalleşmeleri ailedeki ve sosyal kurumlardaki kültürel farklılıkları da yansıtır (Özbay, 1999). Sosyalleşme, çocukların kendi çevrelerindeki diğer çocuklarla ve yetişkinlerle nasıl iletişim kuracaklarının etkili bir şekilde öğretilmesini içeren bir işlemi ifade etmektedir. Sosyalleşmeyi, sınıf atmosferi dinamikleri, arkadaş ilişkileri ve öğretmen-öğrenci ilişkisi etkilemektedir. İlköğretimde öğrencilerin sosyalleşmesini sağlayacak en güçlü araç, grup çalışmalarıdır. Grup çalışmaları, sadece sosyalleşmeyi sağlamakla kalmaz aynı zamanda diğer gelişim alanlarını da olumlu yönde etkiler. Grup etkinlikleri, çocuklarda paylaşma, yardımlaşma, grupta karşılaşılan ortak bir problemi çözme ve karar alma konusunda fırsatlar sunmaktadır (Yüksel, 2003). Bu bakış açısı ile baktığımızda öğrencilerin Serbest Etkinlikler dersinde grup çalışmaları ile öğrencilerin birçok beceri kazanmasına olanak sağlanmaktadır. Sosyalleşme sürecinde kendini gerçekleştirme önemli bir yere sahiptir. Sosyalleşme çocuğun kişiliğini kazanma

sürecidir. Çocukların sosyalleşmeleri, arkadaşlık, aile, çevre ilişkileri, medya araçları, kültür, sanat, spor, müzik uğraşları gibi pek çok sosyalleşme etmenleri ile ilişki içinde gerçekleşmektedir. Serbest Etkinlikler dersi, gençlerin bir arada olabilmeleri, gruba ait olma, birbirlerini etkileme gücü yaş dönemi özellikleri gereği etkinliklerden daha fazla yararlanmalarını sağlamaktadır. Yapısallaşmış ve kurumsallaşmış serbest zaman etkinliği sunan eğitim kurumları çocukların sosyalleşmelerine katkıda bulunur (Özby, 1999).

Okullarda öğrencilere kazandırılması hedeflenen özelliklerden biri de çalışma becerilerinin geliştirilmesidir. Ders çalışma becerileri, planlı çalışma, çalışma ortamını düzenleme, etkili okuma, ders dinleme, not tutma, etkili yazılı anlatım, derse aktif katılma, ödev yapma, sınavlara hazırlanma ve sınavlara girme başlıkları altında incelenmektedir (Kesiktaş, 2006: 38). Ders çalışma becerileri insan yaşamında önemli bir rol oynamaktadır. Öğrencilerin özellikle erken okul yıllarından itibaren bu alanda kendilerini geliştirmeleri gerekli ve önemli görülmektedir. İlköğretim okullarında öğrencilerinin temel ihtiyaçları arasında, öğrenmeyle ilgili olumlu tutumlar geliştirme, öğrenmeyi kolaylaştırma, karar verme ve amaç belirleme gibi unsurlar yer almaktadır. Bu davranışların geliştirilmesinde ders çalışma becerileri önemli bir etken olma niteliği taşımaktadır. Bundan dolayı, ders çalışma alışkanlıklarının kazanılması ilköğretim döneminde ayrı bir önem taşımaktadır (Kaner ve Kesiktaş, 2008: 296). Sınıf ortamı sosyal bir ortamdır. Bu ortamda öğrenciler soru sorarken, kendilerini ifade ederken, tartışırken onlara birçok sosyal beceriyi kazandırmak mümkündür. Önemli olan bu ortamda öğrencilerin kişisel ve sosyal yönlerini desteklemektir (Akkök, 1996: 4). Bu açıklamalar incelendiğinde Serbest Etkinlikler dersinin amaçları ile öğrenciye kazandırılmak istenilen akademik kazanımlar arasında bir ilişkinin olduğu görülmektedir.

2.1.6. Serbest Etkinlikler Dersinin Önemi

İlköğretim sürecinin özellikle ilk yılları kişilik gelişimi, sosyal gelişim, karakter oluşumu ve gelişimi açısından oldukça önemlidir. Çocuğun kendini güvende hissetmesi, psikolojik ve sosyal gelişimini önemli ölçüde etkilemektedir. Çocuklar insani ve ahlaki değerleri, doğruyu, yanlış, iyiyi, kötüyü, olumlu, olumsuz sosyal çevrede toplumsal

alanlarda öğrenirken aynı zamanda kişilik özellikleri de şekillenmektedir. Bu nedenle öğrencilerin serbest etkinlik saatlerinde sosyal paylaşım içinde bulunmaları sağlanırken aynı zamanda dostluk, arkadaşlık, yardımseverlik, adalet, sorumluluk, sevgi, nezaket, sabır, hoşgörü, empati, dürüstlük vb. değerleri de kazanmaları sağlanır (MEB, 2010).

Çocuk toplumun en dinamik, en akışkan hareketli kesimidir. Aynı zamanda bu dinamik grubun yardımsever, kurtarıcı, bir durum için kendini tehlikeye atmaktan kaçınmayan cesur davranışlarına da sıkça rastlanır. Duygulanımlarında çok sık değişkenlik görülür. Çocukların fiziksel enerjileri duygu durumları ile birleştiğinde ortaya çok önemli bir potansiyel güç çıkmaktadır. Geçiş dönemi olduğu için, bu gücün nasıl kullanıldığı sadece gençlik çağında değil, erişkinlik çağında da ruhsal ve toplumsal yönden sağlıklı, verimli bir birey olmayı belirleyecektir. Çocuk ve gençlerin okul ve iş zamanları dışındaki özgür zamanlarını değerlendirebilecekleri uygun yerlere de gerek olduğu, ancak bu tip yerlerin eksikliği ve fırsat eşitsizlikleri, I. Ulusal Çocuk Kongresinde ve Ulusal Çocuk Forum'unda çocuklar tarafından saptanıp sonuç bildirgelerine konmuştur. Çocuk ve gençlerin boş zamanlarını değerlendirecek yerlerin olmaması, onların ruhsal ve bedensel gelişimlerini olumsuz yönde etkileyebilecek ortamlara kaymasına yol açabilir. Doğan ve Ceylan'a göre, kötü ortamlarda bulunmaları veya yanlış arkadaşlıklar kurmaları sonucunda uyuşturucu ve diğer zararlı maddeleri kullanan, yasa dışı eylemlere yönelerek suç işleyen çocuk ve gençlerin sayısının verilere göre her yıl artması buna örnek gösterilebilir (Doğan ve Ceylan, 2003).

Öğrencilerin 21.yy becerilerini kazandıkları Serbest Etkinlikler dersi kazanımlarında sosyal hayata uyum sağlama, okul kültürüne alışma ve okul kültürünü olumlu bir şekilde sürdürme konularında hem öğretmenlere hem de öğrencilere büyük katkı sağlamaktadır. Öğrencilerde gözlenebilecek birçok problemin çözümü yine Serbest Etkinlikler ders saatinde çözülebilmektedir. Serbest Etkinlikler dersi çocukların kendini psikolojik ve sosyal olarak geliştirdiği bir derstir. Buradaki Serbest Etkinlikler öğretmen gözetimi altında yapıldığı için öğrencilere olumlu yönde katkı sağlamaktadır (Akkök, 1996).

Dünyanın birçok ülkesinde önemi kavranan ve eğitim sistemlerinde çok geniş yer verilen serbest etkinlikler ve boş zaman faaliyetleri öğrencilerin çocukluk dönemleri ile birlikte yetişkinlik evrelerine de olumlu katkı sağladığı bilinmektedir. Öğrenciler okul dışındaki boş zamanlarını nasıl değerlendireceklerini serbest etkinlikler dersinde kavramaktadırlar. Küçük yaşlarda kazanılan boş zamanı etkili ve verimli geçirme

yöntemleri, ilerleyen yaşlarda öğrencilerin akademik ve sosyal yaşamlarına olumlu etki edebileceğini söylememiz mümkündür (Kaner ve Kesiktaş, 2008: 296).

McHale ve Crouter (2000) araştırmalarında spor yapan, kitap okuyan, hobisi olan öğrencilerin depresyon yaşama olasılıklarının daha düşük olduğunu tespit etmiştir. Bu noktadan hareketle serbest etkinlik uygulamaları, öğrencilerin psikolojik gelişimlerini olumlu etkileyebilen, öğrencilerin genel anlamda streslerini azaltmalarına olanak sağlayan bir ders saati olarak değerlendirilebilir.

Serbest Etkinlikler dersinde resmi okullarda öğrencilere serbest oyun oynama, hamur oynama, boya yapma, kes yapıştır çalışmaları yapılmaktadır. Bu çalışmalar öğrencilerin yaş ve sınıf düzeyine uygun olarak çeşitlendirilmemektedir. Bunun yanında devlet okullarında test çözme ve ders tekrarı da bu Serbest Etkinlikler dersinde yapılmaktadır. Fakat özel okulları incelediğimizde Serbest Etkinlikler dersinde okçuluk, işaret dili öğrenme, seramik boyama, modern dans gibi etkinlikler yaptıkları görülmektedir. Bu etkinlikler planlı ve programlı bir şekilde öğrencilerin yaş gruplarına uygun olarak öğretmenler tarafından planlanmaktadır. Yapılan açıklamalar ışığında bakıldığında öğrencilerin stres atmasını ve rahatlamasını destekleyen ve bunun yanında beceriler de elde etmesini sağlayan dersin önemi tam olarak anlaşılmamaktadır (Kaner ve Kesiktaş, 2008).

2.2. Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

Bu bölümde araştırılan konuya ilişkin yurt içi ve yurt dışı araştırmalar yer almaktadır.

2.2.1. İlgili Yurt Dışı Yapılan Araştırmalar

Ülkemizde olduğu gibi serbest etkinlikler ve boş zamanların okul içinde değerlendirilmesi konusu yurt dışında da büyük ölçüde ilgi gören ve önem verilen bir konudur. Yenidünya düzeninde toplumlar, serbest zamanlarını iyi değerlendiren, haz ve keyif alan, iş verimliliğini artırmayı başaran bireyler elde etmeyi hedefleyen bir politika izlemeye başlamışlardır (Lisonbee, 2000). Bu anlamda, özellikle gelişmiş ülkelerde ders dışı etkinliklere verilen değer ve önem giderek artmaktadır. Öncelikle ders dışı

etkinliklerle ilgili okulların hem fiziksel hem de personel olanaklarını arttırdıkları görülmektedir. Okulların ders dışı etkinlikleri, okulun olanakları, okul yönetiminin tutumu, öğretmenlerin nitelik ve nicelik olarak yeterliliği, ailelerin ve çevrenin tutumu ve desteği, öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına bağlı olarak farklılıklar gösterebilir. Başka bir deyişle, okulların sunduğu ders dışı etkinlikler, okulun olanakları ve çevrenin desteği ölçüsünde değişkenlik arz edebilir (Köse, 2015). Diğer ülkelerde de ülkemizde olduğu gibi şiir, kompozisyon, bilgi yarışmaları ile münazaralar, tartışmalar, gerek okulların kendi içlerinde gerekse okullar arasında düzenlenmektedir. Bu tür yarışmalar, başarılı öğrencilerin ödüllendirilmesi, kendilerine güvenlerinin sağlanması, bir şeyler üretmelerine yardımcı olunması, yeteneklerinin ortaya çıkarılması, ekip olarak çalışma ve başarıya gibi yararlar sağlamaktadır (Lisonbee, 2000).

Zorba'ya (1999) göre, Amerika'da serbest etkinlik faaliyetlerinin planlama ve organizasyon uygulamasında, Federal hükümet, Amerika devlet katılımı, eyaletler, belediyeler, halk, özel organizasyon kuruluşları, kiliseler, ticari girişim, çeşitli kurumlarda çalışanlar, askeriye, kolej ve üniversiteler yer almakta ve serbest zamanları kontrol etme, uygulama yönünde büyük bir yarışa koyulmuşlardır. Okullarda da bununla ilgili birçok çalışma yürütülmüştür. Günümüzde özellikle profesyonel boks, kolej ve üniversitelerde Amerikan futbolu ve basketbol öne çıkmıştır.

İngiltere'de 1870'li yıllarda kiliseler insanları günahlardan ve alkolizm gibi kötü alışkanlıklardan korumak adına futbol ve kriket sporlarına teşvik etmiştir. 1918'de Eğitim Yasası ile fiziksel eğitim öğretim alanları, kamplar, yöresel eğitim kuruluşları, oyun alanlarının yapılması, 1925'de "Ulusal Oyun Alanları Örgütü" spor ve açık hava serbest zaman etkinliklerini ülkeye yaymak için kurulmuştur. 1964'de "Serbest Zaman Değerlendirme Merkezi" ile ulusal ve uluslararası spor ve serbest zaman faaliyetlerinin planlanması ile ilgili birim olarak açılmıştır (Zorba, 2011).

Norveç'te yapılan çalışmalarda özellikle ergenlik dönemi ve öncesinde çocukların boş zamanlarında çoğunlukla televizyon seyrederek geçirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu neden ile öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirmeleri için okullarda serbest etkinlikler ile ilgili eğitimler başlamıştır. Inngun'a (2001) göre çocukların sosyal gelişimlerini desteklemek ve kaliteli zaman geçirmelerini sağlamak amacı ile serbest etkinliklere ders içi ve ders dışı süreçlerde gerekli önemin verilmesi gerekmektedir. Norveç'te yapılan çalışmada öğrenciler ile yapılan sınıf dışı etkinlikler öğrencilerin motor kas gelişimine ve ders içi süreçlerine olumlu etkilerde bulunmuştur.

McHale ve Crouter (2003) yılında yaptıkları çalışmada çocukların boş zamanlarındaki yaptıkları etkinlikler (hobiler, spor, oyuncaklar ve oyunlar, açık hava oyunu, okuma, televizyon izleme ve takma) ile okul notları, davranış ve depresyon belirtileri arasındaki ilişkiyi belirlemeyi amaçlamışlardır. Çocuklara yapılan etkinliklerin bu değişkenler arasında nasıl bir farklılık oluşturduğunu incelemişlerdir. Yapılan çalışma üç yıl boyunca devam etmiştir. Çalışmanın 1. ve 3. yıllarındaki ev görüşmelerinde anneler; çocukların davranış problemlerini, depresyon semptomlarını bildiren puanlar vermişlerdir ve okul notları hakkında rapor kartlarından bilgi toplanmıştır. Edinilen bilgilerden sonra çocuklara belirli aralıklar ile planlanmış ve programlanmış serbest zaman etkinlikleri uygulandı. Araştırma sonucunda öğrencilerin belirlenen semptomlarında azalmalar görüldüğü ve okul notları çizelgesinin daha yüksek puanlara ulaştığı görülmüştür. Çocukların yaptıkları serbest zaman etkinliklerinin çocuk doğasına katkı sağladığına ulaşılmıştır. Bunun yanında öğrencilerin zaman içinde akademik anlamda gelişim gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Hofferth ve Sandberg'in (2004) "Amerikan Çocukları Zamanlarını Nasıl Harcarlar?" adlı çalışmasında; 13 yaşından küçük Amerikalı çocukların zamanlarını, serbest zaman etkinliklerini ve başarı ile davranış arasındaki ilişki incelenmiştir. Çocukların ailelerinin boş zamanlarını nasıl değerlendirdikleri incelenmiştir. Bunun sonucunda öğrencilerin okullarda boş zamanlarını nasıl değerlendirmek istedikleri saptanmıştır. Araştırma sonucunda boş zamanlarını kitap okuma, müze ziyareti ve sportif faaliyetler yapma şeklinde değerlendiren velilerin öğrencilerinin de boş zamanlarını kaliteli değerlendirmek istedikleri ortaya çıkmıştır. Bunun yanında okul dışı süreçlerde serbest zaman etkinliklerinde bulunan öğrencilerin akademik ve sosyal anlamda daha uyumlu ve başarılı oldukları ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin boş zamanlarını etkili ve verimli bir şekilde değerlendirmesi sosyal yaşam becerilerini geliştirmektedir.

Marsh ve Kleitman'ın (2002) "İyi, Kötü ve Doğrusal Olmayan Ders Dışı Etkinlikler" adlı çalışmasında 1. sınıf öğrencilerine uygulanan serbest zaman etkinliklerinin programlanması üzerine açıklamalar yapılmıştır. Doğrusal ve doğrusal olmayan etkinlikler iki farklı öğrenci grubuna uygulanarak sonuçları incelenmiştir. Doğrusal etkinliklere katılan öğrencilerin okul notları, kurs seçimi, ev ödevi, eğitim, mesleki seçimler ve özgüven konusunda olumlu seçimler yaptıkları görülmektedir. Doğrusal olmayan (planlanmamış, gelişigüzel) etkinliklerde bulunan öğrencilerin seçimlerinde kararsızlığa düştükleri görülmektedir. Bunun yanında serbest zaman faaliyetlerinde

öğrencilerin yaşadıkları çevre onları olumlu veya olumsuz olarak etkilemektedir. Sosyoekonomik açıdan dezavantajlı olan öğrenciler okullarda yapılan doğrusal serbest zaman etkinlikleri ile olumlu sonuçlara ulaşabilmektedir.

2.2.2. İlgili Yurt İçi Yapılan Araştırmalar

İlkokullarda verilen Serbest Etkinlik dersi için yapılan araştırmada, ülkemizde bu konu ile ilgili farklı araştırmaların yapıldığı görülmüştür.

Yılmaz'ın (2015) 'İlkokulda Uygulanan Serbest Etkinlik Dersinin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi' konulu araştırmasında devlet ve özel ilkokullarda görev yapan ilkokul öğretmenlerinin Serbest Etkinlikler dersine ilişkin görüşleri belirlenmiş ve değerlendirilmiştir. Değerlendirme yapılırken okul türü (devlet ilkokulu-özel ilkokul), cinsiyet, mesleki kıdem, bitirilen okul türü, okutulan sınıf düzeyi, hizmet içi eğitim alıp almama değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını ve öğretmenlerin Serbest Etkinlik dersine ilişkin genel görüşleri belirlenmiştir. Araştırmanın örneklemini Gaziosmanpaşa ilçesinde beş özel okulun beşi ve otuz dört resmi ilkokuldan on dördü seçkisiz örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Söz konusu okullarda görev yapan toplam 243 öğretmen oluşturmuştur. Araştırmanın ölçeği 'İlkokulda Uygulanan Serbest Etkinlik Dersine Yönelik Öğretmen Görüşlerini Belirleme Ölçeğidir'. Araştırmanın sonucunda ilkokullarda uygulanan Serbest Etkinlikler dersinin dersi veren öğretmenlerin cinsiyetine bağlı olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür. Öğretmenlerin kıdemlerindeki farklılığın Serbest Etkinlikler dersi için anlamlı bir farklılık oluşturmadığı görülmüştür. Öğretmenlerin hizmet içi eğitim almaları ya da almamaları Serbest Etkinlikler dersi için anlamlı bir farklılık oluşturmamaktadır. Araştırmada öğrencilerin Serbest Etkinlik derslerinde daha başarılı ve verimli olmaları için öğrenci yaş ve profiline uygun çalışmaların planlanması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Gültekin, Atalay ve Ay'ın (2014) 'İlköğretimde Serbest Etkinliklere Yönelik Sınıf Öğretmeni ve Öğrenci Görüşleri' konulu araştırmasında ilköğretim okullarında uygulamaya konulan Serbest Etkinlikler dersi ile ilgili öğretmen ve öğrenci görüşlerini belirlemek amaçlamıştır. Araştırma tarama modelinde nitel bir çalışmadır. Araştırmada benimsenen ölçütler; öğretmenler için çalışma grubunu, 2011-2012 eğitim-öğretim

yılında serbest etkinlik uygulamalarını yürüten ve farklı ilköğretim okullarında görev yapan 5. sınıf öğretmenleri; öğrenciler için çalışma grubunu ise görüşme yapılan öğretmenlerin sınıflarında öğrenim gören beşinci sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Verilerin analizi betimsel analiz tekniği ile yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda öğretmenlerin Serbest Etkinlik derslerini Matematik ve Türkçe derslerinde eksik kalan bölümleri tamamlamak amacı ile takviye bir ders olarak gördükleri gözlemlenmiştir. Ayrıca öğretmenler bu dersin öğrencilerin sosyal ve okul yaşamlarını olumlu etkileyen bir ders olduğunu da belirtmişlerdir. Bunun yanında öğrenciler bu dersi eğlenceli bir ders olarak belirtmişlerdir. Fakat bu derslerde daha teknoloji kullanımının artırılması gerektiği de öğrenciler tarafından belirtilmiştir.

Dündar ve Karaca'nın (2011) 'İlköğretim Okullarında Serbest Etkinlikler Dersinin Değerlendirilmesi' konulu çalışmasındaki amaç ilköğretim okullarında sınıf öğretmenlerinin Serbest Etkinlikler dersine olan bakış açılarının değerlendirilmesidir. Bu amaç doğrultusunda, sınıf öğretmenlerinin; serbest etkinlik uygulamalarında yaptıkları etkinlikler, bu etkinliklerin planlanması, öğretmenlerin bu ders için hazırlık ve kaynak noktasında karşılaştığı durumların tespiti ve dersin etkililiğine ilişkin görüşleri değerlendirilmiştir. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinde görüşme tekniği ile yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Kırıkkale il merkezinde görevli ilköğretim 1.2.3.4. ve 5. Sınıfların öğretmenliğini yapan 40 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Serbest etkinlikler dersi ilköğretim 1-3. Sınıflarda haftada 5 saat, 4 ve 5. Sınıflarda 4 saat olduğundan bu uygulamanın her sınıf düzeyinde nasıl gerçekleştiğini tespit etmek amacıyla katılımcıların bütün sınıfları temsil edecek düzeyde seçilmesine dikkat edilmiştir. Araştırmanın sonucunda Serbest Etkinlikler dersi ile ilgili materyal, öğretmen, fiziksel ortam ve programa göre çeşitlenmelerin olduğu görülmüştür. Bu derste öğretmenlerin kaynak sıkıntısı çektikleri, tekrar düşükleri görülmüştür. Aynı zamanda öğrencilerin bu nedenle sıkıldığı da belirtilmiştir. Okulun fiziki şartlarının uygun olmaması derse karşı olumsuzluklar geliştirmektedir. Bunun yanında öğretmenler bu dersler de Matematik ve Türkçe gibi dersleri de işlediklerini belirtmişlerdir.

Gün'ün (2013) 'Serbest Etkinlik Uygulamalarının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi' adlı çalışmasında öğrencilerin sosyalleşmesi amacı ile uygulamaya konulan Serbest Etkinlikler dersinin sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre değerlendirilmesi ve ders içi süreçlerde yaşanan olumlu ve olumsuz çıktılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma tarama yöntemi ile yapılmıştır. Araştırmanın

örneklemini Ankara ilinde görev yapan sınıf öğretmenleri oluşturmuştur. Çalışmanın örneklemini Ankara ilinde yer alan 25 ilçenin köy ve merkezinde çalışan 729 sınıf öğretmeni random yöntemi ile belirlenmiştir. Yapılan araştırma sonucunda öğretmenlerin çoğunluğu Serbest Etkinlikler dersi ders saatinin azaltılması gerektiğini vurgulamışlardır. Bu araştırmada da materyal ve kaynak eksikliğinden dolayı öğretmenlerin Serbest Etkinlikler dersinde yeteri kadar verimli olamadıklarını düşündükleri ortaya çıkmıştır. Bakanlık olarak belirlenmiş hedeflerin her okulun alt yapısına uygun olmadığı konusuna vurgu yapılmıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı, veri toplama süreci ve verilerin analizi başlıklarına yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Devlet ilkokulu ve özel ilkokullarda eğitim- öğretim veren yapan sınıf öğretmenleri ile öğrenim gören öğrencilerin Serbest Etkinlikler dersi ile ilgili görüşlerini belirlemek amacı ile yapılan çalışmada nitel bir yöntem kullanılmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda nitel araştırma yöntemlerinden olan durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın durum çalışması olarak desenlenmesinin temel nedeni öğrencilerin ve öğretmenlerin buldukları okul ortamlarında gözlemlenmesi ve incelenmesini araştırmak içindir. Okul ortamında bir öğretmenin ve öğrencinin davranışları doğal ve gerçek olarak gözlemlenebilir. Bu nedenle araştırmacı yalnız bir gözle araştırılan konunun verilerine çalışma grubundan elde edebilir. Nitel araştırma; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, algılar ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma yaklaşımı olarak tanımlanabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Nitel çalışmalar, araştırma yapılan ya da yapılması planlanan kişilerin sahip oldukları öznel görüş ve deneyimlere bağlı olarak ortaya çıkan anlamların sistematik olarak incelenbilmesinde tercih edilen araştırma yöntemidir (Ekiz, 2003). Durum çalışması ise güncel bir olguyu kendi gerçek yaşam çerçevesi içinde çalışan ve durumları çok yönlü, sistemli ve derinlemesine inceleyen görgül bir araştırma yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2005; Patton, 1990). Araştırmamızda elde edilen

veriler çalışma gruplarından görüşme tekniği ile elde edilmiştir.

3.2. Çalışma Grubu

Çalışma 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Denizli ilinde bulunan bir devlet ilkokulu ve Denizli ilinde bulunan bir özel ilkokulda eğitim- öğretim veren 100 sınıf öğretmeni ve bu okullarda öğrenim gören 200 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerin 100'ü özel ilkokullarda, diğer 100'ü ise devlet ilkokullarında öğrenim görmektedir. Sınıf öğretmenlerinin 50'si özel bir kuruma bağlı ilkokullarda, diğer 50'si ise devlet ilkokullarda görev yapmaktadır.

Çalışmada uygulamaya başlamadan önce ilgili kurum ve kuruluşlardan gerekli izinler alınmıştır (Ek1). Bu izinler tezin ek kısmında yer almaktadır. Devlet ilkokulu ve özel ilkokullar arasında Serbest Etkinliler dersinin işlenişi bakımından farklılıkları ortaya koymak adına okulların sosyoekonomik çevreleri ve düzeyleri göz önüne alınmıştır. Bu seçimlerin yapılabilmesi için okul idarelerinin ve sınıf öğretmenlerinin birebir görüşleri alınmıştır. Araştırmacı tarafından gönüllülük esasına göre sınıf öğretmenleri ve öğrenciler ile nitel görüşmeler yapılarak, çalışma gruplarına 'Serbest Etkinlikler Dersi Görüşme Formu' birebir uygulanmıştır.

Tablo 3.2.1.

Devlet İlkokulu ve Özel İlkokullarda Eğitim-Öğretim Veren Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Gruplar	Devlet İlkokulu	Özel İlkokul
	N	N
Kadın	37	48
Erkek	13	2

Tablo 3.2.2.

Devlet İlkokulu ve Özel İlkokullarda Eğitim-Öğretim Gören Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Gruplar	Devlet İlkokulu	Özel İlkokul
	N	N
Kız	55	43
Erkek	45	57

Tablo 3.2.3.

Devlet İlkokulu ve Özel İlkokullarda Eğitim-Öğretim Veren Öğretmenlerin Mesleki Memnuniyet Düzeyine Göre Dağılımı

Gruplar	Devlet İlkokulu	Özel İlkokul
	N	N
Evet	8	32
Hayır	19	18
Kısmen	23	0

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmaya başlamadan önce konu ile ilgili literatür tarandı ve gerekli araştırmalar yapıldı. Konunun çalışma grubu ve özellikleri ile ilgili maddeler araştırmacı tarafından oluşturuldu. Bu maddeler listelenerek açık uçlu sorular haline getirildi. Uzman kişiler elde edilen sorular değerlendirdiler. Öğretmenlere yönelik açık uçlu sorulardan 3. soru, Serbest Etkinlik dersinin yapıldığı ortamlara ilişkin bilgi almak amacıyla görüşme formuna eklendi. Öğrencilere yönelik açık uçlu sorulardan 4. soru, öğrencilerin Serbest Etkinlik dersinde yapmak istedikleri etkinlikleri belirlemek amacı ile görüşme formuna eklendi.

Araştırmada veri toplama aracı olarak öğretmenlere ve öğrencilere farklı sorular ile uygulanan ‘‘Serbest Etkinlikler Dersi İle İlgili Görüş Formu’’ kullanılmıştır. Formda öğretmenlerin Serbest Etkinlikler dersi hakkındaki görüşlerini belirlemek amacı ile yapılandırılmış 7 adet açık uçlu soru bulunmaktadır. Öğrencilerin Serbest Etkinlikler dersi hakkındaki görüşlerini belirlemek amacı ile yapılandırılmış 8 adet açık uçlu soru bulunmaktadır. Ayrıca çalışmaya katılan öğretmenlerin ve öğrencilerin demografik özelliklerini belirlemek amacı ile bilgi bölümü de bulunmaktadır.

Uzman görüşü alınarak oluşturulan görüşme formunda öğretmenlere yönelik sorular aşağıda ki gibidir:

1. Serbest Etkinlikler dersini nasıl tanımlarsınız?
2. Sınıfınızda Serbest Etkinlikler dersi kapsamında ne tür etkinlikler yapıyorsunuz? Yaptığınız bu etkinlikleri açıkla mısınız?
3. Serbest Etkinlikler dersi için ideal bir sınıf/okul ortamını nasıl değerlendiriyorsunuz? Nasıl bir ortam olmalıdır?
4. Serbest Etkinlikler dersinin öğrencilere katkısı nelerdir? Bu dersin hangi gelişim alanlarına ne tür etkisi olduğunu düşünüyorsunuz?
5. Serbest Etkinlikler dersinde ne tür sorunlarla karşılaşıyorsunuz?
6. Karşılaştığınız sorunlara yönelik çözüm önerileriniz nelerdir?
7. Serbest Etkinlikler dersi konusunda eklemek istediğiniz başka bir konu var mı? Varsa belirtiniz.

Uzman görüşü alınarak oluşturulan görüşme formunda öğrencilere yönelik sorular aşağıda ki gibidir:

1. Serbest Etkinlikler dersi denilince aklınıza ne geliyor?
2. Serbest Etkinlikler dersinde neler yapıyorsunuz?
3. Bu etkinliklerde en çok sevdiğiniz hangisidir? Nedenlerini açıklayınız.
4. Serbest Etkinlikler dersinde neler yapmak istersiniz?
5. Serbest Etkinlikler dersinin kaç ders saati olmasını istersiniz? Neden?
6. Serbest Etkinlikler dersinde arkadaşlarınızla daha çok iletişim kurduğunu düşünüyor musun? Neden?

7. Okul dışında serbest zaman etkinliklerinde bulunuyor musunuz? Bulunuyorsanız bu etkinlikler nelerdir?
8. Serbest Etkinlikler dersi konusunda eklemek istediğiniz başka bir konu var mı? Varsa belirtiniz.

3.4. Veri Toplama Süreci

2018-2019 eğitim- öğretim yılında Denizli ilinde bulunan bir devlet okulu ile Denizli ve Ankara ilinde bulunan bir özel okulda eğitim – öğretim vermekte olan öğretmenler ve aynı ilkokullarda eğitim - öğretim gören öğrenciler ile çalışma gerçekleştirilmiştir. Uygulama yapılmadan önce gerekli izinler alınmıştır. Uygulama yapılmadan önce uygulama yapılacak okullara gidilerek okulların profilleri gözlemlenmiştir. Okulların sosyoekonomik ve çevresel faktörlerini incelemek amacı ile okul müdürleri ve öğretmenler ile konuşulup, bilgi alınmıştır. Öğrencilerin ders aralarında onlar ile birlikte geçirilmiştir. Bunun nedeni öğrenci profilini iyi bir şekilde tanımak amaçlıdır. Uygulama yapılmadan önce öğrencilerden ve öğretmenlerden sözlü bir şekilde izin alınmıştır. Gönüllülük esasına dayalı olarak yapılandırılmış sorular çalışma grubuna uygulanmıştır. Öncelikle devlet okullarındaki öğrencilere ocak ayının birinci ve ikinci haftasında yapılandırılmış sorular uygulanmıştır. Daha sonra özel okuldaki öğrencilere ocak ayının üçüncü ve dördüncü haftalarında yapılandırılmış sorular uygulanmıştır. Daha sonra şubat ayının birinci haftasında devlet okullarındaki öğretmenlere yapılandırılmış sorular uygulanmıştır. Şubat ayının ikinci haftasında özel okullardaki öğretmenlere yapılandırılmış sorular uygulanmıştır. Öğrencilere yönelik sorular devlet okullarında sınıf ortamında ve ders aralarında uygulanmıştır. Özel okullarda ise öğle aralarında ve kurs saati aralarında öğrenciler ile görüşme yapılmıştır. Devlet okullarındaki öğretmenler ile boş derslerinde, öğretmenler odasında görüşme yapılmıştır. Özel okullardaki öğretmenlerle ise boş ders saatlerinde zümre çalışma odalarında görüşmeler yapılmıştır. Araştırmacı tarafından çalışma gruplarına daha önceden uzman görüş onayı alınmış olan “Serbest Etkinlik Dersi Görüşme Formu” ile birlikte “Bilgi formu” bire bir görüşme tekniği ile uygulanmıştır. Ayrıca görüşme formunun güvenilirliğini sağlamak ve daha etkin kılmak amacı ile görüşmeler kayıt altına alınmıştır. Soru maddelerin geçerliliği uzman görüşlerine göre belirlendikten sonra

öğretmenlerle ve öğrenciler ile ses kayıt cihazı kullanılarak görüşme yapılmıştır. Ayrıca ses kaydı için öğretmenlerden ve öğrencilerden gönüllülük esasına göre olurları alınmıştır. Ses kayıtları araştırmacı tarafından çözümlenmiş ve görüşmelerin dökümü Word dosyasına dökülmüştür. Gerekli incelemelerin sonucunda değerlendirmeler bu verilere göre yapılmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Bu çalışma da devlet ilkokulu ve özel ilkokullarda yürütülen Serbest Etkinlikler dersinin kalitesi ve verimi, öğrenci ve öğretmen görüşlerine göre araştırılmıştır. Öğretmenlerin ve öğrencilerin Serbest Etkinlikler dersi ile ilgili görüşleri ayrı ayrı alınmıştır. Elde edilen veriler ise bilgisayar ortamına aktarılıp, analiz edilmiştir. Ayrıca elde edilen veriler analiz edilirken betimsel analizinden yararlanılmıştır. Betimsel analizi sonuçlarının neticesinde veriler temalaştırılıp akabinde toplulaştırılarak değerlendirilmesi de bunlara göre yapılmıştır. Bunun yanında görüşme formu değerlendirilirken eş kodlayıcı uyumu da sağlanmıştır. Betimsel analizi; bir ve ya birden çok metnin içindeki sözcüklerin, kavramların, temaların, deyimlerin, karakterlerin veya cümlelerin varlıklarını belirlemek ve onları sayıya dökmek için kullanılır (Seggie ve Bayyurt, 2015).

Ses kayıtları ve görüşme formları kendi içlerinde kategorize edilerek aynı kategoride olan cevaplara aynı renkler verilmiştir. Bu bağlamda ses kayıtları da görüşme formları ile birlikte incelenerek detaylı bilgiler elde edilmiştir. Bu süreçte eşkodlayıcı ile birlikte analizler incelenerek ortak görüşler ortaya çıkarılmıştır. Anlamsal bir bütünlük sağlamak amacı ile eşkodlayıcı ile çalışma boyunca birlikte çalışılmıştır. Görüşmenin dökümleri yapıldıktan sonra, görüşme yapılan her bir öğretmen ve öğrenci için ayrı bir word dosyasına görüşme dökümleri kaydedilmiştir. Öğretmenlere ve öğrencilere yöneltilen sorular doğrultusunda bir kodlama sistemi oluşturulup kodlama sistemine göre işlenen veriler, araştırmanın amacı ve yazılı görüşme formundaki sorular bağlamında frekanslar biçiminde betimsel olarak analiz edilmiştir. Bulgular, doğrudan alıntılarla desteklenerek ve araştırmacılar tarafından açıklanarak yorumlanmıştır. Öğretmenlerin ve öğrencilerin her bir soruya verdikleri cevapların frekans dağılımları tablolar halinde verilmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Çalışmanın bu bölümünde alt problemlere ilişkin nitel bulgulara ait alt amaçlar ele alınarak yorumlanmıştır.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Devlet ve özel ilkokullarda eğitim - öğretim veren sınıf öğretmenlerinin Serbest Etkinlikler dersine ilişkin görüşleri nelerdir? Alt problemine yönelik görüşmelere ilişkin analizler Tablo 4.1.'de verilmiştir.

Tablo 4.1.

Devlet ve Özel İlkokul Öğretmenlerinin ‘Serbest Etkinlikler Dersini Nasıl Tanımlarsınız? Açıklayınız’ Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi

Kategoriler	Alt Kategoriler	Devlet İlkokulu	Özel İlkokul
		Öğretmenleri	Öğretmenleri
		f	f
Farklı ve Eğlenceli Etkinlik	Eğlenceli Vakit	20	20
	Çeşitli Etkinlikler		
İşbirliği ve Sosyallik	Kendini İfade Etme	10	30
	Arkadaşlar İle Birliktelik		
Akademik Çalışmalar	Konu Eksiklikleri	20	-
	Tamamlama		
	Okuma Saati		

Tablo 4.1’de görüldüğü gibi devlet ilkökulu öğretmenlerinin çoğunlukla Serbest Etkinlikler dersini ‘Farklı ve Eğlenceli Etkinlik’ (f=20) ve ‘Akademik Çalışmalar’ (f=20) olarak tanımladığı görülmüştür. Özel ilkökul öğretmenlerinin ise çoğunlukla Serbest Etkinlikler dersini ‘İşbirliği ve Sosyallik’ (f=30) olarak tanımladıkları görülmüştür. Bunun yanında özel ilkökul öğretmenleri ‘Akademik Çalışmalar’ (f=0) görüşünü hiç belirtmemişlerdir.

Devlet ilkökulu öğretmenlerinin bazı görüşleri aşağıdaki gibidir;

Devlet İlkokulu Öğretmeni (DOÖ) 1: ‘Eksik kalan derslerin konularının tamamlandığı bir derstir.’

DOÖ 25: ‘İçini dolduramadığım daha çok okuma saati olarak değerlendirdiğim ve eksik konuları tamamladığım derstir.’

DOÖ 33: ‘Çocukların eğlenerek vakit geçirdiği bir derstir.’

Özel ilkokul öğretmenlerinin bazı görüşleri aşağıdaki gibidir;

Özel İlkokul Öğretmeni (ÖÖÖ) 3: 'Öğrencilerin ilgi alanlarını yansıttığı, keyif aldıkları eğlenceli etkinliklerdir.'

ÖÖÖ 23: 'Öğrencilerin eğlendiği, günlük yaşam becerilerini geliştirdikleri, bireysel ihtiyaçlarını giderdikleri, arkadaşları ile birlikte oldukları derslerdir.'

ÖÖÖ 43: 'Öğrencilerin kendini rahat ifade edebildikleri ve sosyalleşip, işbirliği kurdukları bir derstir.'

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Devlet ve özel ilkokullarda eğitim- öğretim veren sınıf öğretmenleri Serbest Etkinlikler kapsamında hangi tür etkinlikleri tercih etmişlerdir? Alt problemine yönelik görüşmelere ilişkin analizler Tablo 4.2'de verilmiştir.

Tablo 4.2.

Devlet ve Özel İlkokul Öğretmenlerinin 'Sınıfınızda Serbest Etkinlikler Dersi Kapsamında Ne Tür Etkinlikler Yapıyorsunuz? Yaptığınız Bu Etkinlikleri Açıklar Mısınız?' Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi

Kategoriler	Alt Kategoriler	Devlet İlkokulu	Özel İlkokul
		Öğretmenleri	Öğretmenleri
		f	f
Boyama Ve Kesme Çalışmaları	El İşi Etkinlikleri	27	-
	Fon Kartonu Süsleme		
Sportif Etkinlikler	Basketbol	-	11
	Futsal		
	Cimnastik		
Akademik Çalışmalar	Konu Tekrarı	18	-
	Test Çözme		
	Okuma- Yazma		
Gezi, Gözlem, Deney Çalışmaları	Stop-Motion	5	39
	Tekniği		
	Kütüphane Gezileri		

Tablo 4.2' de görüldüğü gibi devlet ilkokulu öğretmenleri Serbest Etkinlikler dersinde çoğunlukla 'Boyama ve Kesme Çalışmaları' (f=27) ve 'Akademik Çalışmalar' (f=18) etkinliklerini yaptıklarını belirtmişlerdir. Bunun yanında 'Sportif Etkinlikler' (f=0) konusuna hiç değinmemişlerdir. Özel ilkokul öğretmenleri ise Serbest Etkinlik derslerinde çoğunlukla 'Gezi, Gözlem ve Deney Çalışmaları' (f=39) yaptıklarını belirtmişlerdir. Bunun yanı sıra özel ilkokul öğretmenlerinin " Akademik Çalışmalar" (f=0) konusuna hiç değinmedikleri görülmüştür.

Devlet ilkokulu öğretmenlerinin bazı görüşleri aşağıdaki gibidir:

DOÖ 17: 'El işi kâğıdı ve makas kullanarak öğrencilerime boyama ve kesme etkinlikleri yaptırıyorum.'

DOÖ 25: 'Okuma, yazma çalışmalarına önem veriyorum.'

DOÖ 50: 'Yetişmeyen derslerin testlerini çözüp, konu tekrarı yapıyorum.'

Özel ilkokul öğretmenlerinin bazı görüşleri aşağıdaki gibidir:

ÖÖÖ 4: 'Sportif faaliyetlere yönelik beden ve zihni geliştirici oyunlar oynatıyorum.'

ÖÖÖ 9: 'Stop- motion (Durağan nesnelere hareketli bir şekilde gösteren animasyon tekniği) teknikleri ile öğrencilerime deneysel çalışmalar yaptırıyorum.'

ÖÖÖ 23: 'Öğrencilerimin seviyelerine uygun deney ve gözlem çalışmaları yaptırıyorum.'

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Devlet ve özel ilkokullarda eğitim - öğretim veren sınıf öğretmenlerinin Serbest Etkinlikler dersinin yapıldığı alanlara ilişkin görüşleri nelerdir? Alt problemine yönelik görüşmelere ilişkin analizler Tablo 4,3'te verilmiştir.

Tablo 4.3.

Devlet ve Özel İlkokul Öğretmenlerinin ‘Serbest Etkinlikler Dersi İçin İdeal Sınıf / Okul Ortamını Nasıl Değerlendiriyorsunuz? Nasıl Bir Ortam Olmalıdır?’ Sorusuna Verdiği Cevapların Analizi

Kategoriler	Alt Kategoriler	Devlet İlkokulu	Özel İlkokul
		Öğretmenleri	Öğretmenleri
		f	f
Öğrencinin Kendini Keşfettiği Yer	Öğrenci İçin Uygun Ortamlar	-	38
Araç Ve Gereç	Yeterli Araç ve Gereç Olan Atolye, Materyal Olarak Desteklenmek	25	-
Okulun Fiziki Şartları	Oyun Alanları Olması ve Fiziki Şartları İyileştirilmiş Okul, Bahçe Alanları	18	-
Ergonomik ve Kullanışlı Sınıf	Bireyselleştirilmiş Sınıf Ortamları Uygulama Yapılabilecek Sınıflar	7	12

Tablo 4.3’ te görüldüğü gibi devlet ilkokulu öğretmenleri Serbest Etkinlikler dersi için ideal bir sınıf / okul ortamını çoğunlukla ‘Yeterli Araç Ve Gereçleri Olan Atölyeler Ve

Materyal Olarak Desteklenmek' (f=25) ve 'Yeterli Oyun Alanlar Ve Fiziki Şartları İyileştirilmiş Okul' (f=18) olarak belirtmişlerdir. Özel ilkokul öğretmenleri ise serbest etkinlikler dersi için ideal bir sınıf/ okul ortamını çoğunlukla 'Öğrencilerin Kendilerini Keşfettikleri Yer' (f=38) olarak belirtmişlerdir.

Devlet ilkokulu öğretmenlerinin bazı görüşleri aşağıdaki gibidir:

DOÖ 6: 'Bahçe düzenlemesi öğrencilere uygun olmalıdır. Çocuklara uygun ve onlara zarar vermeyecek şekilde düzenlenmelidir.'

DOÖ 9: 'Genelde okulumuz öğrencilerin farklı ortamları görmesine olanak sağlamıyor. Birden fazla sınıf ile aynı ortam paylaşılıyor. Bahçe ve oyun alanları yetersiz.'

DOÖ 43: 'Materyallerin yeterli olduğu, araç ve gereçlerin öğrencilere uygun olduğu yerler olabilir.'

Özel ilkokul öğretmenlerinin bazı görüşleri aşağıdaki gibidir:

ÖÖÖ 14: ' Kendi ilgi alanlarını keşfetmeye çalışan öğrencilerin, kendi ilgi alanına göre seçebileceği ve uyulama yapabileceği alanlar olmalıdır.'

ÖÖÖ 25: 'Öğrencilerin özelliklerine uygun olarak, bireysel olarak kendilerini bulabilecekleri kullanışlı bir sınıf ortamı olmalıdır.'

ÖÖÖ 34: 'Öğrencilerin kendini keşfettikleri meyve –sebze yetiştirdikleri, dersimiz için uygun ortam sağlayabilecek alanlar olmalıdır.'

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Devlet ve özel ilkokullarda eğitim - öğretim veren sınıf öğretmenlerinin Serbest Etkinlikler dersinin öğrenciler üzerindeki etkilerine ilişkin görüşleri nelerdir? Alt problemine yönelik görüşmelere ilişkin analizler Tablo 4.4'te verilmiştir.

Tablo 4.4.

Devlet ve Özel İlkokul Öğretmenlerinin 'Serbest Etkinlikler Dersinin Öğrencilere Katkısı Nelerdir? Bu Dersin Hangi Gelişim Alanlarına Ne Tür Etkisi Olduğunu Düşünüyorsunuz?' Sorusuna Verdiği Cevapların Analizi

Kategoriler	Alt Kategoriler	Devlet İlkokulu	Özel İlkokul
		Öğretmenleri	Öğretmenleri
		f	f
Sosyal Beceriler ve İletişim Becerileri	21. Yy Becerileri, Arkadaş Edinme	3	47
Özgüven ve Yaratıcı Düşünme	Kendini Tanıma, İfade Etme	10	3
Zihinsel ve Bedensel Gelişme	Ders Başarısı Sportif Faaliyetler Oyun Oynama	35	-
Akademik Çalışmalar	Test Çözme Eksik Konu Tamamlama	1	-
Öğretmenin Desteklediği Alanların Gelişimi		1	-

Tablo 4.4' te görüldüğü gibi devlet ilkokulu öğretmenleri Serbest Etkinlikler dersinin öğrencilere olan katkısını çoğunlukla 'Zihinsel ve Bedensel Gelişme' (f=36) olarak belirtmişlerdir. Özel ilkokul öğretmenleri ise Serbest Etkinlikler dersinin öğrencilere olan katkısını çoğunlukla 'Sosyal Beceriler ve İletişim Becerileri' (f=47) olarak

belirtmişlerdir.

Devlet ilkokulu öğretmenlerinin bazı görüşleri aşağıdaki gibidir:

DOÖ 11: 'Okulumuzda öğrenciler bu derste sadece test çözdükleri için test çözme becerileri gelişir. Başka bir etkinlik yapmak mümkün değildir.'

DOÖ 12: 'Bu katkı tamamen öğretmenin yapısına göre şekillenmektedir. Öğretmen hangi alanı destekler ise öğrenciler o alanda gelişmektedir.'

DOÖ 47: 'Zamanını eğlenerek ve oynayarak geçiren öğrenci zihinsel ve bedensel olarak gelişir ve ders başarısı artar.'

Özel ilkokul öğretmenlerinin bazı görüşleri aşağıdaki gibidir:

ÖÖÖ 9: 'Öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirerek çağdaş ve modern çağa uygun kazanımlar elde edilmesini sağlayan bir derstir.'

ÖÖÖ 23: 'Özgüveni artırır. Kendini tanımasını ve iyi ifade etmesini sağlar.'

ÖÖÖ 40: 'Öğrencilerin sosyal becerilerin ve iletişim becerilerini geliştiren 21. yy becerilerine katkı sağlayan bir derstir.'

4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Devlet ve özel ilkokullarda eğitim - öğretim veren sınıf öğretmenlerinin Serbest Etkinlikler dersini uygularken karşılaştıkları sorunlar nelerdir? Alt problemine yönelik görüşmelere ilişkin analizler Tablo 4,5'te verilmiştir.

Tablo 4.5.

Devlet ve Özel İlkokul Öğretmenlerinin 'Serbest Etkinlikler Dersinde Ne Tür Sorunlarla Karşılaşıyorsunuz?' Sorusuna Verdiği Cevapların Analizi

Kategoriler	Devlet İlkokulu Öğretmenleri f	Özel İlkokul Öğretmenleri f
Öğrencilerin Hızlı Sıkılmaları	-	2
Genellikle İle Bir Sorun Yaşanmıyor	-	48
Uygun Ortam Olmaması ve Materyal Eksiklikleri	50	-

Tablo 4.5' te görüldüğü gibi devlet ilkokulu öğretmenleri Serbest Etkinlikler dersinde karşılaştıkları sorunları çoğunlukla 'Uygun Ortam Olmaması Ve Materyal Eksiklikleri' (f=50) olarak belirtmişlerdir. Özel ilkokul öğretmenleri ise Serbest Etkinlikler dersinde karşılaştıkları sorunları çoğunlukla 'Genellikle İle Bir Sorun Yaşanmıyor' (f=48) olarak belirtmişlerdir.

Devlet ilkokulu öğretmenlerinin bazı görüşleri aşağıdaki gibidir:

DOÖ 1: 'Ders araç ve gereçleri çok fazla eksik. Öğrenciler mendil kapmaca oynamak istiyor fakat alan yeterli değil.'

DOÖ 8: 'Öğrencilerin velilerinin de araç ve gereçler konusunda ilgisiz olması ve sınıfta materyallerin hep eksik olması öğrencileri bu derse karşı isteksiz yapıyor. Maddi yetersizlik çok fazla.'

DOÖ 34: 'Özellikle soğuk havalarda kapalı bir alan olmadığı için çocuklar sınıf içinde kalıyor. Materyal olarak desteklenmediğimiz için etkinlik yapamıyoruz.'

Özel ilkokul öğretmenlerimizin bazı görüşleri aşağıdaki gibidir.

ÖÖÖ 4: 'Öğrencilerimiz arasındaki iletişime olanak veren çok yönlü sınıf ve okul

ortamlarımız vardır. Bu nedenle herhangi bir sorun yaşanmamaktadır.’

ÖÖÖ 20: ‘Oyun alanlarımızın ve koruluğumuzun çok geniş olması öğrencileri ve öğretmenleri çok rahatlatıyor. İstedığımız etkinliği planlayıp yapabiliyoruz.’

ÖÖÖ 31: ‘Okulumuzdaki görevliler bizim için gerekli yerleri hazır ettikleri için herhangi bir sorun yaşamıyoruz. Ortamlarımız gayet temiz ve hijyeniktir.’

4.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

Devlet ve özel ilkokullarda eğitim - öğretim veren sınıf öğretmenlerinin Serbest Etkinlikler dersinde karşılaştıkları sorunlara önerdikleri çözüm önerileri nelerdir? Alt problemine yönelik görüşmelere ilişkin analizler Tablo 4.6’da verilmiştir.

Tablo 4.6.

Devlet ve Özel İlkokul Öğretmenlerinin ‘Serbest Etkinlikler Dersinde Karşılaştığımız Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileriniz Nelerdir?’ Sorusuna Verdiği Cevapların Analizi

Kategoriler	Devlet İlkokulu	Özel İlkokul
	Öğretmenleri	Öğretmenleri
	F	f
Öğrencileri Tanımak ve Uygun Etkinlik Hazırlamak	-	33
Öğrenciler İle Birlikte Olmak ve Onlara Destek Olmak	-	17
Fiziki Şartları Düzenlemek	24	-
Ders Saatini Arttırmak	3	-
Materyalleri Arttırmak	23	-

Tablo 4.6’ da görüldüğü gibi devlet ilkokulu öğretmenleri Serbest Etkinlikler dersinde karşılaştıkları sorunlara yönelik çözüm önerilerinde sıklıkla ‘Fiziki Şartları Düzenlemek’ (f=24) ve ‘Materyalleri Arttırmak’(f=23) olarak belirtmişlerdir. Özel

ilkokul öğretmenleri ise Serbest Etkinlikler dersinde karşılaştıkları sorunlara yönelik çözüm önerilerinde sıklıkla ‘Öğrencileri Tanımak Ve Uygun Etkinlik Hazırlamak’ (f=33) olarak belirtmişlerdir.

Devlet ilkokulu öğretmenlerinin bazı görüşleri aşağıdaki gibidir:

DOÖ 7: ‘Öğretmenler materyalleri kolaylıkla sağlayamıyor. Öğrencilerin velileri de bu konuda yetersiz kalıyor. İsteklerimiz hep havada kalıyor. Bu nedenle derse yönelik bir çözüm önerisi bulamıyorum.’

DOÖ 11: ‘Okul ortamının düzenlenmesi gereklidir fakat bunun gerçekleşmesi çok zor görünüyor.’

DOÖ 32: ‘Sınıf ve okul ortamının öğrenci ihtiyacına yönelik materyaller ile donatılması gerekir.’

Özel ilkokul öğretmenlerinin bazı görüşleri aşağıdaki gibidir:

ÖÖÖ 4: ‘Okulumuzda bu derse yönelik bir sorun yaşanmadığı için çözüm önerisi sunamam fakat öğrencilere uygun etkinlik planladığımız için sorun yaşanmadığını söyleyebilirim.’

ÖÖÖ 15: ‘Öğrencilerin sevdikleri etkinlikleri seçmelerine izin veriyoruz ve etkinlikler yapılırken onlara sevecen bir şekilde destek oluyoruz. Bu durum herhangi bir sorun yaşanmasını önüyor.’

ÖÖÖ 36: ‘Uygun ortam ve materyalleri onlar için hazırlıyoruz. Bu derste kendilerini geliştirmelerine olanak sağlıyoruz. Sorunsuz bir ders saati geçiriyoruz.’

Öğretmenlerin görüşme formunda yer alan ‘Serbest Etkinlikler dersi ile ilgili eklemek istediğiniz başka bir husus var mıdır?’ Sorusuna verdiği cevaplar Tablo 4.6.1’ de verilmiştir.

Tablo 4.6.1.

Devlet ve Özel İlkokul Öğretmenlerinin ‘Serbest Etkinlikler Dersi İle İlgili Eklemek İstedığınız Başka Bir Husus Var Mıdır?’ Sorusuna Verdiği Cevapların Analizi

Kategoriler	Devlet İlkokulu Öğretmenleri	Özel İlkokul Öğretmenleri
	f	f
Hayır	31	50
Öğrenci Kendi Planını Kendi Yapmalı, Hazır Bir Plan Olmamalı	14	-
Bu Ders İle İlgili Net Bir Plan Olmalı	15	-

Tablo 4.6.1’ de görüldüğü gibi devlet ilkokulu öğretmenleri Serbest Etkinlikler dersi ile ilgili eklemek istedikleri hususlar konusunda çoğunlukla ‘Hayır, Teşekkürler’ (f=31) demişleridir. Bunun yanında ‘Bu Ders İle İlgili Net Bir Plan Olmalı’ (f=15) ve ‘Öğrenci Kendi Planını Kendi Yapmalı, Hazır Bir Plan Olmamalı’ (f=14) olarak belirtmişlerdir. Özel ilkokul öğretmenleri serbest etkinlikler dersi ile ilgili eklemek istedikleri hususlar konusunda çoğunlukla ‘Hayır, Teşekkürler’ (f=50) olarak belirtmişlerdir.

Devlet ilkokulu öğretmenlerinin bazı görüşleri aşağıdaki gibidir:

DOÖ 1: ‘Bu dersin içi iyi doldurulursa net bir plan ve kitap olursa daha etkili olacaktır.’

DOÖ 23: ‘Bu derslerde kesin bir plan olmalıdır. Her öğretmen istediği gibi davranmamalıdır. Müzik ve görsel sanatlar dersi olarak görülmemelidir.’

DOÖ 45: ‘Bu derste her öğrenci kendi serbest zamanını kendisi istediği gibi değerlendirmelidir. İster resim, ister müzik yapmalıdır. Kendi planını kendi yapıp mutlu olmalıdır.’

4.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Devlet ve özel ilkokullarda eğitim - öğretim gören öğrencilerin Serbest Etkinlikler dersine ilişkin görüşleri nelerdir? Alt problemine yönelik görüşmelere ilişkin analizler Tablo 4.7’de verilmiştir.

Tablo 4.7

Devlet ve Özel İlkokul Öğrencilerinin ‘Serbest Etkinlikler Dersi Denilince Aklınıza Ne Geliyor?’ Sorusuna Verdiği Cevapların Analizi

Kategoriler	Alt Kategoriler	Devlet İlkokulu Öğrencileri f	Özel İlkokul Öğrencileri f
Dans Etmek		2	-
Sınıf İçi Etkinlikler	Oyun Oynamak, Boya Yapmak, Kesmek ve Yapıştırmak Hamur Oynamak	78	20
Şarkı Söylemek, Film İzlemek		9	-
Akademik Çalışmalar	Kitap Okumak, Test Çözmek Eksik Konu Tekrarı	8	-
21.Yy Etkinlikleri	Akıl Oyunları, Deney Yapmak, Satranç, İşaret Dili	-	43
Arkadaşlarım İle İletişim Kurmak		-	10
Sportif Faaliyetler	Cimnastik, Basketbol, Okçuluk Futsal(Saha Futbolu)	-	20
Çok Eğlenceli Dersler		3	7

Tablo 4.7’ de görüldüğü gibi devlet ilkokulu öğrencilerine Serbest Etkinlikler dersi denildiğinde akıllarına çoğunlukla ‘Oyun Oynamak, Boya Yapmak, Kesmek Ve Yapıştırmak, Hamur Oynamak’ (f=78) gelmektedir. Bunun yanında az sayıda öğrenci de ‘Kitap Okumak ve Test Çözmek’ (f=8) demiştir. Özel ilkokul öğrencileri ise Serbest Etkinlikler dersi denildiğinde akıllarına çoğunlukla ‘Akıl Oyunları, Deney Yapmak, Satranç, İşaret Dili’ (f=43) gelmektedir. Bunun yanında ‘Jimnastik, Basketbol, Okçuluk,

Futsal (Saha Futbolu)' (f=20) gelmektedir.

Devlet ilkokulu öğrencilerinin bazı görüşleri aşağıdaki gibidir:

Devlet İlkokulu Öğrencisi (DOÖĞ) 11: 'Resim yapmak, fon kartonlarını kesmek ve birbirine yapıştırmak aklıma geliyor. Bu derste öğretmenimiz resim yapabilirsiniz diyor.'

(DOÖĞ) 34: ' Öğretmenimiz bugün çok ders işledik size serbest zaman vereceğim hadi kitap okuyun diyorsa o ders serbest bir derstir.'

(DOÖĞ) 56: 'Hamurlarımı dolabımda saklıyorum. Bu ders gelince çıkarıp oynuyorum. Başka zamanlarda oynayamam, ama o derste oynayabilirim.'

Özel ilkokul öğrencilerinin bazı görüşleri aşağıdaki gibidir:

Özel İlkokul Öğrencisi (ÖOÖĞ) 32: 'Akıl oyunları kulübüne gidip orada farklı oyunlar oynuyorum. Çok eğleniyorum. İşte bu o ders.'

(ÖOÖĞ) 56: 'İşaret dili kulübünde konuşma engelli arkadaşlarıma yardım etmek için işaret dili öğreniyorum. Sonra onların okuluna gidip onlarla konuşuyorum. Öğretmenimde bana yardımcı oluyor. Konuşma engelli dostlarımı çok seviyorum.'

(ÖOÖĞ) 78: 'Beton zeminde futbol oynanamayacağı için futsal kulübüne gidip top oynuyoruz. Bazı teknikleri var öğretmenimiz bize öğretiyor. Serbest zamanlarımda futsal oynuyorum.'

4.8. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Devlet ve özel ilkokullarda eğitim - öğretim gören öğrencilerin Serbest Etkinlikler dersinde yaptıkları etkinlik türleri nelerdir? Alt problemine yönelik görüşmelere ilişkin analizler Tablo 4.8'de verilmiştir.

Öğrencilerin görüşme formunda yer alan 'Serbest Etkinlikler dersinde neler yapıyorsunuz?' sorusuna verdiği cevaplar Tablo 4.8'de verilmiştir.

Tablo 4.8.

Devlet ve Özel İlkokul Öğrencilerinin 'Serbest Etkinlikler Dersinde Neler Yapıyorsunuz?' Sorusuna Verdiği Cevapların Analizi

Kategoriler	Alt Kategoriler	Devlet İlkokulu Öğrencileri f	Özel İlkokul Öğrencileri f
Sınıf İçi Etkinlikler	Boyama, Resim, Kesme ve Yapıştırma, Bulmaca, Hamur Oynama	68	12
Oyun Oynama		22	-
Akademik Çalışmalar	Kitap Okuma, Test Çözme, Konu Tekrarı	10	-
21.Yy Etkinlikleri	Akıl Oyunları, Deney Yapmak, Satranç, İşaret Dili, Dans Etmek	-	55
Sportif Faaliyetler	Jimnastik, Basketbol, Okçuluk, Futsal	-	33

Tablo 4.8' de görüldüğü gibi devlet ilkokulu öğrencileri Serbest Etkinlikler dersinde çoğunlukla 'Boyama, Resim, Kesme Ve Yapıştırma, Bulmaca, Hamur Oynama' (f=68) yapmaktadırlar. Bunun yanında az sayıda öğrenci de 'Oyun Oynama' (f=22) ve 'Kitap Okuma' (f=10) demiştir. Özel ilkokul öğrencileri ise Serbest Etkinlikler dersinde çoğunlukla 'Akıl Oyunları, Deney Yapmak, Satranç, İşaret Dili, Dans Etme' (f=55) yaptıklarını belirtmişlerdir. Bunun yanında 'Jimnastik, Basketbol, Okçuluk, Futsal' (f=33) yaptıklarını da belirtmişlerdir.

Devlet ilkokulu öğrencilerinin bazı görüşleri aşağıdaki gibidir:

DOÖĞ 34: 'Öğretmenimiz arkadaşlarımız ile birlikte bulmaca çözmemize izin verirse bu dersi işlemiş oluruz. Bazen resimde yaparız.'

DOÖĞ 45: 'Bu derste öğretmenimizden izin alıp top oynamak istiyoruz ama bazen bahçeye çıkamıyoruz çünkü başka sınıflarda bahçede oluyor.'

DOÖĞ 99: 'Öğretmenimiz bazı dersleri işledikten sonra son ders kitap okutuyor. Bu ders bizim serbest dersimiz.'

Özel ilkokul öğrencilerinin bazı görüşleri aşağıdaki gibidir:

ÖÖÖĞ 54: ‘Mutfakta Bilim kulübüne gidip orada her hafta farklı deney yapıyoruz. Öğretmenimiz bize deney malzemelerini, verip nasıl yapmamız gerektiğini söylüyor. Bu dersi ipe çekiyorum.’

ÖÖÖĞ 67: ‘Okçuluk ile ilgili bilgiler ediniyoruz. Yay germe çalışmaları yapıyoruz. Eda öğretmen bize okçuluk tarihini anlatıyor. Okçuluk takımına girmek istiyoruz.’

ÖÖÖĞ 87: ‘Dans edip eğleniyoruz. Okulumuzun bale salonunda aynalar var o aynalarda kendimizi dans ederken izliyoruz. Çok eğlenceli oluyor.’

4.9. Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular

Devlet ve özel ilkokullarda eğitim - öğretim gören öğrencilerin okul içi süreçlerde yapılan Serbest Etkinlikler dersinde yaptıkları etkinliklerden en çok yapmak istedikleri etkinlikler nelerdir? Alt problemine yönelik görüşmelere ilişkin analizler Tablo 4.9’da verilmiştir.

Öğrencilerin görüşme formunda yer alan ‘Bu etkinliklerde en çok sevdiğiniz etkinlik hangisidir? Nedenleri ile açıklayınız.’ sorusuna verdiği cevaplar Tablo 4.9’ da verilmiştir.

Tablo 4.9.

Devlet ve Özel İlkokul Öğrencilerinin 'Bu Etkinliklerde En Çok Sevdiğiniz Etkinlik Hangisidir? Nedenleri İle Açıklayınız.' Sorusuna Verdiği Cevapların Analizi

Kategoriler	Devlet İlkokulu Öğrencileri		Özel İlkokul Öğrencileri	
	f	f	f	f
Dans, Çünkü Eğlenmeyi ve Dans Etmeyi Severim.	1		22	
Fotoğraf Çekmek, Çünkü Buna Karşı İlgim ve Yeteneğim Var, Doğayı Resimlemeyi Severim.	-		15	
Sportif Faaliyetler Eğlencelidir, Çünkü Sağlıklı Olmamızı Sağlar.	9		33	
Akıl Oyunları, Deney Yapmak, Satranç, İşaret Dili Çünkü Eğlenceli, Öğretici ve Hayatıma Katkı Sağlar.	-		30	
Bilmece Sormak Eğlencelidir, Çünkü Arkadaşlarıma Bilmece Sormayı Severim.	28		-	
Oyun Oynamak Eğlencelidir.	42		-	
Resim ve Boyama Çalışmaları Çünkü, Zevkli Ve Eğlencelidir.	11		-	
Kitap Okuma Çünkü, Severim,	9		-	

Tablo 4.9' da görüldüğü gibi devlet ilkokulu öğrencileri Serbest Etkinlikler dersinde en çok sevdiği etkinlikleri çoğunlukla 'Oyun Oynamak' (f=42) olarak belirtmişlerdir. Oyun oynamayı eğlenceli olduğu için seçtiklerini belirtmişlerdir. Bunun yanında az sayıda öğrenci de 'Bilmece Sormak' (f=28) ve 'Resim ve Boyama Çalışmaları' (f=11) demiştir. Özel ilkokul öğrencileri ise Serbest Etkinlikler dersinde en çok sevdiği etkinlikleri çoğunlukla 'Sportif Faaliyetler' (f=33) olarak belirtmişlerdir. Çünkü sportif faaliyetleri eğlenceli ve sağlığa yararlı bulduklarını söylemişlerdir. Bunun yanında 'Akıl Oyunları, Deney Yapmak, Satranç, İşaret Dili' (f=30) etkinliklerini de severek yaptıklarını belirtmişlerdir.

Devlet ilkokulu öğrencilerinin bazı görüşleri aşağıdaki gibidir:

DOÖĞ 3: 'Okulda bol bol oyun oynamak isterim. Çünkü birçok arkadaşım okulda.'

DOÖĞ 67: ‘Boya yapmayı çok seviyorum. Arada boyama yapmak istiyorum, bazı derslerde yapabiliyorum. Bazen öğretmenim uzun süre bunu yapmamıza izin vermiyor.’

DOÖĞ 98: ‘Bilmece sormayı çok severim ama arkadaşlarım ile birbirimize bilmece sorarken bazen sıkılabiliyorum. Özellikle cevapları bulamadığımız zamanlarda çok sıkılıyoruz.’

Özel ilkokul öğrencilerinin bazı görüşleri aşağıdaki gibidir:

ÖÖÖĞ 1: ‘En sevdiğim etkinlik dans etmek çünkü dans ettikçe mutlu oluyorum. Öğretmenimiz bize dans figürleri öğretiyor ve bende bunları evde çalışıp okulda yapıyorum. Evde müzik açıp okulda öğrendiklerimi yapabilmek bile çok güzel.’

ÖÖÖĞ 76: ‘En sevdiğim etkinlik futsal kulübünde saha futbolu oynamak. Çünkü bu etkinlikte çok fazla hareket ediyoruz. Arkadaşlarımız ile birlikte eğlenceli vakit geçirip, spor yapıyoruz.’

ÖÖÖĞ 87: ‘Fotoğraf çekmek en sevdiğim etkinliktir. Arkadaşlarımın fotoğraflarını çekmeyi severim. Aslında gördüğüm her şeyin fotoğrafını çekmeyi severim. Öğretmenimiz bize fotoğraf makinesinin nasıl kullanılması gerektiğini öğrettiğinden beri daha güzel fotoğraflar çekiyorum.’

4.10. Onuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular

Devlet ve özel ilkokullarda eğitim - öğretim gören öğrencilerin Serbest Etkinlikler dersinden beklentileri nelerdir? Alt problemine yönelik görüşmelere ilişkin analizler Tablo 4.10’da verilmiştir.

Öğrencilerin görüşme formunda yer alan ‘‘Serbest Etkinlikler dersinde neler yapmak istersiniz?’’ sorusuna verdiği cevaplar Tablo 4.10’da verilmiştir.

Tablo 4.10.

Devlet ve Özel İlkokul Öğrencilerinin ‘Serbest Etkinlikler Dersinde Neler Yapmak İstersiniz?’ Sorusuna Verdiği Cevapların Analizi

Kategoriler	Devlet İlkokulu Öğrencileri	Özel İlkokul Öğrencileri
	f	f
Oyun, Resim ve Boyama	67	20
Zeka Oyunları	13	39
Geziye Gitmek	20	-
Film İzlemek	-	20
Farklı Şeyler Öğrenmek	-	31

Tablo 4.10' da görüldüğü gibi devlet ilkokulu öğrencileri Serbest Etkinlikler dersinde neler yapmak istediklerini çoğunlukla 'Oyun Resim ve Boyama' (f=67) olarak belirtmişlerdir. Bunun yanında az sayıda öğrenci de 'Geziye Gitmek' (f=20) ve 'Zeka Oyunları' (f=11) demiştir. Özel ilkokul öğrencileri ise Serbest Etkinlikler dersinde neler yapmak istediklerini çoğunlukla 'Zeka Oyunları' (f=39) olarak belirtmişlerdir. Bunun yanında 'Farklı Şeyler Öğrenmek' (f=31) ve 'Film İzlemek' (f=20) şeklinde de açıklamalar yapmışlardır.

Devlet ilkokulu öğrencilerinin bazı görüşleri aşağıdaki gibidir:

DOÖĞ 15: 'Bu derslerde en çok oyun oynamayı isterim.'

DOÖĞ 32: 'Böyle zamanlarda geziye gitmeyi çok isterim. Sınıfımız ile birlikte hiç geziye gitmedik.'

DOÖĞ 89: 'Bu zamanlarda öğretmenimiz sulu boya yapmamıza izin verirse çok mutlu olurum.'

Özel ilkokul öğrencilerinin bazı görüşleri aşağıdaki gibidir:

ÖÖÖĞ 23: 'Bu derslerde zekâ oyunları ile ilgili çalışmalar yapmak isterim. Çünkü zekâ oyunları zekâmızı geliştirir ve ders başarılarımızı artırır.'

ÖÖÖĞ 32: 'Bu derslerde farklı şeyler öğrenmek için araştırmalar yapmak istiyorum. Bunun için okula tablet getirilmesine izin verilmelidir.'

ÖÖÖĞ 47: 'Serbest etkinlikler zamanında birçok farklı film izlemek isterim. Öğretmenlerimiz bize bilim adamları ile ilgili farklı filmler izletiyor. Bu filmler çok ilgimi çekiyor.'

4.11. On Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Devlet ve özel ilkokullarda eğitim - öğretim gören öğrencilerin Serbest Etkinlikler dersinin süresine ilişkin görüşleri nelerdir? Alt problemine yönelik görüşmelere ilişkin analizler Tablo 4.11’de verilmiştir.

Öğrencilerin görüşme formunda yer alan ‘Serbest Etkinlikler dersinin kaç ders saati olmasını istersiniz? Neden?’ sorusuna verdiği cevaplar Tablo 4.11’ de verilmiştir.

Tablo 4.11.

Devlet ve Özel İlkokul Öğrencilerinin ‘Serbest Etkinlikler Dersinin Kaç Ders Saati Olmasını İstersiniz? Neden?’ Sorusuna Verdiği Cevapların Analizi

Kategoriler	Devlet İlkokulu Öğrencileri	Özel İlkokul Öğrencileri
	f	f
4 Saat Olmalı Çünkü Eğlenceli Bir Ders	88	31
3 Saat Olmalı	2	-
1 Saat Olmalı Çünkü Bu Dersi Sevmiyorum	6	-
2 Saat Yeterli	4	-
Çok Fazla Ders Saati Çünkü Eğlenceli, Arkadaşlarımız İle İyi Vakit Geçiriyoruz, Oyun Oynuyoruz.	-	69

Tablo 4.11’ de görüldüğü gibi devlet ilkokulu öğrencileri Serbest Etkinlikler dersi süresinin çoğunlukla ‘4 Saat Olmalı’ (f=88) görüşünü belirtmişlerdir. Bunun nedenini eğlenceli bir ders olması ile açıklamışlardır. Bunun yanında ‘1 Saat Olmalı Çünkü Bu Dersi Sevmiyorum’ (f=6) şeklinde cevap veren öğrenciler de vardır. Fakat ‘Çok Fazla Ders Saati’ (f=0) görüşünü belirten öğrenci hiç yoktur. Özel ilkokul öğrencileri ise Serbest Etkinlikler dersinin süresini çoğunlukla ‘Çok Fazla Ders Saati’ (f=69) olarak belirtmişlerdir. Bunun nedenini eğlenceli bir ders olması ve arkadaşları ile iyi vakit geçirmeleri olarak açıklamışlardır. Bunun yanında ‘4 Saat Olmalı’ (f=31) açıklaması da yer almaktadır.

Devlet ilkokul öğrencilerinin bazı görüşleri aşağıdaki gibidir:

DOÖĞ 7: ‘2 saat yeterlidir. Çünkü öğretmenimiz bazen bazı dersleri

öğrenemediğimizde bize ek çalışmalar yapıyor. Bu dersin saati artarsa ek çalışmalar da artar.’

DOÖĞ 34: ‘4 saat olmalıdır. Çünkü bu ders çok eğlenceli geçiyor. Kendi kendimize vakit geçirebiliyoruz. Sınıfta bazen koşmaca oynuyoruz.’

DOÖĞ 56: ‘1 saat bu ders için yeterlidir. Çünkü bu deri çok fazla sevmiyorum bazı zamanlarda haftalarca bu dersi işlemiyoruz.’

Özel ilkokul öğrencilerinin bazı görüşleri aşağıdaki gibidir:

ÖOÖĞ 4: ‘4 saat olmalıdır. Çünkü 2 saat bana çok az geliyor. Daha fazla ders saati olursa daha fazla eğlenebilirim.’

ÖOÖĞ 45: ‘Çok saat olmasını isterim çünkü bu derslerde farklı sınıftan arkadaşlarımı tanıyorum. Bazen küçük sınıflarla birlikte grup oluyorum onlarla oyun oynuyorum. Bazen engelli bireylere yardım ediyorum.’

ÖOÖĞ 90: ‘Ben okulun her saatinin bu dersler olmasını isterdim. Çünkü bu derslerde de birçok şey öğreniyoruz.’

4.12. On İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Devlet ve özel ilkokullarda eğitim - öğretim gören öğrencilerin Serbest Etkinlikler dersinde arkadaşları ile olan iletişimlerine ilişkin görüşleri nelerdir? Alt problemine yönelik görüşmelere ilişkin analizler Tablo 4.12’de verilmiştir.

Öğrencilerin görüşme formunda yer alan ‘Serbest Etkinlikler dersinde arkadaşlarıyla daha çok iletişim kurduğunu düşünüyor musunuz? Neden?’ sorusuna verdiği cevaplar Tablo 4.12’ de verilmiştir.

Tablo 4.12.

Devlet ve Özel İlkokul Öğrencilerinin 'Serbest Etkinlikler Dersinde Arkadaşlarıyla Daha Çok İletişim Kurduğunu Düşünüyor Musunuz? Neden?' Sorusuna Verdiği Cevapların Analizi

Kategoriler	Devlet İlkokulu Öğrencileri	Özel İlkokul Öğrencileri
	f	f
Evet	35	92
Hayır	65	8

Tablo 4.12' de görüldüğü gibi devlet ilkokulu öğrencileri Serbest Etkinlikler dersinde arkadaşları ile iletişim kurma konusunda çoğunlukla 'Hayır' (f=65) cevabını vermişlerdir. Bunun nedenlerini arkadaşları ile oynamamak, öğretmenlerin konuşmaya izin vermemesi, bu derslerde testlere odaklanmak gerektiği şeklinde belirtmişlerdir. Bunun yanında az sayıda öğrenci de 'Evet' (f=25) demiştir. Özel ilkokul öğrencileri ise Serbest Etkinlikler dersinde arkadaşları ile iletişim kurma konusunda çoğunlukla 'Evet' (f=92) cevabını vermişlerdir. Bunun nedenini de hep birlikte oyun oynuyoruz, derslerde konuşmak yasaktır, bu derslerde çok fazla oyun oynuyoruz ve çok eğlenceli derslerdir şeklinde açıklamışlardır. Bunun yanında 'Hayır' (f=8) cevabını veren öğrencilerimiz vardır.

Devlet ilkokulu öğrencilerinin bazı görüşleri aşağıdaki gibidir:

DOÖĞ 12: 'Bu derslerde arkadaşlarım ile çok fazla iletişim kurmuyorum çünkü öğretmenimiz test çözmemizi istiyor. Bu nedenle test çözerken arkadaşlarımız ile iletişim kuramıyorum.'

DOÖĞ 33: 'Hayır çünkü arkadaşlarım ile oyun oynamamıza izin verilmiyor. Bu nedenle ben hiçbir arkadaşım ile konuşamıyorum.'

DOÖĞ 83: 'Evet düşünüyorum çünkü oyun oynarken öğretmenimiz bizim pek fazla yanımıza gelmiyor.'

Özel ilkokul öğrencilerinin bazı görüşleri aşağıdaki gibidir:

ÖÖÖĞ 22: 'Evet düşünüyorum çünkü derslerde konuşulmaz bu nedenle derslerde

arkadaşım ile birlikte çok fazla oyun oynayamıyoruz. Ama bu derslerde oyun oynamamıza ve iletişim kurmamıza izin veriyor.’

ÖÖÖĞ 55: ‘Evet çünkü çok eğlenceli bir derstir. Arkadaşınla birlikte gülüyorsun iletişimin artmış demektir. Eğlendikçe daha çok arkadaş olmaya başlarız.’

ÖÖÖĞ 70: ‘Evet düşünüyoruz çünkü oyun oynarken birbirimize yardım ediyoruz bu da bizim iletişimimize olumlu katkı sağlıyor.’

4.13. On Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Devlet ve özel ilkokullarda eğitim - öğretim gören öğrencilerin Serbest Etkinlikler dersi dışında okul dışı süreçlerde yaptıkları serbest zaman faaliyetleri nelerdir? Alt problemine yönelik görüşmelere ilişkin analizler Tablo 4.13’de verilmiştir.

Öğrencilerin görüşme formunda yer alan ‘‘Okul dışında herhangi bir serbest zaman etkinliğinde bulunuyor musunuz? Bu etkinlikler nelerdir?’’ sorusuna verdiği cevaplar Tablo 4.13’ de verilmiştir.

Tablo 4.13.

Devlet ve Özel İlkokul Öğrencilerinin ‘Okul Dışında Herhangi Bir Serbest Zaman Etkinliğinde Bulunuyor Musunuz? Bu Etkinlikler Nelerdir?’ Sorusuna Verdiği Cevapların Analizi

Kategoriler	Devlet İlkokulu Öğrencileri		Özel İlkokul Öğrencileri	
	f		f	
Evet	31		86	
Hayır	69		14	

Tablo 4.13’ de görüldüğü gibi devlet ilkokulu öğrencileri okul dışında serbest zaman etkinliklerinde bulunma durumlarına çoğunlukla ‘Hayır’ (f=69) cevabını vermişlerdir. Bunun yanında az sayıda öğrenci de ‘Evet’ (f=21) demiştir. Özel ilkokul öğrencileri

okul dışında serbest zaman etkinliklerinde bulunma durumlarına çoğunlukla 'Evet' (f=86) cevabını vermişlerdir. Yaptıkları faaliyetleri de modern dans kurslarına gitmek, sportif faaliyet kurslarına gitmek, kayak merkezine gitmek şeklinde açıklamışlardır. Bunun yanında 'Hayır' (f=14) cevabını veren öğrenciler de vardır.

Devlet ilkokulu öğrencilerinin bazı görüşleri aşağıdaki gibidir:

DOÖĞ 39: 'Evet, sokakta oyun oynuyorum. Ailem işten gelinceye kadar sokakta arkadaşlarım ile oynuyorum.'

DOÖĞ 41: 'Evet, havalar güzel olduğu zamanlarda Çamlık Parkı'na gidip orada oyunlar oynuyoruz. Bazen ailem ile birlikte top oynuyoruz.'

DOÖĞ 97: 'Hayır genelde ailem çok çalıştığı için evde babaannem ile vakit geçiriyoruz.'

Özel ilkokul öğrencilerinin bazı görüşleri aşağıdaki gibidir:

ÖOÖĞ 23: 'Evet, farklı şehir ve ülkelerdeki müzeleri gezmeye gidiyoruz. Birçok ülke ve şehir gördüm ve buralar ile ilgili fotoğraf koleksiyonu yapıyorum.'

ÖOÖĞ 48: 'Evet, genelde ailem ile birlikte kayak merkezine gidiyoruz. Bu etkinliği kış boyu yapıyoruz. Burada Ali Hoca'dan kayak dersleri alıyorum.'

ÖOÖĞ 57: 'Haftanın 2 günü modern dans kursuna gidiyorum. Bazen aile katılımı etkinlik olduğunda annemde benimle birlikte bu derse katılıyor. Böyle günleri çok seviyorum.'

Tablo 4.13.1.

Devlet ve Özel İlkokul Öğrencilerinin " Serbest Etkinlikler Dersi İle İlgili Eklemek İstedığınız Başka Bir Husus Var Mıdır?" Sorusuna Verdiği Cevapların Analizi

Kategoriler	Devlet İlkokulu Öğrencileri	Özel İlkokul Öğrencileri
	f.	f.
Evet	84	1
Hayır	16	99

Tablo 4.13.1' de görüldüğü gibi devlet ilkokulu öğrencileri Serbest Etkinlikler dersi ile ilgili eklemek istedikleri hususlar konusunda çoğunlukla 'Evet' (f=84) cevabını vermişlerdir. Bunun yanında az sayıda öğrenci de 'Hayır' (f=16) demiştir. Özel ilkokul öğrencileri o Serbest Etkinlikler dersi ile ilgili eklemek istedikleri hususlar konusunda çoğunlukla 'Hayır' (f=99) cevabını vermişlerdir. Bunun yanında 'Evet' (f=1) cevabını veren öğrenci vardır.

Devlet ilkokulu öğrencilerinin bazı görüşleri aşağıdaki gibidir:

DOÖĞ 12: 'Arkadaşlarım ile birlikte daha çok eğlenmek için kurslar açılmasını istiyorum. Bu derste test çözmek istemiyorum.'

DOÖĞ 36: 'Okulumuzda yapılan derslerde artık kitap okumak istemiyorum. Eğlenceli şeyler yapıp, bahçede futbol oynamak istiyorum.'

DOÖĞ 56: 'Okulumuzda daha çok kurs açılmasını istiyorum. Bu kurslarda eğlenceli etkinlikler yapmak istiyorum.'

Özel ilkokul öğrencilerinin bazı görüşleri aşağıdaki gibidir:

ÖÖÖĞ 32: 'Okulumuzda yapılan etkinlikler gayet yeterli ve güzel sadece aksesuar yapma kulübü açılmasını da istiyorum.'

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın bulguları doğrultusunda ulaşılan sonuçlara, tartışmalara ve önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuç

Araştırmanın genel amacı ‘Devlet ilkokullarında eğitim veren sınıf öğretmenlerin ve eğitim – öğretim gören öğrencilerin Serbest Etkinlikler dersine ilişkin görüşleri ile özel ilkokullarda eğitim veren sınıf öğretmenlerin ve eğitim – öğretim gören öğrencilerin Serbest Etkinlikler dersine ilişkin görüşlerinin araştırılmasıdır.’ Bu genel amaç ve bulgular doğrultusunda sonuçlar değerlendirilip, buna göre de yorumlanmıştır.

5.1.1. Birinci Alt Probleme Yönelik Tartışma ve Sonuçlar

Araştırmanın birinci alt problemine yönelik devlet ilkokulu ve özel ilkokul öğretmenlerinin Serbest Etkinlikler dersi için görüşleri belirlenmiştir. Bunun sonucunda Devlet İlkokulu öğretmenleri Serbest Etkinlikler dersini genel olarak akademik çalışmalar (f=20) ve farklı ve eğlenceli etkinlikler (f=20) olarak tanımlamıştır. Özel ilkokul öğretmenleri ise işbirliği ve sosyallik (f=30) kavramları üzerinde durmuştur. Buna göre devlet ilkokulu öğretmenleri ile özel ilkokul öğretmenlerinin Serbest Etkinlikler dersini farklı bir kavramlar ile açıkladıkları sonucuna varılmıştır. Yılmaz’a göre devlet ilkokulu öğretmenleri hizmet içi eğitim yetersizliğinden dolayı Serbest Etkinlikler dersini öğretmenlerin tam olarak kavrayamadıkları görülmektedir. Bu görüş yapılan araştırma ile paralellik göstermektedir. Yapılan araştırmada devlet

öğretmenlerinin Serbest etkinlikler dersini, MEB'in Serbest Etkinlikler dersi kazanımları ile bağlantılı olarak görmedikleri sonucuna ulaşılmıştır. Özel okul öğretmenleri ise Serbest Etkinlikler dersini 21.yy becerileri ile bütünleşmiş MEB kazanımlarını uygun olarak algılamaktadırlar.

5.1.2. İkinci Alt Probleme Yönelik Tartışma ve Sonuçlar

Araştırmanın ikinci alt problemine yönelik devlet ve özel ilkokul öğretmenlerinin Serbest Etkinlikler dersinde yaptıkları etkinliklere yönelik görüşleri belirlenmiştir. Bunun sonucunda devlet ilkokulu öğretmenleri Serbest Etkinlikler dersinde yaptıkları etkinlikler genel olarak boyama ve kesme çalışmaları (f=27) ve akademik çalışmalar (f=18) olarak belirtmişlerdir. Özel ilkokul öğretmenleri ise gezi, gözlem ve deney çalışmaları (f=39) ve sportif etkinliklere (f=11) yer verdiklerini belirtmişlerdir. Buna göre devlet ilkokulu öğretmenleri ile özel ilkokul öğretmenlerinin Serbest Etkinlikler dersinde farklı etkinliklere önem ve yer verdiği sonucuna varılmıştır. Dündar ve Karaca'ya göre öğretmenlerin çoğunun Serbest Etkinlikler dersinde çoğunlukla matematik ve fen ve teknoloji derslerine devam ettiklerini söylemektedirler. Yapılan araştırmada devlet okullarında bu yönde bulgular elde edilmiştir. Bu yönden yapılan çalışma Dündar ve Karaca'nın çalışması ile benzerlik göstermektedir. Fakat özel okul öğretmenlerinin bu derslerde 21.yy becerilerine katkı sağlayacak MEB 2023 Vizyonuna destek sağlayacak çalışmalarda buldukları görülmektedir. 2023 Eğitim Vizyonu'nun temel amacı; çağın ve geleceğin becerileriyle donanmış ve bu donanımı insanlık hayrına sarf edebilen, bilime sevdalı, kültüre meraklı ve duyarlı, nitelikli, ahlaklı bireyler yetiştirmektir (<https://2023vizyonu.meb.gov.tr/doc>). Bu bakış açısı ile bakıldığında özel okuldaki öğretmenlerin bu derslerde araştırmayı seven, kültürlü ve nitelikli bireyler yetiştirmeye yönelik çalışmalar yaptıkları gözlemlenmiştir.

5.1.3. Üçüncü Alt Probleme Yönelik Tartışma ve Sonuçlar

Araştırmanın üçüncü alt problemine yönelik devlet ve özel ilkokul öğretmenlerinin Serbest Etkinlikler dersinin yapıldığı ortamları değerlendirmelerine yönelik görüşleri belirlenmiştir. Bunun sonucunda devlet ilkokulu öğretmenleri Serbest Etkinlikler dersinin yapıldığı ortamların genel olarak araç ve gereç olarak desteklenmiş atölyeler

(f=25) ve fiziki şartları ve oyun alanları olan ortamlar (f=18) olarak belirtmişlerdir. Özel ilkokul öğretmenleri ise öğrencinin kendini keşfettiği yer (f=38) ve ergonomik ve kullanışlı sınıflar (f=12) olarak belirtmişlerdir. Buna göre devlet ilkokulu öğretmenleri ile özel ilkokul öğretmenlerinin Serbest Etkinlikler dersinin ortamlarını farklı şekilde değerlendirdikleri sonucuna varılmıştır. Gültekin, Atalay ve Ay'a göre dersliklerin ve materyallerin yetersizliği bu dersin işlenişi ile ilgili sorunlar oluşturmaktadır. Yapılan çalışmada bu yönde paralellik göstermektedir. Nitekim incelenen birçok çalışmada benzer sonuçlar ortaya çıkmaktadır. Özel okulların maddi imkânlarının yeterli olması bu okulları Serbest Etkinlikler dersi için avantajlı hale getirmektedir. Yılmaz'a (2015) göre devlet okullarının materyal olarak desteklenmemesi öğretmenlerin bu dersi etkili ve verimli bir şekilde işlemesine engel olmaktadır. Bu açıdan bakıldığında yapılan araştırma ile Yılmaz'ın 2015'te yaptığı çalışma ile benzerlik göstermektedir.

5.1.4. Dördüncü Alt Probleme Yönelik Tartışma ve Sonuçlar

Araştırmanın dördüncü alt problemine yönelik devlet ve özel ilkokul öğretmenlerinin Serbest Etkinlikler dersinin öğrenciler üzerindeki etkisine yönelik görüşleri belirlenmiştir. Bunun sonucunda devlet ilkokulu öğretmenleri Serbest Etkinlikler dersinin öğrenciler üzerindeki etkisini genel olarak zihinsel ve bedensel olarak gelişme (f=36) ve özgüven ve yaratıcı düşünme (f=10) olarak belirtmişlerdir. Özel ilkokul öğretmenleri ise sosyal becerilerin ve iletişim becerilerinin geliştiğini (f=47) belirtmişlerdir. Buna göre devlet ilkokulu öğretmenleri ile özel ilkokul öğretmenlerinin Serbest Etkinlikler dersinin öğrenciler üzerindeki etkilerini farklı şekilde değerlendirdikleri sonucuna varılmıştır. Gültekin, Atalay ve Ay'a (2014) göre öğretmenler ise serbest etkinliklerin öğrencilerin sosyal gelişimlerine katkı sağladığını, yaratıcılıklarını geliştirdiğini, özgüvenlerini artırdığını böylece mutlu olmalarına sebep olduğunu belirtmişlerdir. Bu görüş yapılan çalışma ile paralellik göstermektedir. Çocukların toplumsallaşması, ancak çevreyle etkileşim sonucu olmaktadır. Sosyalleşme temel bir ihtiyaçtır. Sosyal yaşantılar, çocukların sosyalleşmesinde toplum içinde yaşamasında önemli yer tutmaktadır (Karakaya, 2007). Bu bakış açısı ile bakıldığında özel okul öğretmenlerinin Serbest Etkinlikler dersinde öğrencilerin sosyal ve iletişim becerilerini geliştiğini düşünmelerini destekler niteliktedir.

5.1.5. Beşinci Alt Probleme Yönelik Tartışma ve Sonuçlar

Araştırmanın beşinci alt problemine yönelik devlet ve özel ilkokul öğretmenlerinin Serbest Etkinlikler dersinde karşılaştıkları sorunlara yönelik görüşleri belirlenmiştir. Bunun sonucunda devlet ilkokulu öğretmenleri Serbest Etkinlikler dersinde yaşadıkları sorunları genel olarak uygun ortamların olmaması ve materyal eksikliklerinin fazla olması (f=50) olarak belirtmişlerdir. Özel ilkokul öğretmenleri ise genel olarak bir sorun yaşanmadığını (f=48) belirtmişlerdir. Buna göre devlet ilkokulu öğretmenlerinin Serbest Etkinlikler dersinde belirli sorunlar ile karşılaştıkları belirlenmiştir. Fakat resmi ilkokul öğretmenleri ise bir sorun ile karşılaşmadıklarını belirtmişlerdir. Literatür araştırıldığında genellikle devlet okullarında fiziki koşullar ve materyal eksikliklerinden kaynaklı olarak bu ders ile ilgili sorunlar yaşandığı görülmektedir. Yılmaz'a (2015) göre sınıfın fiziki koşulları, kalabalık olması gibi nedenlerle etkili olmayan bu derste farklı yöntem ve teknikler kullanılmalı, okulların fiziki koşulları ve araç-gereçler yetersizlikleri giderilmelidir. Yapılan araştırmada devlet okullarında benzer sorunlar ortaya çıktığı görülmektedir. Maddi yetersizliklerin devlet okullarında birçok soruna yol açtığı yapılan çalışma da görülmektedir. Özel okullarda ise maddi olanakların yeterli olması, okullarda görevli temizlik elemanlarının bulunması ile herhangi bir sorun yaşanmadığı gözlemlenmektedir.

5.1.6. Altıncı Alt Probleme Yönelik Tartışma ve Sonuçlar

Araştırmanın altıncı alt problemine yönelik devlet ve özel ilkokul öğretmenlerinin Serbest Etkinlikler dersine yönelik çözüm önerileri ile görüşleri belirlenmiştir. Bunun sonucunda devlet ilkokulu öğretmenleri Serbest Etkinlikler dersine yönelik çözüm önerilerini genel olarak fiziki şartları düzenlemek (f=24) ve materyalleri arttırmak (f=23) olarak belirtmişlerdir. Özel ilkokul öğretmenleri ise genel olarak öğrencileri tanımak ve onlara uygun etkinlikler hazırlamak (f=33) ve öğrenciler ile birlikte etkinlik yapmak ve onlara destek olmak (f=17) olarak belirtmişlerdir. Buna göre devlet ilkokulu öğretmenlerinin Serbest Etkinlikler derslerine ilişkin çözüm önerileri ile özel ilkokul öğretmenlerinin çözüm önerilerinin arasında farklılıklar olduğu belirlenmiştir. Dündar ve Karaca'ya (2011) göre çoğu öğretmen bu dersin uygulama boyutu ile ilgili olarak; kaynak sıkıntısı çektiklerini, bu derste tam olarak ne yapacaklarını bilmediklerini,

çoğunlukla tekrara düştüklerini ve sürekli aynı etkinlikleri yaptıklarını belirtmişlerdir. Yapılan araştırmada da benzer sorunların devlet okullarında görüldüğü gözlemlenmektedir. Özel okul öğretmenleri ise bu derste bireyi tanımaya öncelik verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Mizaç ve yetenek temelli bir tanıma yaklaşımı, eğitim sisteminin aktörlerinin gelişimi için kritik öneme sahiptir. Bireyin kendini tanıması ve bu tanımanın takibi, onun eğitim yolculuğunda kişiselleştirilmiş bir yol haritasına sahip olması anlamına gelmektedir. Birlikte yapılan bu yolculukta ana aktör öğretmendir (<https://2023vizyonu.meb.gov.tr/doc>). MEB 2023 Vizyonunda da belirtildiği gibi öğrenciyi tanımak ve ona uygun etkinlikler belirlemek öğretmenin görevidir. Serbest Etkinlikler dersi de bu platforma kolaylık sağlamaktadır.

5.1.7. Yedinci Alt Probleme Yönelik Tartışma ve Sonuçlar

Araştırmanın yedinci alt problemine yönelik devlet ve özel ilkokul öğrencilerinin Serbest Etkinlikler dersine yönelik görüşleri belirlenmiştir. Bunun sonucunda devlet ilkokul öğrencilerinin Serbest Etkinlikler dersine yönelik görüşleri genel olarak sınıf içi etkinliklerden oyun oynamak, boya yapmak, kesmek- yapıştırmak ve hamur oynamak (f=78) olarak tanımlamışlardır. Özel ilkokul öğrencileri ise genel olarak 21. yy etkinliklerinden akıl oyunları oynamak, deney yapmak, satranç ve işaret dili öğrenmek (f=43) ve sportif faaliyetlere katılmak (f=20) olarak belirtmişlerdir. Buna göre devlet ilkokul öğrencilerinin Serbest Etkinlikler ile ilgili görüşleri ile özel ilkokul öğrencilerinin Serbest Etkinlikler dersi ile ilgili görüşleri arasında farklılıklar olduğu belirlenmiştir. Gültekin, Atalay ve Ay'a (2014) göre öğrenciler Serbest Etkinlik dersini sevilen bir ders olarak ifade etmişlerdir. Ancak bazı öğrencilere göre yapılan etkinliklerin birbirinin aynı olması bir süre sonra dersin sıkıcı olmasına neden olabilmektedir. Öğrenciler diğer derslerin stresini bu saatlerde attıklarını ve bu dersin sınıfı kaynaştırdığını belirtmişler. Araştırmada da benzer nitelikte sonuçlara ulaşılmıştır. Devlet okullarında öğrenciler genel anlamda basit düzeyde, bireysel olarak yapabilecekleri çalışmaları yaparlarken, özel okullarda bu durum daha çağdaş ve Serbest Etkinlikler dersinin kazanımlarına uygun olarak gerçekleşmektedir.

5.1.8. Sekizinci Alt Probleme Yönelik Tartışma ve Sonuçlar

Araştırmanın sekizinci alt problemine yönelik devlet ve özel ilkokul öğrencilerinin Serbest Etkinlikler dersinde yaptıkları etkinliklere yönelik görüşleri belirlenmiştir. Bunun sonucunda devlet ilkokulu öğrencilerinin Serbest Etkinlikler dersinde yaptıkları etkinlikleri genel olarak sınıf içi etkinliklerden boyama yapmak, kesme ve yapıştırma çalışmaları, bulmaca çözmek ve hamur oynamak (f=68) ve oyun oynamak (f=22) olarak belirtmişlerdir. Özel ilkokul öğrencileri ise genel olarak 21.yy etkinliklerinden akıl oyunları oynamak, deney yapmak, satranç ve işaret dili öğrenmek ve deney yapmak (f=55) ve sportif faaliyetlere katılmak (f=33) olarak belirtmişlerdir. Buna göre devlet ilkokulu öğrencilerinin Serbest Etkinlikler dersinde yaptıkları etkinlikler ile özel ilkokul öğrencilerinin Serbest Etkinlikler dersinde yaptıkları etkinlikler ile ilgili görüşleri arasında farklılıklar olduğu belirlenmiştir. Devlet okullarındaki öğrenciler, öğretmenlerin görüşleri ile bağlantılı olarak alt seviyedeki basit ve tek düze etkinlikler yapmaktadırlar. Bunun yanında özel okul öğrencilerinin ise daha kapsamlı 21.yy becerileri içeren gelişmiş etkinlikler yaptıkları görülmektedir. Devlet okullarının fiziki şartları incelendiğinde bu durumun araştırmanın sonucunu destek nitelikte olduğu görülmektedir. Gültekin, Atalay ve Ay'ın 2014 yılında yaptıkları çalışma da öğrencilerin sınıf içinde basit ve tek düze etkinlikler yapmaktan sıkıldıkları görülmüştür. Bu nedenle sınıf içi yapılan etkinliklerde öğrencilerin sınıf seviyelerine ve ilgilerine uygun çalışmalar yapılması gerektiği vurgulanmıştır. Bu sonuçlar yapılan araştırma ile paralellik göstermektedir.

5.1.9. Dokuzuncu Alt Probleme Yönelik Tartışma ve Sonuçlar

Araştırmanın dokuzuncu alt problemine yönelik devlet ve özel ilkokul öğrencilerinin Serbest Etkinlikler dersinde en çok sevdikleri etkinlikleri belirlemeye yönelik görüşleri belirlenmiştir. Bunun sonucunda devlet ilkokulu öğrencilerinin Serbest Etkinlikler dersinde en çok sevdikleri etkinlikleri genel olarak oyun oynamak(f=48) olarak belirtmişlerdir. Bu seçimlerini de oyun oynamanın çok eğlenceli olduğunu düşündükleri için belirtmişlerdir. Bunun yanında bilmece sormaya da (f=28) yer vermişlerdir. Bunun nedenlerini ise eğlenceli olduğu ve arkadaşlarına bilmece sormayı sevdikleri için olduğunu belirtmişlerdir. Özel ilkokul öğrencileri ise genel olarak sportif faaliyetlere katılmak (f=33) ve akıl oyunları oynamak, deney yapmak ve işaret dili öğrenmek (f=30) olarak belirtmişlerdir. Bunu da bu etkinliklerin çok eğlenceli ve öğretici olması

nedeni ile seçtiklerini belirtmişlerdir. Buna göre devlet ilkokulu öğrencilerinin Serbest Etkinlikler dersinde en sevdikleri etkinlikler ile özel ilkokul öğrencilerinin en sevdiği etkinlikler arasında farklılıklar olduğu görülmüştür. Devlet okullarındaki öğrencilerin en çok yaptıkları etkinlikler ile bağlantılı olarak en çok sevdikleri etkinliklerde aynı şekilde alt seviyede sınıf içi etkinliklerdir. Öğrencilerin kazanımlara uygun olmayan, gelişmiş güzel bir şekilde yaptıkları etkinlikler sürekli tekrar etmektedir. Özel okul öğrencileri ise çok çeşitli yelpaze de etkinlikler yaparak becerilerini geliştirdikleri açık ve net görülmektedir. Gültekin, Atalay ve Ay'ın (2014) yaptıkları çalışmada öğrencilerin derste yapılmasını istedikleri etkinliklerin mevcut yapılardan farklı olmadıkları sportif ve oyun oynama gibi eğlenceli etkinliklere daha çok yer verilmesi gerektiği yönünde görüşlere rastlanılmıştır. Yapılan çalışmada da devlet okulu öğrencilerinin tek düze etkinliklere çok fazla maruz kaldıkları için sürekli aynı etkinlikler yaptıkları görülmüştür. Bu nedenle yapılan çalışma Gültekin, Atalay ve Ay'ın 2014 yılında yaptığı çalışma ile benzerlik göstermektedir.

5.1.10. Onuncu Alt Probleme Yönelik Tartışma ve Sonuçlar

Araştırmanın onuncu alt problemine yönelik Resmi ve özel ilkokul öğrencilerinin Serbest Etkinlikler dersinde yapmak istedikleri etkinliklere yönelik görüşleri belirlenmiştir. Bunun sonucunda Resmi ilkokul öğrencilerinin Serbest Etkinlikler dersinde genel olarak oyun oynamak, resim yapmak ve boyama yapmak (f=67) istediklerini belirtmişlerdir. Özel ilkokul öğrencileri ise genel olarak zeka oyunları oynamak (f=39) ve farklı ve yeni şeyler öğrenmek (f=31) istediklerini belirtmişlerdir. Buna göre devlet ilkokulu öğrencilerinin Serbest Etkinlikler dersinde yapmak istedikleri ile özel ilkokul öğrencilerinin yapmak istedikleri etkinlikler arasında farklılıklar olduğu görülmüştür. Karakaya'ya göre, öğrencilerin görüşlerine göre bu ders daha eğlenceli bir hale getirilmeli hatta ders saatinin artırılması gerektiğini belirtmişlerdir. Bunun yanında sportif faaliyetlere ağırlık verilmesini, teknolojik araç gereçlerin kullanılması gerektiğini belirtmişlerdir. Bu bağlamda öğrencilerin daha çok hareketli ve eğlenceli etkinlikler istedikleri görülmektedir. Bu bakış açısı ile baktığımızda özel okul öğrencileri yeni ve farklı şeyler öğrenmek istemektedir. Bu durum yapılan çalışmalar ile benzerlik göstermektedir. Fakat resmi okul öğrencileri maddi, materyal ve sınıf içi yetersizliklerden kurtulamadıkları için genel olarak bu yetersizlikler bağlamında cevap verdikleri görülmektedir. Torkildsen (2005) yılında yaptığı çalışmada öğrencilerin

okullardaki serbest zamanlarında oyun oynayarak vakit geçirmemelerini, kendilerini ve zekâlarını geliştirecek etkinlikler yapmaları gerektiğini söylemiştir. Bu şekilde eğitim alan öğrencilerin eğitimlerinin ilerleyen kısımlarında akademik anlamda daha başarılı olacağını vurgulamıştır. Bu bakış açısıyla bakıldığında yapılan çalışmada özel okul öğrencilerinin Torkildsen'in yaptığı çalışmadaki öğrenci profiline daha çok uyduğu görülmektedir.

5.1.11. On Birinci Alt Probleme Yönelik Tartışma ve Sonuçlar

Araştırmanın on birinci alt problemine yönelik devlet ve özel ilkokul öğrencilerinin Serbest Etkinlikler dersinin kaç saat olması gerektiğine yönelik görüşleri belirlenmiştir. Bunun sonucunda devlet ilkokulu öğrencilerinin Serbest Etkinlikler dersinde genel olarak 4 saat olmasını (f=88) istediklerini belirtmişlerdir. Bunun nedenini de eğlenceli bir ders olduğu için bu şekilde seçim yaptıklarını belirtmişlerdir. Özel ilkokul öğrencileri ise genel olarak çok fazla ders saati olmasını (f=69) istediklerini belirtmişlerdir. Bunun nedenini ise eğlenceli bir etkinlik olması, arkadaşları ile etkili bir iletişim kurmaları nedeni ile açıklamışlardır. Buna göre devlet ilkokulu öğrencilerinin Serbest Etkinlikler dersinin saati ile ilgili görüşleri ile özel ilkokul öğrencilerinin Serbest Etkinlikler dersinin saati ile ilgili görüşleri arasında farklılıklar olduğu görülmektedir. Devlet okulu öğrencileri bu derslerde eksik ders tamamlama ve konu tekrarı yapıldığı için çok sıkıldıklarını belirtmişler ve bu nedenle bu dersin saatlerinin azaltılması gerektiğini söylemişlerdir. Buna karşın özel okul öğrencileri ise bu dersin çok eğlenceli olduğunu ve bu nedenle daha fazla ders saati olması gerektiğini söylemişlerdir. Serbest Etkinlikler ders tekrarı yapılmaması gereken bir saattir. Bu şekilde değerlendirilen zamanlar öğrenciler üzerinde olumsuz etkiler yaptığı görülmektedir. Literatür araştırıldığında bu derste devlet okullarında genelde akademik çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Gültekin, Atalay ve Ay'ın (2015) yılında yaptıkları çalışmada devlet okulu öğrencileri Serbest Etkinlikler dersinde ders saatinin fazla olduğunu ve sıkıldıklarını belirtmişler. Bu açıdan bakıldığında yapılan çalışmada da devlet okulu öğrencilerinde benzer sonuçların yer alığı görülmektedir. Fakat özel okul öğrenciler bu durumun aksine Serbest Etkinlikler dersinin ders saatinin fazla olmasını istemektedirler ve bu dersten keyif aldıklarını belirtmektedirler.

5.1.12. On İkinci Alt Probleme Yönelik Tartışma ve Sonuçlar

Araştırmanın on ikinci alt probleminde devlet ve özel ilkokul öğrencilerinin Serbest Etkinlikler dersinde iletişim becerilerine yönelik görüşleri belirlenmiştir. Bunun sonucunda devlet ilkokul öğrencilerinin Serbest Etkinlikler dersinde genel olarak arkadaşları ile iyi iletişim kuramadıklarını (f=65) belirtmişlerdir. Bunun nedenini de arkadaşları ile oyun oynayamamaları ve öğretmenlerin bu derste konuşmaya izin vermemesi şeklinde belirtmişlerdir. Özel ilkokul öğrencileri ise genel olarak arkadaşları ile iyi iletişim kurduklarını (f=92) belirtmişlerdir. Bunun nedenini ise arkadaşları ile birlikte etkinlikler yaptıkları, arkadaşları ile birlikte çok eğlendikleri, derslerde konuşamadıkları için bu derslerde konuşmalarına müsaade edildiği şeklinde açıklamışlardır. Buna göre devlet ilkokulu öğrencilerinin Serbest Etkinlikler dersinde arkadaşları ile kurdukları iletişim ile özel ilkokul öğrencilerinin Serbest Etkinlikler dersinde arkadaşları ile kurdukları iletişim arasında farklılıklar olduğu görülmektedir. Son yıllarda “21. yüzyıl becerileri” diye adlandırılan ve bugün olmazsa olmaz küresel bir norm olarak görülen eğitim yaklaşımı; yaratıcılık, iletişim, takım çalışması, eleştirel düşünce gibi “yumuşak becerilerin kazanılması” adı altında, insanın maddi dünyada başarabildikleri ışığında, gelişimi ve olgunlaşması anlayışını dayatmaktadır. Hatta bu anlayış artık dünyanın her köşesine ithal edilen bir stratejik kavramsal çerçevedir (<https://2023vizyonu.meb.gov.tr/doc>). MEB 2023 Vizyonunda da görüldüğü gibi öğrenciler arasındaki iletişim 21.yy becerilerinin temel taşıdır. Bu bağlamda Serbest Etkinlikler dersinin kazanımları da bu vizyon ile örtüşmektedir. Fakat devlet okullarında öğrenciler arasındaki iletişimin az olması öğrencileri olumsuz etkilediği görülmektedir. Öğrenciler bu dersten bu nedenle uzaklaşmak istemektedirler. Bu derste öğretmenler tarafından yapılan yanlış uygulamalar devlet okulu öğrencilerinin derse karşı ilgilerini azaltmaktadır. Buna karşılık özel okul öğrencileri bu derste iletişimi üst düzeye çıkardıklarını ve bu dersten hoşlandıklarını belirtmektedirler. Serbest Etkinlikler dersi bilgi edinilen bir ders değildir. Bu ders becerilerin kazanıldığı, sosyal bir derstir. Bu bakış açısı ile bakıldığında öğrencilerin 21 yy. becerilerine uygun etkinlikler yapmaları gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

5.1.13. On Üçüncü Alt Probleme Yönelik Tartışma ve Sonuçlar

Araştırmanın on üçüncü alt probleminde devlet ve özel ilkokul öğrencilerinin okul dışı süreçlerde buldukları Serbest Etkinliklere yönelik görüşleri belirlenmiştir. Bunun sonucunda devlet ilkokulu öğrencilerinin okul dışında genel olarak Serbest Etkinliklerde bulunmadıklarını (f=69) belirtmişlerdir. Özel ilkokul öğrencileri ise genel olarak okul dışında da Serbest Etkinliklerde bulduklarını (f=86) belirtmişlerdir. Bu etkinlikleri de müzelere gitmek, modern dans kurslarına gitmek, kayak merkezlerine gitmek şeklinde açıklamışlardır. Buna göre devlet ilkokulu öğrencilerinin okul dışında serbest zaman etkinliklerinde bulunma durumları ile özel ilkokul öğrencilerinin okul dışında serbest zaman etkinliklerinde bulunma durumları arasında farklılıklar olduğu görülmektedir. Gerek ailelerin maddi yetersizlikleri gerekse uygun ortamların olmaması devlet okulu öğrencilerinin okul dışı serbest zaman etkinliklerini olumsuz etkilemektedir. Okul dışında yapılan etkinliklerin çeşitlenmemesinin nedeni okul içinde de bu çalışmalara çok fazla yer verilememesinden kaynaklanabilir. Çünkü özel okullarda öğrenciler okul içi yaptıkları etkinlikleri okul dışına da taşıyarak geniş bir beceri yelpazesi oluşturmaktadırlar. Amerikan Rekreasyon Birliği (2013) kaliteli vakit geçiren öğrencilerin topluma da aynı kalitede katkı sağlayacağını belirtmesinden yola çıkarak özel okullardaki öğrencilerin bu görüş ile paralellik gösterdikleri görülmektedir. Ingunn'a göre (2001) ders dışı zamanlarda sosyal etkinliklerde ve serbest etkinliklerde bulunan öğrenciler hayatlarında daha mutlu ve başarılı olmaktadır. Fakat kırsal kesimde yaşayan öğrencilerin ve ailelerinin sosyal ve serbest etkinliklere ayıracak zamanı ve maddiyatının olmadığı görülmüştür. Bu durumda öğrencilerin serbest zamanlarını verimli bir şekilde değerlendirmelerini engellemektedir. Yapılan çalışmada da benzer durumlarda devlet okulları için aynı sonuçlar ortaya çıkmaktadır. Özel okullarda ise durum tamamen farklıdır. Öğrencilerin aile profilinin ekonomik ve sosyal anlamda yüksek olması onların serbest zaman faaliyetlerini olumlu yönde etkilemektedir.

5.2. Sonuç ve Öneriler

Serbest Etkinlikler dersinin genel işlenişi, ortamları ve ders içi etkinliklerinin değerlendirildiği bu çalışmada devlet ilkokulu öğretmenlerinin ve özel ilkokul

öğretmenlerinin görüşleri arasında belirgin farklılıklar ortaya çıkmaktadır. Aynı şekilde devlet ilkokulu öğrencileri ile özel ilkokul öğrencilerinin de görüşleri arasında farklılıklar görülmektedir. Öncelikle devlet ilkokulu öğretmenlerinin Serbest Etkinlikler dersine olan bakış açıları ile özel ilkokul öğretmenlerinin bakış açıları arasında anlamlı farklılıklar vardır. Devlet ilkokulu öğretmenleri Serbest Etkinlikler dersini eksik derslerin tamamlandığı, kitap okuma dersi şeklinde düşünmektedirler. Özel ilkokul öğretmenleri ise sosyallik ve iletişim becerilerini geliştiren bir ders olarak tanımlamışlardır. Ve derslerde bu kavramlara önem verdiklerine vurgu yapmışlardır. Konu ile ilgili yapılan araştırmalarda devlet ilkokulu öğretmenlerinin genellikle Serbest Etkinlikler dersini verimsiz bir şekilde kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Yurt dışı yapılan araştırmalarda okulun devlet veya özel olmasına bakılmaksızın Serbest Etkinlikler dersine verilen önem ve değerin aynı olması dikkat çekmektedir.

Devlet ve özel ilkokul öğretmenlerinin Serbest Etkinlikler dersine yönelik farklı bakış açıları onların bu derslerde yaptıkları etkinlikleri de etkilemiştir. Bazı devlet ilkokulu öğretmenleri yetiştirmeyen derslerin konu tekrarını yaptırıp, öğrencilere test çözdürürken bazıları da öğrencileri serbest bırakıp boyama ve kesme çalışmaları yapmalarına izin verdiklerini belirtmişlerdir. Fakat özel ilkokul öğretmenleri öğrencilerin 21. yy becerilerine katkı sağlayacak gezi, gözlem, deney yapma çalışmalarına önem verdiklerini belirtmişlerdir. Özel ilkokul öğretmenleri bu dersleri beceri kazandırmaya yönelik olarak değerlendirmektedirler. Bu derslerde öğrencilerde bu şekilde kendilerini geliştirmektedirler. Yapılan yurt içi araştırmalarda devlet ilkokullarında Serbest Etkinlikler dersinin etkinlikleri çeşitlendirilemediği için bu dersin amacına uygun olarak gerçekleştirilemediği görülmüştür.

Devlet ilkokulu öğretmenleri Serbest Etkinlikler dersinin yapıldığı ortamlardan pek memnun olmadıklarını belirtmişlerdir. Sınıfın ve okulun etkinliklere uygun olmadığını, okul bahçelerinin ve sınıfların yeterli donanıma sahip olmadığını belirtmişlerdir. Bunun yanında araç gereç ve materyal eksiklikleri de öğretmenleri zorlayan kısımlardan biridir. Okul öğrencilerinin velilerinin maddi durumu göze alındığında velilerden istenen materyallerin de tam ve eksiksiz olarak gelmediği için öğretmenlerin çözümsüz kaldıkları görülmüştür. Özel ilkokul öğretmenleri ise Serbest Etkinlikler dersi ortamlarını 21.yy becerileri ile bağlantılı olarak öğrencilerin kendini keşfettikleri, mutlu oldukları yerler olarak görmektedirler. Okulda bulunan birçok salon, laboratuvar ve oda sayesinde öğrenciler aktif bir şekilde çalışmalar yapabilmektedir. Bu durum devlet

okullarının eksik bir yanıdır. Bu nedenle öğretmenler bu durumdan rahatsızlıklarını belirtmişlerdir. Yapılan yurt içi araştırmalar ülkemizdeki okulların şartlarının bölgeye, çevreye ve ekonomik düzeylere göre değişmesi serbest etkinlikler dersinin de işleniş ve uygulanışı konusunda farklılıklar olduğunu ortaya çıkarmıştır. Ingunn'a (2001) göre okullarda yapılan boş zaman faaliyetlerinin kendi ülkelerinde nitelikli olmasının sebebi, ülkede bulunan tüm okulların şartlarının ve düzeylerinin aynı şekilde olmasından kaynaklanmaktadır. Ülkemizdeki okullar arasındaki farklılıklar, ders işleniş süreçlerine de yansımaktadır.

Devlet ilkokulu öğretmenleri Serbest Etkinlikler dersinin genel amaçlarını sadece öğrenciyi bedensel ve zihinsel olarak geliştirmek olarak görmekte-dirler. Bazı öğretmenler ise materyal ve ortamların eksiklerinden kaynaklı olarak bu derste sadece test çözdürebildiklerini başka bir durumun mümkün olmadığını belirtmişlerdir. Özel ilkokul öğretmenleri ise Serbest Etkinlikler dersinin amaçlarını özümseyerek 21.yy becerilerine katkı sağlayacak dersler planladıklarını ortaya koymuşlardır. Öğrencilerin sosyal ve iletişim becerilerine katkı sağlama amacı ile bu dersleri işlediklerini belirtmişlerdir. Özel ilkokul öğretmenlerinin kendi ilkokullarında yapılan seminer, kongre ve çalıştay gibi çalışmaların kurumun felsefesine göre sık sık tekrarlanması ve bu çalışmalarda öğretmenlere 21. yy becerilerinin önemini vurgulanması ile öğretmenlerin bu konuda farkındalıkları yükselmiş olabilir. Bu nedenle de Serbest Etkinlikler dersinde 21. yy becerilerine daha çok önem veriyor olabilirler (Binbaşoğlu, 2000, s.11).

Devlet ve özel ilkokullar arasındaki ortam ve fiziki koşul farklılıkları öğretmenlerin bu derslerde karşılaştıkları sorunları da şekillendirmektedir. Devlet ilkokulu öğretmenleri bu derslerde uygun ortam olmamasından ve materyallerin eksikliklerinden kaynaklı sorunlar yaşadıklarını belirtmektedirler. Sınıf ortamlarının çok dar olmasından dolayı basit ve eğlenceli oyunların bile oynanamadığı gerçeği ile karşılaşmıştır. Bunun yanında özel ilkokul öğretmenleri bu derslerde genelde bir sorun ile karşılaşmamaktadırlar. Çünkü okullarda bulunan görevli desteği ve ortamların ergonomik ve kullanışlı olması öğretmenlerin etkinlikleri yaparken destekçisi olmaktadır. Yapılan yurt içi araştırmalarda resmi okullarda var olan yetersizlikler bu derslerin uygulanışında zorluklar çıkartmaktadır. Bunun yanında bu yetersizliklerin kaynakları bölgeye, çevreye ve velilerin ekonomik düzeyine göre farklılık gösterebilir (Büküşoğlu ve Bayturan, 2005).

Devlet ilkokulu öğretmenleri bu derslerde karşılaştıkları sorunlara çözüm önerisi olarak fiziki şartların düzenlenmesi gerektiği üzerinde durmuşlardır. Fiziki ortamların düzelmesi konusunda da umutsuz olduklarını belirtmişlerdir. Aynı şekilde materyal eksiklikleri de öğretmenlerin çözüm önerilerinde yer almaktadır. Sınıfların daha iyi materyaller ile donatılması dersin işlenişi konusunda öğretmenlere destek olacaktır. Özel ilkokul öğretmenleri ise bu derste genellikle bir sorun yaşanmadığını belirtmişlerdir. Bunun nedenlerini de öğrencilerin etkinliklerini kendilerinin seçmelerine izin verdikleri için sevilen etkinlikler yapılmasından kaynaklı olarak sorunlar çıkmadığını belirtmişlerdir. Bu konuda yapılan yurt dışı çalışmalar da öğretmenlerin fiziki ve materyal eksiklikler konusunda bir eksikliğin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yurt dışında ilkokullarda yapılan serbest zaman faaliyetlerinde fiziki ortam ve materyal eksiklikleri sorununu bölgede ve çevrede en çok var olan madde ve materyaller ile çözdükleri görülmüştür. Ülkemizdeki ilkokullarda yapılan serbest etkinlikler dersinde de karşılaşılan fiziki ortam ve materyal eksikliği sorunları öğretmenler tarafından bölgenin ve çevrenin elverdiği koşullar ile tamamlanabilir. Örneğin motor kas becerilerinin gelişmesi istenen bir öğrenci grubunda kinetik kum, hamur, slime (yumuşak bir oyuncak türü) gibi maddeler ile eğitim verilebilir. Fakat devlet ilkokullarında bu materyalleri bulmak zor olabilir. Bunun yerine ev ortamında ya da okul ortamında kolay bulunan maddeler ile hamur yapılabilir ya da çamur oynatılabilir.

Ayrıca devlet ilkokulu öğretmenleri bu derslerin içinin iyi doldurulması gerektiğini net bir plan ile daha değerli çalışmalar yapılabileceğini düşünmektedirler. Bunun yanında görsel sanatlar öğretmenlerinin bu derslerde sınıf öğretmenlerine destek olması gerektiğinin üzerinde durulmuştur.

Devlet ilkokulu öğrencileri Serbest Etkinlik dersinde genellikle oyun oynamak, boya yapmak kesme- yapıştırma ve hamur oynama etkinliklerini yaptıklarını belirtmişlerdir. Bunun yanında özel ilkokul öğrencileri ise daha kendilerini geliştirecek ve 21. yy becerilerine katkı sağlayacak etkinlikler yaptıklarını belirtmişlerdir. Bu etkinlikler deney yapmak, akıl oyunları oynamak, işaret dili öğrenmek vb. şekillerde yapılmaktadır. Öğretmenlerin verdiği cevaplar da göz önüne alındığında devlet ve özel ilkokullarında eğitim- öğretim gören öğrencilerin Serbest Etkinlikler dersi hakkında farklı görüşlere sahip olduğu görülmektedir. Bu farklılıklar okulların fiziksel ve ekonomik koşullarından kaynaklanmakta olduğu görülmektedir. Devlet ilkokullarındaki öğretmenler öğrencilerini 21. yy becerileri ile tanıştırmak için okulun çevresel

faktörlerini göze alarak, kolay bulunabilecek malzemeler ile deney yapma, sportif faaliyetler yapma gibi etkinlikler planlayabilirler.

İnal (2009) da spor, tiyatro, yarışma, gezi vb. etkinliklerin öğrencilerin gerçek yaşama dair olumlu yaşantılar kazandırdığını, buna bağlı olarak da ideal benliklerinin oluşmasına yardımcı olduğunu belirtmişlerdir. Yapılan araştırmalarda öğrencilerin sosyal etkinlikler yoluyla, sosyalleşmelerinin arttığı, daha sağlıklı iletişim kurabildikleri, böylece toplumda özgüveni yüksek bireylerin yetiştiği söylenebilir (Büküşoğlu ve Bayturan, 2005). Araştırmacılar serbest etkinliklerin çocuğu, bilişsel, davranışsal ve akademik yönden olumlu etkilediğini söylemektedir (Wilson, 2009; McHale ve Crouter, 2000).

Devlet ilkokulu öğrencilerinin Serbest Etkinlikler dersinde yaptıkları etkinlikler ile özel ilkokul öğrencilerinin Serbest Etkinlikler dersinde yaptıkları etkinlikler incelendiğinde yapılan etkinlikler arasında farklılıklar olduğu görülmektedir. Devlet ilkokulu öğrencilerinin sınıf içinde yapılabilecek olan kolay etkinlikleri yaptıkları görülürken, özel ilkokul öğrencilerinin sınıf içi ve sınıf dışı süreçleri bir arada kullandıkları birçok beceriyi bir arada kullanabildikleri hem zihinsel hem de sosyal anlamda kendilerini geliştirdikleri etkinlikler yaptıkları görülmektedir. Devlet ilkokulu öğrencileri bu derslerde kitap okuduklarını belirtmişlerdir. Devlet ilkokulu öğretmenleri de bu derslerde kitap okuma ve eksik dersler ile ilgili çalışmalar yaptıklarını belirtmişlerdir. Bu nedenle öğretmenlerin yönlendirmeleri öğrencileri bu derslerde etkilemektedir. Özel ilkokul öğrencileri ise bu derslerde beceri kazanmaya dönük çalışmalar yaptıklarını belirtmişlerdir. Özel ilkokul öğretmenleri de aynı şekilde görüş belirtmişlerdir. Özel ilkokul öğrencilerinin eğlenceli ve öğretici etkinlikler yapması onların sosyal hayata ve okul kültürüne daha uygun öğrenciler olmasını sağlayabilir. Diğer yandan konu ile ilgili yapılan yurt dışı araştırmalarda okullarda yapılan serbest zaman etkinliklerinin öğrencilere etki eden zekâ türlerinin gelişmesine olumlu katkı sağladığını belirtmektedir.

Devlet ve özel ilkokullarda eğitim- öğretim gören öğrencilerin Serbest Etkinlikler dersinde en sevdikleri ve en çok yapmak istedikleri etkinlikler arasında da anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Devlet ilkokulu öğrencileri Serbest Etkinlikler dersini genellikle sınıf içi süreçlerde değerlendirmektedir. Bu da öğrencilerin stres atmalarını, eğlenmelerini belirli bir ölçüde karşılayamamaktadır. Bu nedenle öğrenciler oyun oynamak istediklerini belirtmişlerdir. Çünkü ilkokullarda da eğlenme ihtiyacını

karşılama istemektedirler. Özel ilkokulda eğitim- öğretim gören öğrenciler ise dans etmek, akıl oyunları oynamak, işaret dili öğrenmek gibi seçimlerde bulunmuşlardır. Bunun nedenini öğrenciler hem eğlenceli etkinlikler yapmak istedikleri hem de öğretici etkinlikler ile hayatlarına katkı sağladıkları şeklinde belirtmişlerdir. Bu açıdan bakıldığında özel ilkokul öğrencilerinin Serbest Etkinlikler dersinin genel amaçlarına uygun etkinlikler yapmakta olduğu görülmektedir. Devlet ilkokullarında yapılan Serbest Etkinlikler dersi öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayamamaktadır. Bunun için öğrencilerin zamanlarını daha etkili ve ihtiyaca yönelik etkinlikler ile değerlendirmeleri gerekir. Yapılan yurt içi çalışmalarda da öğrencilerin Serbest Etkinlikler dersinde ihtiyaçlarının karşılanmadığı görülmektedir. Bu açıdan bakıldığında yapılan araştırma, konu ile ilgili yapılan diğer yurt içi araştırmalar ile paralellik göstermektedir.

Devlet ilkokulda eğitim- öğretim gören öğrenciler yöneltilen Serbest Etkinlikler dersinde neler yapmak istersiniz? Sorusuna cevap olarak öğrenciler oyun oynamak, resim yapmak ve boyama yapmak cevabını vermişlerdir. Çünkü öğretmenler bu derslerde genellikle kitap okuma, eksik konu tamamlama gibi çalışmalar yaptıkları için öğrenciler eğlendirici etkinliklere özlem duymaktadırlar. Özel ilkokulda eğitim- öğretim gören öğrenciler ise bu soruya farklı şeyler öğrenmek ve zekâ oyunları oynamak cevabını vermişlerdir. Serbest Etkinlikler dersi öğrencilerin kendini keşfetmelerini sağlayan, kendi kendine öğrenmeyi destekleyen okul içi süreçlerden bir tanesidir. Bu amaçla bakıldığında Devlet ilkokullarında öğrencilerin Serbest Etkinlikler dersinin amacına uygun yönlendirilmediği görülmektedir. Konu ile ilgili yapılan yurt dışı çalışmalarda da ülkemizde yer alan özel okullardaki gibi etkinliklerin çeşitlendirildiği ve öğrencilerin kendilerini keşfetmelerini sağladıkları görülmüştür.

Devlet ilkokulu öğrencilerinin Serbest Etkinlikler dersinin süresi ile ilgili görüşleri incelendiğinde genel olarak ders saatinin 4 saat ve daha az olmasını istediklerini belirtmişlerdir. Bunun nedenini de eğlenceli dersler olmadığı için yapmak istemediklerini söylemişlerdir. Bunun yanında öğretmenlerin ekstra olarak ders işleme süreci olarak bu dersi kullanması öğrencileri olumsuz etkilemektedir. Özel ilkokul öğrencileri ise bu dersin çok fazla ders saati olmasını istemektedirler. Bunun nedenini ise çok eğlendikleri, hayata dair anlamlı bilgiler öğrendikleri şeklinde açıklamışlardır. Bu açıdan bakıldığında öğrencilerin hayata dair ihtiyaçlarının karşılanması bu dersin daha anlamlı olduğu sonucuna varılmaktadır.

Serbest Etkinlikler dersinde öğrencilerin diğer arkadaşları kurdukları iletişime

bakıldığında devlet ilkokulu öğrencileri bu derslerde arkadaşları ile iletişim kuramadıklarını belirtmişlerdir. Çünkü bu derslerde öğretmenler öğrencilerin iletişim kurmasına engel olmaktadır. Çünkü kitap okuma ve test çözme gibi çalışmalarda öğrencilerin iletişimleri en aza inmektedir. Ayrıca öğrencilerin oyun oynamalarına da izin verilmediği için iletişim kuramadıkları sonucuna ulaşmıştır. Özel ilkokul öğrencileri ise bu durumu farklı bir şekilde açıklamışlardır. Türkçe, matematik gibi derslerde sınıflarda arkadaşları ile iletişim kuramadıklarını fakat Serbest Etkinlikler dersinde öğretmenlerin iletişim kurmalarına izin verdiğini belirtmişlerdir. Bu da dersin daha çok sevilmesine olanak sağlamaktadır. Öğretmenlerin burada öğrencilere iletişim olanağı sunması öğrencilerin etkili iletişim kurmasını sağlamaktadır. Özel ilkokullarda etkinliklerin öğretmenler ve öğrenciler ile birlikte yapılması öğrencilerin iletişimi konusunda destekçi olmaktadır.

Devlet ilkokulu öğrencileri Serbest Etkinlikler dersi için daha çok kurs ve kulüp açılmasını istediklerini belirtmişlerdir. Okulun ekonomik ve fiziksel koşulları göz önüne alındığında öğrencilerin ihtiyaç ve isteklerinin tam anlamı ile karşılanmadığı görülmüştür. Bu ders amacına uygun olarak gerçekleştirilememektedir. Öğrencilere dersin amacına uygun serbest zamanlar ve öğrencilerin düzeyine uygun etkinlikler yapılmadığı için öğrenciler kendilerini bu konuda yetersiz hissetmektedirler.

5.2.1. Öneriler

- Devlet ilkokullarında Serbest Etkinlikler dersine yönelik etkinlikler öğrencilerin işbirliği ve sosyallik gibi 21.yy becerilerine uygun olarak düzenlenebilir.
- Elde edilen bulgular ışığında devlet ve özel ilkokullarda Serbest Etkinlikler dersinin içeriğine öğrencilerinin yaş düzeyine uygun istek ve ihtiyaçlarını gidermeye yönelik etkinlikler eklenebilir.
- Elde edilen bulgular sonucunda Devlet ilkokullarının koşulları göz önüne alındığında Serbest Etkinlikler dersinin ortamları öğrencilerin istek ve ihtiyaçlarına yönelik olarak geliştirilmelidir.
- Elde edilen bulgular sonucunda Devlet ilkokullarının koşulları göz önüne alındığında Serbest Etkinlikler dersine yönelik okullara, araç- gereç ve materyal desteği sağlanmalıdır. Bu konu ile ilgili ailelerden destek alınabilir.

- Elde edilen bulgular ışığında devlet ve özel ilkokullarında Serbest Etkinlikler dersindeki etkinlikler planlanırken öğretmenler okulun profilini detaylı bir şekilde inceleyerek bu profile uygun etkinlikler tasarlayabilirler.
- Devlet ilkokullarında eğitim- öğretim veren öğretmenler tarafından Serbest Etkinlikler ders saatleri eksik ders tamamlama, kitap okuma ve test çözme şeklinde değerlendirilmemelidir.
- Elde edilen bulgular ışığında devlet ve özel ilkokullarda öğrencilerin iletişim becerilerine katkı sağlayacak etkinlikler Serbest Etkinlikler dersinin süreçlerine dâhil edilebilir.

5.2.2. Araştırmacılar İçin Öneriler

- Yapılan araştırmaya benzer bir araştırma Türkiye'deki tüm ilkokullarda yapılarak, uygulamada görülen farklılıklar, benzerlikler ve sorunlar belirlenebilir.
- Serbest Etkinlikler dersinin ilkokullardaki yerini ve önemini araştırarak olan araştırmacılar araştırılan okulun fiziki ve sosyal şartlarını, veli profilini göz önünde bulundurarak araştırma yapmalıdırlar.
- Devlet ve özel ilkokullardaki öğretmenlerin ve öğrencilerin Serbest Etkinlik dersine yaklaşımları konulu bir araştırma değişik araştırma yöntem ve teknikleri kullanılarak yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Akkök, F. (1996). *İlköğretimde sosyal becerilerin geliştirilmesi*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Anastasiadou, S. (2008). Measuring trends in leisure: differences and similarities in the allocation of leisure times between indigenous pupils and immigrants in Greek primary education. *The International Journal of Diversity in Organisations, Communities and Nations Journal*, 7, 2-23.
- Arslan, S. (2011). Serbest zaman kullanımı: Sıradan serbest zaman etkinlikleri ve sistemli serbest zaman etkinlikler. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13, 1-10.
- Başaran, İ. E. (1983). *Eğitim yönetimi*. Ankara: Gül Yayınevi.
- Binbaşıoğlu, C. (2000). *Okulda ders dışı etkinlikler*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi
- Bjarnadóttir, R. (2004). Modern adolescents' leisure activities: A new field for education. *Nordic Journal of Youth Research*, 12(4), 299- 315.
- Bozak, A., Apaydın, Ç. ve Demirtaş, H. (2012). The evaluation of the views of supervisors, administrators and teachers on the effectiveness of leisure activities lessons. *Primary Education Online*, 11, 520-529.
- Büküşoğlu, N. ve Bayturan A. F. (2005). Serbest zaman etkinliklerinin gençlerin psiko-sosyal durumlarına ilişkin algısı üzerindeki rolü. *Ege Tıp Dergisi*, 44(3), 173 – 177.
- Dal, S. (2004). *İlköğretim okulları 1., 2. ve 3. sınıflar programlarında yer alan bireysel ve toplu etkinlik saatlerinde gerçekleştirilen eğitim etkinliklerinin öğretmen görüşlerine dayalı olarak geliştirilmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Eskişehir.
- Doğan, O. ve Ceylan, N. (2003). *Türkiye gençlik birliği derneği. Gençlik merkezi tasarımı kitabı*. Ankara: Gül Yayınevi.

- Dünder, H. ve Karaca, E.T. (2011). İlköğretim okullarında serbest etkinlikler dersinin değerlendirilmesi. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13, 105-121.
- Ekiz, D. (2003). *Eğitimde araştırma yöntem ve metotlarına giriş*. Ankara: Gül Yayınevi.
- Farr, W. (2008). *The effects of videa modeling on leisure time activities for learners with severe special needs*. (Unpublished Doctorate Dissertation), Arizona State University. USA.
- Gültekin, M., Atalay, N. ve Ay, Y. (2014). İlköğretimde serbest etkinliklere yönelik sınıf öğretmeni ve öğrenci görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22, 419-437.
- Gün, E.S. (2013). Serbest etkinlik uygulamalarının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Middle Eastern & African Journal of Educational Research*, 3, 21-32.
- Herbert, M. & Kleitman, S. (2002). Extracurricular school activities: The good, the bad, and the nonlinear. *Harvard Educational Journal*, 34, 464-515.
- Hofferth, S. L. & Sandberg, J. F. (2001). How american children spend their time. *Journal of Marriage and the Family*, 63(3), 295-308.
- Ingunn, F. (2001). The natural environment as a playground for children: The impact of outdoor play activities in pre-primary school children. *Early Childhood Education Journal*, 29, 349- 357
- İnal, U. (2009). *Adana il sınırları içerisindeki yatılı ilköğretim bölge okullarında bulunan öğretmen ve öğrencilerin okul yaşam kalitesi algılarının incelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kaner, S. ve A. D. Kesiktaş. (2008). Ders çalışma becerileri ölçeği ana-baba, öğretmen ve öğrenci formlarının psikometrik özellikleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 41(2), 293-321.
- Kesiktaş A. D. (2006). Ders çalışma becerileri ve özel gereksinimli öğrenciler. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 7(1), 37-48.
- Köse, E. (2013). İlköğretim öğrencilerinin ders dışı etkinliklerini tercih etme nedenleri. *A. Ü. Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 46-61.

- Kyridis, A. (2001). Pupils and leisure time: Theoretical approach of a afford relation, Makednon. *New Hampshire Education Journal*, 8, 161-182.
- Lisonbee, J. A. (2000). Extracurricular activity, family ecology and child adjustment: a longitudinal study across middle childhood and early adolescence. (www.cdp.auburn.edu/conferences/extracurr.pdf.)
- Mansuroğlu, S. (2002). Akdeniz Üniversitesi öğrencilerinin serbest zaman özellikleri ve dış mekan rekreasyon eğilimlerinin belirlenmesi. *Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 15(2), 53-62
- Marsh, H. & Kleitman, S. (2002). Extracurricular school activities: The good, the bad, and the nonlinear. *Harvard Educational Review and Journal*, 12, 464-515.
- McHale, S. & Crouter, A.C. (2000). *The social contexts of activities in preadolescence: Links with psychosocial adjustment*. Paper presented at the Society for Research on Adolescence, March. Chicago, IL.
- MEB (1997). MEB İlköğretim Genel Müdürlüğü 12.10.1997 tarih ve 7680 sayılı Genelge.
- MEB (2018). MEB Talim ve Terbiye Kurulu 20.07.2010 tarihli ve 75 sayılı Kararı.
- Mobley, A. T. (1975). Leisure and quality of life. *Proceedings of First National Leisure Education Conference and Journal*, 5, 89-90.
- Özbay, Y. (1999). *Gelişim ve öğrenme psikolojisi*. Araştırma-Teori-Uygulama, Empati Yayınları, Ankara.
- Patton, M. Q. (1990). *Qualitative evaluation and research methods*. Newbury Park, CA: Sage.
- Seggie, F. N. ve Bayyurt, Y. (2015). *Nitel araştırma yöntem, teknik, analiz ve yaklaşımları*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Tavukcuoglu, C. (2002). *Bilimsel araştırma yöntemleri ve proje hazırlama, değerlendirme kılavuzu*. Ankara: Kara Harp Okulu Basım Evi.
- Tekin, A. (2009). *Rekreasyon*. Ankara: Ata Ofset Matbacılık.
- Torkildsen, G. (2005). *Leisure and rereation management*. Newyork: Fifth Edition.

- TTKB (2010). *İlköğretim okulu haftalık ders çizelgesi*. Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı 20.07.2010 tarihli ve 75 sayılı kararı, Ankara. <http://ttkb.meb.gov.tr/> adresinden 28.10.2018 tarihinde edinilmiştir.
- Tucker, D. A. (2001). *Workaholism: The antithesis of leisure*. (Unpublished Doctorate Dissertation), University of Illinois at Urbana; Michigan- Champaign, USA.
- Wilson, D. M., Gottfredson, D. C., Cross, A. B., Rorie, M., & Connell, N. (2009). Youth development in after- school leisure activities. *The Journal of Early Adolescence*, 30(5), 668- 690.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, L. (2015). *İlkokulda uygulanan serbest etkinlik dersinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Erzurum: Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yüksel, G. (2003). İlköğretim öğrencilerinin gelişim alanları, gelişim alanlarının işaretçisi olan ihtiyaçlar ve geliştirilmesi gereken beceriler: bu süreçte rehber öğretmenin işlevleri: Kurumsal bir inceleme. *Milli Eğitim Dergisi*, 159, 41-59.
- Zorba, E. (1999). *Herkes için spor ve fiziksel uygunluk*. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Yayınları, 149.
- Zorba, E., İkizler, H.C, Tekin, A., Miçoğullar, O. ve Zorba, E. (2005). *Herkes için spor*. Ankara: Morpa Kültür Yayınları.
- Zorba, E. (2011). *Yaşam boyu spor*. İstanbul: Bedray Basın Yayıncılık.

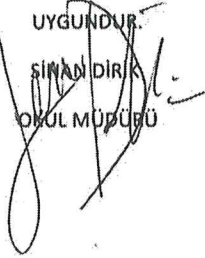
EKLER

Ek 1. Uygulama İzni

DENİZLİ VAKIFLAR İLKOKULU MÜDÜRLÜĞÜNE,

Halen devam etmekte olduğum İlköğretim Yüksek Lisans Programının tez dönemine geçmiş bulunmaktayım. Yüksek lisans programını bitirmek için ilkokullarda Uygulanan Serbest Etkinlik Derlerine ilişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerini belirleme konulu görüş formunu okulumuzda uygulamak istiyorum. Bilgilerinize arz ederim.

Elif Sena Şibir
10.04.2018

UYGUNDUR.
SİNADIR
OKUL MÜDÜRÜ

ODTÜ GV ÖZEL DENİZLİ İLKOKULU MÜDÜRLÜĞÜNE,

Halen devam etmekte olduğum İlköğretim Yüksek lisans Programının tez dönemine geçmiş bulunmaktayım. Yüksek lisans programını bitirmek için İlkokullarda Uygulanan Serbest Etkinlik Derslerine ilişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerini belirleme konulu görüş formunu okulumuzda uygulamak istiyorum. Bilgilerinize arz ederim.

Elif Sena Şibir

10.04.2019

UYGUNDUR

KENAN ÖMEROĞLU

OKUL MÜDÜRÜ

Ek 2. Öğretmen Görüşme Formu

Değerli Öğretmenler;

Bu çalışmanın amacı öğretmenlerin serbest etkinlikler dersi ile ilgili görüşlerini belirlemektir. Araştırmamız sonucunda elde edilecek bilgiler, kişisel değerlendirme amacıyla asla kullanılmayacağından isim belirtmenize gerek duyulmamaktadır. Bundan dolayı istenen bilgileri içtenlikle cevaplamanız, araştırmanın sağlıklı ve doğru sonuçlar vermesi açısından önemlidir. Desteklerinizden ve katkılarınızdan dolayı şimdiden çok teşekkür ederim.

Yüksek lisans Öğrencisi Elif Sena ŞİBİR

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Öğretmenlerin Kişisel Bilgileri:

1- Cinsiyetiniz? A) Kadın B) Erkek

6- Yaşınız? .....

6- Meslek hayatınızda kaçınıcı yılınız? .....

4- Şu anda okuttuğunuz sınıf düzeyi?

A) 2. Sınıf B) 3. Sınıf

5- Mesleğinizden memnun musunuz?

A) Evet B) Hayır C) Kısmen

6- Serbest etkinlikler dersinin verimli kullanılması konusunda daha önce ders, kurs, seminer vb. aldınız mı? A) Evet B) Hayır

7- Çalıştığınız ilköğretim okulu?

A) Devlet B) Özel

8-Serbest etkinlikler dersi için okulunuzun fiziksel ortamını yeterli buluyor musunuz?

A) Evet B) Hayır C) Kısmen

9- Serbest etkinlikler dersi için kullanılan materyal ve kaynaklar yeterli midir?

A) Evet B) Hayır C) Kısmen

10- Serbest etkinlikler dersi saatleri sizce yeterli midir?

A) Evet B) Hayır C) Kısmen

Serbest Etkinlikler Dersi İle İlgili Görüşme Soruları

1- Serbest etkinlikler dersini nasıl tanımlarsınız? Açıklayınız.

.....
 .....
 .....

2-Sınıfınızda serbest etkinlikler dersi kapsamında ne tür etkinlikler yapıyorsunuz? Yaptığınız bu etkinlikleri açıklar mısınız?

.....
.....
.....

3-Serbest etkinlikler dersi için ideal bir sınıf/okul ortamını nasıl değerlendiriyorsunuz? Nasıl bir ortam olmalıdır?

.....
.....
.....

4- Serbest etkinlikler dersinin öğrencilere katkısı nelerdir? Bu dersin hangi gelişim alanlarına ne tür etkisi olduğunu düşünüyorsunuz?

.....
.....
.....

5- Serbest etkinlikler dersinde ne tür sorunlarla karşılaşıyorsunuz?

.....
.....
.....

6- Karşılaştığınız sorunlara yönelik çözüm önerileriniz nelerdir?

.....
.....
.....

7- Serbest etkinlikler dersi ile ilgili eklemek istediğiniz başka bir husus var mıdır?

.....
.....
.....

Teşekkür ederim.

3- Bu etkinliklerde en çok sevdiğiniz etkinlik hangisidir? Nedenlerini açıklayınız.

.....
.....
.....
.....
.....

4- Serbest zaman etkinliklerinde neler yapmak istersiniz?

.....
.....
.....

5- Serbest zaman etkinliklerinin kaç ders saati olmasını istersiniz? Neden?

.....
.....
.....
.....

6- Serbest zaman etkinliklerinde arkadaşlarınızla daha çok iletişim kurduğunuzu düşünüyor musunuz? Neden?

.....
.....
.....
.....

7- Okul dışında herhangi bir serbest zaman etkinliklerinde bulunuyor musunuz? Bulunuyorsanız bu etkinlikler nelerdir?

.....
.....
.....
.....

8- Serbest zaman etkinlikleri konusunda eklemek istediğiniz başka bir konu var mı?

.....
.....
.....
.....

BAŞARILAR DİLERİM.
TEŞEKKÜRLER

Ek 4. Devlet İlkokulu Öğretmenlerine Yönelik Görüşme Formu Örnekleri

Değerli Öğretmenler!
Bu çalışmamın amacı öğretmenlerin serbest etkinlikler dersi ile ilgili görüşlerini belirlemektir. Araştırmamın amacıyla elde edilecek bilgiler, kişisel değerlendirmeye amacıyla sula kullanılmayacağından isim belirtmeniz gerek değildir. Bundan dolayı lütfen bilgileri içtenlikle cevaplayınız, araştırmamın sağlıklı ve doğru sonuçlar vermesi açısından önemlidir. Desteklerinizden ve katılmanızdan dolayı şimdiden çok teşekkür ederim.

Yüksek İhtisas Öğrencisi Elif Sena Şilifit
Mıgla Sulu Koçman Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Öğretmenlerin Kişisel Bilgileri:

- 1- Cinsiyetiniz? (A) Kadın (B) Erkek
- 2- Yaşınız? 43
- 3- Meslek hayatınızda kaç yıl çalışmışsınız? 20
- 4- Şu anda çalıştığınız sınıf düzeyi?
A) 2. Sınıf (B) 3. Sınıf
- 5- Mesleğinizden memnun musunuz?
(A) Evet (B) Hayır (C) Kimseyi bilmiyorum
- 6- Serbest etkinlikler dersinin verimliliği kullanılması konusunda daha önce dersi, kurs, seminer vb. aldınız mı? (A) Evet (B) Hayır
- 7- Çalıştığınız il/ilçe nedir?
A) Üzüm (B) Rize
- 8- Serbest etkinlikler dersi için okullarınızın fiziksel ortamına yeterli buluyor musunuz?
A) Evet (B) Hayır (C) Kimseyi bilmiyorum
- 9- Serbest etkinlikler dersi için kullanılan materyal ve kaynaklar yeterli midir?
A) Evet (B) Hayır (C) Kimseyi bilmiyorum
- 10- Serbest etkinlikler dersi saatleri sürece yeterlidir mi?
A) Evet (B) Hayır (C) Kimseyi bilmiyorum

Serbest Etkinlikler Dersi ile İlgili Görüşme Soruları

11- Serbest etkinlikler dersini nasıl tanımlarsınız? Açıklayınız.
Serbest etkinlikler dersi, öğrencilerin kendi ilgi ve yeteneklerine göre çalışmalarını yapmalarını sağlayan bir öğrenme ortamıdır.

12- Sınıfınızda serbest etkinlikler dersi kapsamında ne tür etkinlikler yapıyorsunuz? Yapıp yapmadığınızı açıklar mısınız?
Serbest etkinlikler dersi kapsamında öğrencilerle birlikte oyunlar oynatılır, çizimler yapılır, el yapımı çalışmalar yapılır.

13- Serbest etkinlikler dersi için ideal bir sınıf ortamı ortamı nasıl değerlendiriyorsunuz? Nasıl bir ortam olmalıdır?
Serbest etkinlikler dersi için ideal bir ortamın olması için sınıfın fiziksel ortamının uygun olması, öğretmenlerin yeterli bilgi ve beceriye sahip olması gerekmektedir.

Değerli Öğretmenler!
Bu çalışmamın amacı öğretmenlerin serbest etkinlikler dersi ile ilgili görüşlerini belirlemektir. Araştırmamın amacıyla elde edilecek bilgiler, kişisel değerlendirmeye amacıyla sula kullanılmayacağından isim belirtmeniz gerek değildir. Bundan dolayı lütfen bilgileri içtenlikle cevaplayınız, araştırmamın sağlıklı ve doğru sonuçlar vermesi açısından önemlidir. Desteklerinizden ve katılmanızdan dolayı şimdiden çok teşekkür ederim.

Yüksek İhtisas Öğrencisi Elif Sena Şilifit
Mıgla Sulu Koçman Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Öğretmenlerin Kişisel Bilgileri:

- 1- Cinsiyetiniz? (A) Kadın (B) Erkek
- 2- Yaşınız? 43
- 3- Meslek hayatınızda kaç yıl çalışmışsınız? 20
- 4- Şu anda çalıştığınız sınıf düzeyi?
A) 2. Sınıf (B) 3. Sınıf
- 5- Mesleğinizden memnun musunuz?
(A) Evet (B) Hayır (C) Kimseyi bilmiyorum
- 6- Serbest etkinlikler dersinin verimliliği kullanılması konusunda daha önce dersi, kurs, seminer vb. aldınız mı? (A) Evet (B) Hayır
- 7- Çalıştığınız il/ilçe nedir?
A) Üzüm (B) Rize
- 8- Serbest etkinlikler dersi için okullarınızın fiziksel ortamına yeterli buluyor musunuz?
A) Evet (B) Hayır (C) Kimseyi bilmiyorum
- 9- Serbest etkinlikler dersi için kullanılan materyal ve kaynaklar yeterli midir?
A) Evet (B) Hayır (C) Kimseyi bilmiyorum
- 10- Serbest etkinlikler dersi saatleri sürece yeterlidir mi?
A) Evet (B) Hayır (C) Kimseyi bilmiyorum

Serbest Etkinlikler Dersi ile İlgili Görüşme Soruları

11- Serbest etkinlikler dersini nasıl tanımlarsınız? Açıklayınız.
Serbest etkinlikler dersi, öğrencilerin kendi ilgi ve yeteneklerine göre çalışmalarını yapmalarını sağlayan bir öğrenme ortamıdır.

12- Sınıfınızda serbest etkinlikler dersi kapsamında ne tür etkinlikler yapıyorsunuz? Yapıp yapmadığınızı açıklar mısınız?
Serbest etkinlikler dersi kapsamında öğrencilerle birlikte oyunlar oynatılır, çizimler yapılır, el yapımı çalışmalar yapılır.

13- Serbest etkinlikler dersi için ideal bir sınıf ortamı ortamı nasıl değerlendiriyorsunuz? Nasıl bir ortam olmalıdır?
Serbest etkinlikler dersi için ideal bir ortamın olması için sınıfın fiziksel ortamının uygun olması, öğretmenlerin yeterli bilgi ve beceriye sahip olması gerekmektedir.

14- Serbest etkinlikler dersinin öğrencilere kattığı yararları nelerdir? Bu dersi hangi gelişim alanlarına ne tür etkileri olduğunu düşünüyorsunuz?
Serbest etkinlikler dersi, öğrencilerin sosyal, duygusal, bilişsel ve fiziksel gelişimlerine katkı sağlar. Özellikle sosyal becerilerin geliştirilmesine yardımcı olur.

15- Serbest etkinlikler dersinde ne tür sorunlarla karşılaşıyorsunuz?
Serbest etkinlikler dersinde öğrencilerin dikkat dağınıklığı, zamanın geçmesi gibi sorunlarla karşılaşılabilir.

16- Karşılaştığınız sorunlara yönelik çözüm önerileriniz nelerdir?
Serbest etkinlikler dersinde sorunlara yönelik çözümler olarak öğrencilerin dikkatini çekmek, zamanı doğru kullanmak gibi öneriler sunulabilir.

17- Serbest etkinlikler dersi ile ilgili edilecek istediğiniz başka bir husus var mıdır?
Serbest etkinlikler dersi ile ilgili edilecek istediğimiz başka bir husus yoktur.

Teşekkür ederim.

Elif Sena Şilifit

😊

14- Serbest etkinlikler dersinin öğrencilere kattığı yararları nelerdir? Bu dersi hangi gelişim alanlarına ne tür etkileri olduğunu düşünüyorsunuz?
Serbest etkinlikler dersi, öğrencilerin sosyal, duygusal, bilişsel ve fiziksel gelişimlerine katkı sağlar. Özellikle sosyal becerilerin geliştirilmesine yardımcı olur.

15- Serbest etkinlikler dersinde ne tür sorunlarla karşılaşıyorsunuz?
Serbest etkinlikler dersinde öğrencilerin dikkat dağınıklığı, zamanın geçmesi gibi sorunlarla karşılaşılabilir.

16- Karşılaştığınız sorunlara yönelik çözüm önerileriniz nelerdir?
Serbest etkinlikler dersinde sorunlara yönelik çözümler olarak öğrencilerin dikkatini çekmek, zamanı doğru kullanmak gibi öneriler sunulabilir.

17- Serbest etkinlikler dersi ile ilgili edilecek istediğiniz başka bir husus var mıdır?
Serbest etkinlikler dersi ile ilgili edilecek istediğimiz başka bir husus yoktur.

Teşekkür ederim.

Değerli Öğretmenler:

Bu çalışmanın amacı öğretmenlerin serbest etkinlikler dersi ile ilgili görüşlerini belirtmektir. Araştırmamız sonucunda elde edilecek bilgiler, kişisel değerlendirmeye amacıyla sula kullanılacağından isim belirtmeye gerek duyulmamaktadır. Bilginin delayı istenide bilgileri içtenlikle cevaplandırma, araştırmanın sağlıklı ve doğru sonuçlar vermesi açısından önemlidir. Desteklerinizden ve katkılarınızdan dolayı şimdiden çok teşekkür ederim.

Yüksek İhtisas Öğrencisi Elif Sena ŞİBİR
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Öğretmenlerin Kişisel Bilgileri

- 1- Cinsiyetiniz? A) Kadın B) Erkek
- 2- Yaşınız? 48
- 3- Meslek hayatınızda kaç yıl çalışmışsınız? 16
- 4- Şu anda okutduğunuz sınıf düzeyi? D. Sınıf
- 5- Mesleğinizden memnun musunuz? Evet
- 6- Serbest etkinlikler dersinin verimliliği kullanımını konusunda daha önce dersi, kurs, sempozyum vb. aldınız mı? Evet
- 7- Çalıştığınız il/ilçe/okul? Özel Resmî
- 8- Serbest etkinlikler dersi için okullarınızda fiziksel ortamınız yeterli buluyor musunuz? Evet
- 9- Serbest etkinlikler dersi için kullanılan materyal ve kaynaklar yeterli midir? Evet
- 10- Serbest etkinlikler dersi saatleri sürece yeterli midir? Evet

Serbest Etkinlikler Dersi ile İlgili Görüşme Soruları

- 11- Serbest etkinlikler dersini nasıl tamamlarsınız? Açıklayınız.

Öğrencilerin öğrenerek öğrendiklerini ve yapıldıkları işleri ders

- 12- Sınıfınızda serbest etkinlikler dersi kapsamında ne tür etkinlikler yapıyorsunuz? Yapıyorsunuz bu etkinlikleri açıklar mısınız?

Öğrencilerle birlikte öğrenen ve öğrenenleri serbest etkinlikler kapsamında

- 13- Serbest etkinlikler dersi için ideal bir sınıfokul ortamını nasıl değerlendiriyorsunuz? Nasıl bir ortam olmalıdır?

Bahçe düzenlenmiş sınıfların olması

Değerli Öğretmenler:

Bu çalışmanın amacı öğretmenlerin serbest etkinlikler dersi ile ilgili görüşlerini belirtmektir. Araştırmamız sonucunda elde edilecek bilgiler, kişisel değerlendirmeye amacıyla sula kullanılacağından isim belirtmeye gerek duyulmamaktadır. Bilginin delayı istenide bilgileri içtenlikle cevaplandırma, araştırmanın sağlıklı ve doğru sonuçlar vermesi açısından önemlidir. Desteklerinizden ve katkılarınızdan dolayı şimdiden çok teşekkür ederim.

Yüksek İhtisas Öğrencisi Elif Sena ŞİBİR
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Öğretmenlerin Kişisel Bilgileri

- 1- Cinsiyetiniz? A) Kadın B) Erkek
- 2- Yaşınız? 48
- 3- Meslek hayatınızda kaç yıl çalışmışsınız? 16
- 4- Şu anda okutduğunuz sınıf düzeyi? D. Sınıf
- 5- Mesleğinizden memnun musunuz? Evet
- 6- Serbest etkinlikler dersinin verimliliği kullanımını konusunda daha önce dersi, kurs, sempozyum vb. aldınız mı? Evet
- 7- Çalıştığınız il/ilçe/okul? Özel Resmî
- 8- Serbest etkinlikler dersi için okullarınızda fiziksel ortamınız yeterli buluyor musunuz? Evet
- 9- Serbest etkinlikler dersi için kullanılan materyal ve kaynaklar yeterli midir? Evet
- 10- Serbest etkinlikler dersi saatleri sürece yeterli midir? Evet

Serbest Etkinlikler Dersi ile İlgili Görüşme Soruları

- 11- Serbest etkinlikler dersini nasıl tamamlarsınız? Açıklayınız.

Serbest etkinlikler dersi için sınıf ortamını düzenli ve

- 12- Sınıfınızda serbest etkinlikler dersi kapsamında ne tür etkinlikler yapıyorsunuz? Yapıyorsunuz bu etkinlikleri açıklar mısınız?

Öğrencilerle birlikte öğrenen ve öğrenenleri serbest etkinlikler kapsamında

- 13- Serbest etkinlikler dersi için ideal bir sınıfokul ortamını nasıl değerlendiriyorsunuz? Nasıl bir ortam olmalıdır?

Öğrencilerle birlikte öğrenen ve öğrenenleri serbest etkinlikler kapsamında

- 14- Serbest etkinlikler dersinin öğrencilere faydası nelerdir? Bu dersin hangi gelişim alanlarına ne tür etkisi olduğunu düşünüyorsunuz?

Eğilimlerini geliştirir, sosyal becerileri geliştirir

- 15- Serbest etkinlikler dersinde ne tür sorunlarla karşılaşıyorsunuz?

Öğrencilerin dersi dinlememesi

- 16- Karşılaştığınız sorunlara yönelik çözüm önerileriniz nelerdir?

Öğrencileri dersi dinletmek için teşvik etmek

- 17- Serbest etkinlikler dersi ile ilgili eklemek istediğiniz başka bir husus var mıdır?

Teşekkür ederim.

- 14- Serbest etkinlikler dersinin öğrencilere faydası nelerdir? Bu dersin hangi gelişim alanlarına ne tür etkisi olduğunu düşünüyorsunuz?

Öğrencilerin öğrenme ve öğrenenleri serbest etkinlikler kapsamında

- 15- Serbest etkinlikler dersinde ne tür sorunlarla karşılaşıyorsunuz?

Öğrencilerin dersi dinlememesi

- 16- Karşılaştığınız sorunlara yönelik çözüm önerileriniz nelerdir?

Öğrencileri dersi dinletmek için teşvik etmek

- 17- Serbest etkinlikler dersi ile ilgili eklemek istediğiniz başka bir husus var mıdır?

Bu dersin öğrencilerin öğrenme ve öğrenenleri serbest etkinlikler kapsamında

Teşekkür ederim.

Değerli Öğretmenler!

Bu çalışmanın amacı öğretmenlerin serbest etkinlikler dersi ile ilgili görüşlerini belirlemektir. Araştırmamız sonucunda elde edilecek bilgiler, kıyisel değerlendirme amacıyla aşağı kullanılmayacağından isim belirlenmeye gerek duyulmamaktadır. Bundan dolayı istenen bilgileri içtenlikle cevaplamanız, araştırmamızın sağlıklı ve doğru sonuçlar vermesi açısından önemlidir. Desteklerinizden ve katkılarınızdan dolayı şimdiden çok teşekkür ederim.

Yüksek Lisans Öğrencisi Elif Sena ŞİBİR
Muğla Sıhhi Kocman Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Öğretmenlerin Kişisel Bilgileri:

- 1- Cinsiyetiniz? A) Kadın B) Erkek
- 2- Yaşınız? ..142
- 3- Meslek hayatınızda kaçınıcı yılınız? ..17
- 4- Şu anda okutduğunuz sınıf düzeyi?
D) 2. Sınıf B) 3. Sınıf
- 5- Mesleğinizden memnun musunuz?
A) Evet B) Hayır C) Kısmen
- 6- Serbest etkinlikler dersinin verimli kullanılmasını konusunda daha önce ders, kurs, seminer vb. aldınız mı? A) Evet B) Hayır
- 7- Çalıştığınız ilköğretim okulu?
A) Özel B) Resmî
- 8- Serbest etkinlikler dersi için okulumuzun fiziksel ortamını yeterli buluyor musunuz?
A) Evet B) Hayır C) Kısmen
- 9- Serbest etkinlikler dersi için kullanılan materyal ve kaynaklar yeterli midir?
A) Evet B) Hayır C) Kısmen
- 10- Serbest etkinlikler dersi saatleri size yeterli midir?
A) Evet B) Hayır C) Kısmen

Serbest Etkinlikler Dersi ile İlgili Görüşme Soruları

- 11- Serbest etkinlikler dersini nasıl tanımlarsınız? Açıklayınız.
.....*Çocukların eğlenerek ve okulda sergiledikleri davranışlarıdır.*.....
- 12- Sınıfınızda serbest etkinlikler dersi kapsamında ne tür etkinlikler yapıyorsunuz? Yapığınız bu etkinlikleri açıkla mısınız?
.....*Okuma, zenginlik, kodlama, şifre.*.....
- 13- Serbest etkinlikler dersi için ideal bir sınıf/okul ortamını nasıl değerlendiriyorsunuz? Nasıl bir ortam olmalıdır?
.....*Motivasyon yeterli olduğu zamanlar.*.....

Değerli Öğretmenler!

Bu çalışmanın amacı öğretmenlerin serbest etkinlikler dersi ile ilgili görüşlerini belirlemektir. Araştırmamız sonucunda elde edilecek bilgiler, kıyisel değerlendirme amacıyla aşağı kullanılmayacağından isim belirlenmeye gerek duyulmamaktadır. Bundan dolayı istenen bilgileri içtenlikle cevaplamanız, araştırmamızın sağlıklı ve doğru sonuçlar vermesi açısından önemlidir. Desteklerinizden ve katkılarınızdan dolayı şimdiden çok teşekkür ederim.

Yüksek Lisans Öğrencisi Elif Sena ŞİBİR
Muğla Sıhhi Kocman Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Öğretmenlerin Kişisel Bilgileri:

- 1- Cinsiyetiniz? A) Kadın B) Erkek
- 2- Yaşınız? ..58
- 3- Meslek hayatınızda kaçınıcı yılınız? ..17
- 4- Şu anda okutduğunuz sınıf düzeyi?
A) 2. Sınıf B) 3. Sınıf
- 5- Mesleğinizden memnun musunuz?
A) Evet B) Hayır C) Kısmen
- 6- Serbest etkinlikler dersinin verimli kullanılmasını konusunda daha önce ders, kurs, seminer vb. aldınız mı? A) Evet B) Hayır
- 7- Çalıştığınız ilköğretim okulu?
A) Özel B) Resmî
- 8- Serbest etkinlikler dersi için okulumuzun fiziksel ortamını yeterli buluyor musunuz?
A) Evet B) Hayır C) Kısmen
- 9- Serbest etkinlikler dersi için kullanılan materyal ve kaynaklar yeterli midir?
A) Evet B) Hayır C) Kısmen
- 10- Serbest etkinlikler dersi saatleri size yeterli midir?
A) Evet B) Hayır C) Kısmen

Serbest Etkinlikler Dersi ile İlgili Görüşme Soruları

- 11- Serbest etkinlikler dersini nasıl tanımlarsınız? Açıklayınız.
.....*Okuma, zenginlik, kodlama, şifre, okuma, zenginlik, kodlama, şifre.*.....
- 12- Sınıfınızda serbest etkinlikler dersi kapsamında ne tür etkinlikler yapıyorsunuz? Yapığınız bu etkinlikleri açıkla mısınız?
.....*Okuma, zenginlik, kodlama, şifre.*.....
- 13- Serbest etkinlikler dersi için ideal bir sınıf/okul ortamını nasıl değerlendiriyorsunuz? Nasıl bir ortam olmalıdır?
.....*Okulumuzda yeterli olan okuma, zenginlik, kodlama, şifre.*.....

- 14- Serbest etkinlikler dersinin öğrencilere katkısı nedir? Bu dersin hangi gelişim alanlarına ne tür katkı sağladığını düşünüyorsunuz?
.....*Kalkış okuma, zenginlik, kodlama, şifre, okuma, zenginlik, kodlama, şifre.*.....

- 15- Serbest etkinlikler dersinde ne tür sorunlarla karşılaşıyorsunuz?
.....*Okulumuzda uygun olan okuma, zenginlik, kodlama, şifre.*.....

- 16- Karşılaştığınız sorunlara yönelik çözüm önerileriniz nelerdir?
.....*Okulumuzda uygun olan okuma, zenginlik, kodlama, şifre.*.....

- 17- Serbest etkinlikler dersi ile ilgili eklemek istediğiniz başka bir husus var mıdır?
.....

Teşekkür ederim.

- 14- Serbest etkinlikler dersinin öğrencilere katkısı nedir? Bu dersin hangi gelişim alanlarına ne tür katkı sağladığını düşünüyorsunuz?
.....*Kalkış okuma, zenginlik, kodlama, şifre, okuma, zenginlik, kodlama, şifre.*.....

- 15- Serbest etkinlikler dersinde ne tür sorunlarla karşılaşıyorsunuz?
.....*Okulumuzda uygun olan okuma, zenginlik, kodlama, şifre.*.....

- 16- Karşılaştığınız sorunlara yönelik çözüm önerileriniz nelerdir?
.....*Okulumuzda uygun olan okuma, zenginlik, kodlama, şifre.*.....

- 17- Serbest etkinlikler dersi ile ilgili eklemek istediğiniz başka bir husus var mıdır?
.....

Teşekkür ederim.

Değerli Öğretmenler;

Bu çalışmanın amacı öğretmenlerin serbest etkinlikler dersi ile ilgili görüşlerini belirlemektir. Araştırmamız sonucunda elde edilecek bilgiler, kişisel değerlendirmeye amacıyla ağıla kullanılmayacağından isim belirtmenize gerek duyulmamaktadır. Bundan dolayı istenen bilgileri içtenlikle cevaplamanız, araştırmamız sağlıklı ve doğru sonuçlar vermesi açısından önemlidir. Destekleminizden ve katılmanızdan dolayı şimdiden çok teşekkür ederim.

Yüksek İhtisas Öğrencisi Elif Sena Şilbir
Muğla Sıhı Koçman Üniverstesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Öğretmenlerin Kişisel Bilgileri:

- 1- Cinsiyetiniz: Kadın Erkek
- 2- Yaşınız: ... 30
- 3- Meslek hayatınızda kaçınıç yılınız? ... 17
- 4- Şu anda okutduğunuz sınıf düzeyi?
A) 2. Sınıf B) 3. Sınıf
- 5- Mesleğinizden memnun musunuz?
A) Evet B) Hayır C) Kısmen
- 6- Serbest etkinlikler dersinin verimlili kullanılması konusunda daha önce ders, kurs, seminer vb. aldınız mı? A) Evet B) Hayır
- 7- Çalıştığınız ilköğretim okulu?
A) Özel B) Resmî
- 8- Serbest etkinlikler dersi için okulunuzun fiziksel ortamını yeterli buluyor musunuz?
A) Evet B) Hayır C) Kısmen
- 9- Serbest etkinlikler dersi için kullanılan materyal ve kaynaklar yeterli midir?
A) Evet B) Hayır C) Kısmen
- 10- Serbest etkinlikler dersi şartları sizce yeterli midir?
A) Evet B) Hayır C) Kısmen

Serbest Etkinlikler Dersi ile İlgili Görüşme Soruları

11- Serbest etkinlikler dersini nasıl tanımlarsınız? Açıklayınız.
Tara... olarak... yapılmaması... dersi... olarak... tanımlanıyor... yapılmaması... dersi...

12- Sınıfınızda serbest etkinlikler dersi kapsamında ne tür etkinlikler yapıyorsunuz? Yapığınız bu etkinlikleri açıkla mısınız?
Okuma... yazma...

13- Serbest etkinlikler dersi için ideal bir sınıfsal ortamı nasıl değerlendiriyorsunuz? Nasıl bir ortam olmalıdır?
Açık... uygun... rahat... sıcak... sınıfl... yeterli... alanlar... rahat... daha... fazla... alan... gerekli... yeterli...

Değerli Öğretmenler;

Bu çalışmanın amacı öğretmenlerin serbest etkinlikler dersi ile ilgili görüşlerini belirlemektir. Araştırmamız sonucunda elde edilecek bilgiler, kişisel değerlendirmeye amacıyla ağıla kullanılmayacağından isim belirtmenize gerek duyulmamaktadır. Bundan dolayı istenen bilgileri içtenlikle cevaplamanız, araştırmamız sağlıklı ve doğru sonuçlar vermesi açısından önemlidir. Destekleminizden ve katılmanızdan dolayı şimdiden çok teşekkür ederim.

Yüksek İhtisas Öğrencisi Elif Sena Şilbir
Muğla Sıhı Koçman Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Öğretmenlerin Kişisel Bilgileri:

- 1- Cinsiyetiniz: Kadın Erkek
- 2- Yaşınız: ... 29
- 3- Meslek hayatınızda kaçınıç yılınız? ... 29
- 4- Şu anda okutduğunuz sınıf düzeyi?
A) 2. Sınıf B) 3. Sınıf
- 5- Mesleğinizden memnun musunuz?
A) Evet B) Hayır C) Kısmen
- 6- Serbest etkinlikler dersinin verimlili kullanılması konusunda daha önce ders, kurs, seminer vb. aldınız mı? A) Evet B) Hayır
- 7- Çalıştığınız ilköğretim okulu?
A) Özel B) Resmî
- 8- Serbest etkinlikler dersi için okulunuzun fiziksel ortamını yeterli buluyor musunuz?
A) Evet B) Hayır C) Kısmen
- 9- Serbest etkinlikler dersi için kullanılan materyal ve kaynaklar yeterli midir?
A) Evet B) Hayır C) Kısmen
- 10- Serbest etkinlikler dersi şartları sizce yeterli midir?
A) Evet B) Hayır C) Kısmen

Serbest Etkinlikler Dersi ile İlgili Görüşme Soruları

11- Serbest etkinlikler dersini nasıl tanımlarsınız? Açıklayınız.
Okuma... yazma... konuşma... dinleme... işbirlikli... öğrenme... olarak... tanımlanıyor... yapılmaması... dersi...

12- Sınıfınızda serbest etkinlikler dersi kapsamında ne tür etkinlikler yapıyorsunuz? Yapığınız bu etkinlikleri açıkla mısınız?
Serbest... etkinlikler... kapsamında... plan... uygun... etkinlikler... yapılmaması... dersi... olarak... tanımlanıyor... yapılmaması... dersi...

13- Serbest etkinlikler dersi için ideal bir sınıfsal ortamı nasıl değerlendiriyorsunuz? Nasıl bir ortam olmalıdır?
Serbest... etkinlikler... dersi... için... ideal... ortam... nasıl... değerlendiriliyor... Nasıl... bir... ortam... olmalıdır... açık... alanlar... rahat... daha... fazla... alan... gerekli... yeterli...

14- Serbest etkinlikler dersinin öğrencilere katkısı nedir? Bu dersin hangi gelişimi almasını ne tür etkinli olarak değerlendiriyorsunuz?
Okuma... yazma... konuşma... dinleme... işbirlikli... öğrenme... olarak... tanımlanıyor... yapılmaması... dersi...

15- Serbest etkinlikler dersinde ne tür sorunlarla karşılaşıyorsunuz?
Materyal... eksikliği...

16- Karşılaştığınız sorunlara yönelik çözüm önerilerinizi nelerdir?
Plan... uygun... materyal... daha... kitapları... gibi... araç... burada... sağlayabiliriz...

17- Serbest etkinlikler dersi ile ilgili eklemek istediğiniz başka bir husus var mıdır?
Serbest... etkinlikler... dersi... için... ideal... ortam... nasıl... değerlendiriliyor... Nasıl... bir... ortam... olmalıdır...

Teşekkür ederim.

14- Serbest etkinlikler dersinin öğrencilere katkısı nedir? Bu dersin hangi gelişimi almasını ne tür etkinli olarak değerlendiriyorsunuz?
Okuma... yazma... konuşma... dinleme... işbirlikli... öğrenme... olarak... tanımlanıyor... yapılmaması... dersi...

15- Serbest etkinlikler dersinde ne tür sorunlarla karşılaşıyorsunuz?
Materyal... eksikliği...

16- Karşılaştığınız sorunlara yönelik çözüm önerilerinizi nelerdir?
Plan... uygun... materyal... daha... kitapları... gibi... araç... burada... sağlayabiliriz...

17- Serbest etkinlikler dersi ile ilgili eklemek istediğiniz başka bir husus var mıdır?
Serbest... etkinlikler... dersi... için... ideal... ortam... nasıl... değerlendiriliyor... Nasıl... bir... ortam... olmalıdır...

Teşekkür ederim.

Ek 5. Özel İlkokul Öğretmenlerine Yönelik Görüşme Formu

Değerli Öğretmenler;

Bu çalışmamızın amacı öğretmenlerin serbest etkinlikler dersi ile ilgili görüşlerini belirlemektir. Araştırmamızın sonucunda elde edilecek bilgiler, kişisel değerlendirilme amacıyla sula kullanılmayacağından isim belirtmenize gerek duyulmamaktadır. Bundan dolayı istenen bilgileri içtenlikle cevaplamaya, araştırmanın sağlıklı ve doğru sonuçlar vermesi açısından önemlidir. Desteklerinizden ve katkılarınızdan dolayı şimdiden çok teşekkür ederim.

Yüksek Lisans Öğrencisi Elif Sena ŞİLİR
Muğla Sıkı Koçman Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Öğretmenlerin Kişisel Bilgileri:

1-Cinsiyetiniz? Kadın Erkek

2- Yaşınız? 24

3- Meslek hayatınızda kaçınıcı yılınız? 8

4- Su anda okutduğunuz sınıf düzeyi?

2. Sınıf 3. Sınıf

5- Mesleğinizden memnun musunuz?

Evet Hayır Kısmen

6-Serbest etkinlikler dersinin yerimli kullanılmas konusunda daha önce ders, kurs, seminer vb. aldınız mı? Evet Hayır

7- Çalıştığınız ilköğretim okulu?

Özel Resmî

8-Serbest etkinlikler dersi için okulunuzun fiziksel ortamını yeterli buluyor musunuz?

Evet Hayır Kısmen

9-Serbest etkinlikler dersi için kullanılan materyal ve kaynaklar yeterli midir?

Evet Hayır Kısmen

10-Serbest etkinlikler dersi saatleri sizce yeterli midir?

Evet Hayır Kısmen

Serbest Etkinlikler Dersi ile İlgili Görüşme Soruları

11- Serbest etkinlikler dersini nasıl tanımlarsınız? Açıklayınız.

.....
Serbest etkinlikler dersi, öğrencilerin kendi ilgi ve huylarına göre, öğretmenlerin yönlendirilmesiz olarak yaptıkları etkinliklerdir. Bu etkinlikler, öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirir ve onların kişisel gelişimlerine katkı sağlar.

12- Sınıfınızda serbest etkinlikler dersi kapsamında ne tür etkinlikler yapıyorsunuz? Yapığınız bu etkinlikleri açıklayınız mı?

.....
Serbest etkinlikler kapsamında öğrencilerle birlikte oyunlar oynuyoruz, resim yapıyoruz, müzik dinliyoruz, hikayeler okuyoruz ve projeler yapıyoruz.

13- Serbest etkinlikler dersi için ideal bir sınıf/okul ortamını nasıl değerlendiriyorsunuz? Nasıl bir ortam olmalıdır?

.....
Serbest etkinlikler için ideal bir sınıf/okul ortamını, öğrencilerin rahatlıkla hareket edebilecekleri, öğretmenlerin de rahatlıkla gözetim yapabilecekleri, öğrencilerin ilgi ve huylarına göre hareket edebilecekleri bir ortam olarak değerlendiriyorum. Ortamın sıcak, rahat ve öğrencilerin rahatlıkla hareket edebilecekleri olması önemlidir.

Değerli Öğretmenler;

Bu çalışmamızın amacı öğretmenlerin serbest etkinlikler dersi ile ilgili görüşlerini belirlemektir. Araştırmamızın sonucunda elde edilecek bilgiler, kişisel değerlendirilme amacıyla sula kullanılmayacağından isim belirtmenize gerek duyulmamaktadır. Bundan dolayı istenen bilgileri içtenlikle cevaplamaya, araştırmanın sağlıklı ve doğru sonuçlar vermesi açısından önemlidir. Desteklerinizden ve katkılarınızdan dolayı şimdiden çok teşekkür ederim.

Yüksek Lisans Öğrencisi Elif Sena ŞİLİR
Muğla Sıkı Koçman Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Öğretmenlerin Kişisel Bilgileri:

1-Cinsiyetiniz? Kadın Erkek

2- Yaşınız? 26

3- Meslek hayatınızda kaçınıcı yılınız? 2

4- Su anda okutduğunuz sınıf düzeyi?

2. Sınıf 3. Sınıf

5- Mesleğinizden memnun musunuz?

Evet Hayır Kısmen

6-Serbest etkinlikler dersinin yerimli kullanılmas konusunda daha önce ders, kurs, seminer vb. aldınız mı? Evet Hayır

7- Çalıştığınız ilköğretim okulu?

Özel Resmî

8-Serbest etkinlikler dersi için okulunuzun fiziksel ortamını yeterli buluyor musunuz?

Evet Hayır Kısmen

9- Serbest etkinlikler dersi için kullanılan materyal ve kaynaklar yeterli midir?

Evet Hayır Kısmen

10-Serbest etkinlikler dersi saatleri sizce yeterli midir?

Evet Hayır Kısmen

Serbest Etkinlikler Dersi ile İlgili Görüşme Soruları

11- Serbest etkinlikler dersini nasıl tanımlarsınız? Açıklayınız.

.....
Serbest etkinlikler dersi, öğrencilerin kendi ilgi ve huylarına göre, öğretmenlerin yönlendirilmesiz olarak yaptıkları etkinliklerdir. Bu etkinlikler, öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirir ve onların kişisel gelişimlerine katkı sağlar.

12- Sınıfınızda serbest etkinlikler dersi kapsamında ne tür etkinlikler yapıyorsunuz? Yapığınız bu etkinlikleri açıklayınız mı?

.....
Serbest etkinlikler kapsamında öğrencilerle birlikte oyunlar oynuyoruz, resim yapıyoruz, müzik dinliyoruz, hikayeler okuyoruz ve projeler yapıyoruz.

13- Serbest etkinlikler dersi için ideal bir sınıf/okul ortamını nasıl değerlendiriyorsunuz? Nasıl bir ortam olmalıdır?

.....
Serbest etkinlikler için ideal bir sınıf/okul ortamını, öğrencilerin rahatlıkla hareket edebilecekleri, öğretmenlerin de rahatlıkla gözetim yapabilecekleri, öğrencilerin ilgi ve huylarına göre hareket edebilecekleri bir ortam olarak değerlendiriyorum. Ortamın sıcak, rahat ve öğrencilerin rahatlıkla hareket edebilecekleri olması önemlidir.

14- Serbest etkinlikler dersinin öğrencilere katkısı nelerdir? Bu dersin hangi gelişim alanlarına ne tür katkı sağladığını düşünüyorsunuz?

.....
Serbest etkinlikler dersi, öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirir ve onların kişisel gelişimlerine katkı sağlar. Ayrıca öğrencilerin sosyal becerilerini geliştirir ve onların iletişim becerilerini artırır.

15- Serbest etkinlikler dersinde ne tür sorunlarla karşılaşıyorsunuz?

.....
Serbest etkinlikler dersinde öğrencilerin dikkat dağınıklığı, zamanı iyi kullanamaması ve öğretmenlerin yönlendirilmesiz olarak hareket etmelerine sorunlar yaşanmaktadır.

16- Karşılaştığınız sorunlara yönelik çözüm önerileriniz nelerdir?

.....
Serbest etkinlikler dersinde öğrencilerin dikkat dağınıklığına yönelik olarak öğretmenlerin öğrencilerin dikkatlerini çekmek için oyunlar oynama, hikayeler okuma ve projeler yapma gibi yöntemler kullanılabilir.

17- Serbest etkinlikler dersi ile ilgili eklemek istediğiniz başka bir husus var mıdır?

.....
Teşekkür ederim.

Teşekkür ederim.

14- Serbest etkinlikler dersinin öğrencilere katkısı nelerdir? Bu dersin hangi gelişim alanlarına ne tür katkı sağladığını düşünüyorsunuz?

.....
Serbest etkinlikler dersi, öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirir ve onların kişisel gelişimlerine katkı sağlar. Ayrıca öğrencilerin sosyal becerilerini geliştirir ve onların iletişim becerilerini artırır.

15- Serbest etkinlikler dersinde ne tür sorunlarla karşılaşıyorsunuz?

.....
Serbest etkinlikler dersinde öğrencilerin dikkat dağınıklığı, zamanı iyi kullanamaması ve öğretmenlerin yönlendirilmesiz olarak hareket etmelerine sorunlar yaşanmaktadır.

16- Karşılaştığınız sorunlara yönelik çözüm önerileriniz nelerdir?

.....
Serbest etkinlikler dersinde öğrencilerin dikkat dağınıklığına yönelik olarak öğretmenlerin öğrencilerin dikkatlerini çekmek için oyunlar oynama, hikayeler okuma ve projeler yapma gibi yöntemler kullanılabilir.

17- Serbest etkinlikler dersi ile ilgili eklemek istediğiniz başka bir husus var mıdır?

.....
Teşekkür ederim.

Teşekkür ederim.

Değerli Öğretmenler;

Bu çalışmanın amacı öğretmenlerin serbest etkinlikler dersi ile ilgili görüşlerini belirlemektir. Araştırmanın sonucunda elde edilecek bilgiler, kişisel değerlendirme amacıyla sınıfların kullanılmayacağından isim belirtilmesine gerek duyulmamaktadır. Bundan dolayı istenilen bilgileri içtenlikle cevaplandırınız, araştırmanın sağlıklı ve doğru sonuçlar vermesini arzısından önemlidir. Desteklerinizden ve katkılarınızdan dolayı şimdiden çok teşekkür ederim.

Yüksek Lisans Öğrencisi Elif Sena ŞİBR
Muğla Sıhhiye Köyü Kurumu
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Öğretmenlerin Kişisel Bilgileri:

- 1-Cinsiyetiniz? A) Kadın B) Erkek
- 2- Yaşınız? 26
- 3- Meslek hayatınızda kaçınıcı yılınız? 10
- 4-Şu anda okutduğunuz sınıf düzeyi?
A) 2. Sınıf B) 3. Sınıf
- 5- Mesleğinizden memnun musunuz?
A) Evet B) Hayır C) Kısmen
- 6-Serbest etkinlikler dersinin verimli kullanılmasını konusunda daha önce ders, kurs, seminer vb. aldınız mı? A) Evet B) Hayır
- 7- Çalıştığınız ilköğretim okulu?
A) Özel B) Resmî
- 8-Serbest etkinlikler dersi için okulunuzun fiziksel ortamını yeterli buluyor musunuz?
A) Evet B) Hayır C) Kısmen
- 9- Serbest etkinlikler dersi için kullanılan materyal ve kaynaklar yeterli midir?
A) Evet B) Hayır C) Kısmen
- 10-Serbest etkinlikler dersi saatleri sizce yeterli midir?
A) Evet B) Hayır C) Kısmen

Serbest Etkinlikler Dersi ile İlgili Görüşme Soruları

- 11- Serbest etkinlikler dersi nasıl tanımlarsınız? Açıklayınız.
Öğrencilerin eğitimi için serbestçe yaptıkları etkinliklerdir. Öğrencilerin kendi kendilerine seçtikleri materyallerle yaptıkları etkinliklerdir. Öğrencilerin kendi kendilerine seçtikleri materyallerle yaptıkları etkinliklerdir. Öğrencilerin kendi kendilerine seçtikleri materyallerle yaptıkları etkinliklerdir.
- 12- Sınıfınızda serbest etkinlikler dersi kapsamında ne tür etkinlikler yapıyorsunuz? Yaptığınız bu etkinlikleri açıklar mısınız?
Kırtan, abartma, drama, film, vlog, konuşma, yarışma, oyun, vb. gibi etkinlikler yapıyoruz.
- 13- Serbest etkinlikler dersi için ideal bir sınıf/okul ortamını nasıl değerlendiriyorsunuz? Nasıl bir ortam olmalıdır?
Serbest etkinlikler dersi için ortamın rahat olması, öğrencilerin rahat olmaları, öğretmenlerin de rahat olmaları, öğrencilerin kendi kendilerine seçtikleri materyallerle yaptıkları etkinliklerdir. Öğrencilerin kendi kendilerine seçtikleri materyallerle yaptıkları etkinliklerdir. Öğrencilerin kendi kendilerine seçtikleri materyallerle yaptıkları etkinliklerdir.

Değerli Öğretmenler;

Bu çalışmanın amacı öğretmenlerin serbest etkinlikler dersi ile ilgili görüşlerini belirlemektir. Araştırmanın sonucunda elde edilecek bilgiler, kişisel değerlendirme amacıyla sınıfların kullanılmayacağından isim belirtilmesine gerek duyulmamaktadır. Bundan dolayı istenilen bilgileri içtenlikle cevaplandırınız, araştırmanın sağlıklı ve doğru sonuçlar vermesini arzısından önemlidir. Desteklerinizden ve katkılarınızdan dolayı şimdiden çok teşekkür ederim.

Yüksek Lisans Öğrencisi Elif Sena ŞİBR
Muğla Sıhhiye Köyü Kurumu
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Öğretmenlerin Kişisel Bilgileri:

- 1-Cinsiyetiniz? A) Kadın B) Erkek
- 2- Yaşınız? 26
- 3- Meslek hayatınızda kaçınıcı yılınız? 10
- 4-Şu anda okutduğunuz sınıf düzeyi?
A) 2. Sınıf B) 3. Sınıf
- 5- Mesleğinizden memnun musunuz?
A) Evet B) Hayır C) Kısmen
- 6-Serbest etkinlikler dersinin verimli kullanılmasını konusunda daha önce ders, kurs, seminer vb. aldınız mı? A) Evet B) Hayır
- 7- Çalıştığınız ilköğretim okulu?
A) Özel B) Resmî
- 8-Serbest etkinlikler dersi için okulunuzun fiziksel ortamını yeterli buluyor musunuz?
A) Evet B) Hayır C) Kısmen
- 9- Serbest etkinlikler dersi için kullanılan materyal ve kaynaklar yeterli midir?
A) Evet B) Hayır C) Kısmen
- 10-Serbest etkinlikler dersi saatleri sizce yeterli midir?
A) Evet B) Hayır C) Kısmen

Serbest Etkinlikler Dersi ile İlgili Görüşme Soruları

- 11- Serbest etkinlikler dersi nasıl tanımlarsınız? Açıklayınız.
Öğrencilerin eğitimi için serbestçe yaptıkları etkinliklerdir. Öğrencilerin kendi kendilerine seçtikleri materyallerle yaptıkları etkinliklerdir. Öğrencilerin kendi kendilerine seçtikleri materyallerle yaptıkları etkinliklerdir.
- 12- Sınıfınızda serbest etkinlikler dersi kapsamında ne tür etkinlikler yapıyorsunuz? Yaptığınız bu etkinlikleri açıklar mısınız?
Kırtan, abartma, drama, film, vlog, konuşma, yarışma, oyun, vb. gibi etkinlikler yapıyoruz.
- 13- Serbest etkinlikler dersi için ideal bir sınıf/okul ortamını nasıl değerlendiriyorsunuz? Nasıl bir ortam olmalıdır?
Serbest etkinlikler dersi için ortamın rahat olması, öğrencilerin rahat olmaları, öğretmenlerin de rahat olmaları, öğrencilerin kendi kendilerine seçtikleri materyallerle yaptıkları etkinliklerdir. Öğrencilerin kendi kendilerine seçtikleri materyallerle yaptıkları etkinliklerdir. Öğrencilerin kendi kendilerine seçtikleri materyallerle yaptıkları etkinliklerdir.

- 14- Serbest etkinlikler dersinin öğrencilere katkısı nelerdir? Bu dersin hangi gelişim alanlarına ne tür etkisi olduğunu düşünüyorsunuz?
Öğrencilerin eğitimi için serbestçe yaptıkları etkinliklerdir. Öğrencilerin kendi kendilerine seçtikleri materyallerle yaptıkları etkinliklerdir. Öğrencilerin kendi kendilerine seçtikleri materyallerle yaptıkları etkinliklerdir.

Öğrencilerin eğitimi için serbestçe yaptıkları etkinliklerdir. Öğrencilerin kendi kendilerine seçtikleri materyallerle yaptıkları etkinliklerdir. Öğrencilerin kendi kendilerine seçtikleri materyallerle yaptıkları etkinliklerdir.

- 16- Karşılaştığınız sorunlara yönelik çözüm önerileriniz nelerdir?
Öğrencilerin eğitimi için serbestçe yaptıkları etkinliklerdir. Öğrencilerin kendi kendilerine seçtikleri materyallerle yaptıkları etkinliklerdir. Öğrencilerin kendi kendilerine seçtikleri materyallerle yaptıkları etkinliklerdir.

Öğrencilerin eğitimi için serbestçe yaptıkları etkinliklerdir. Öğrencilerin kendi kendilerine seçtikleri materyallerle yaptıkları etkinliklerdir. Öğrencilerin kendi kendilerine seçtikleri materyallerle yaptıkları etkinliklerdir.

- 17- Serbest etkinlikler dersi ile ilgili eklemek istediğiniz başka bir husus var mıdır?
Evet

Teşekkür ederim.

- 14- Serbest etkinlikler dersinin öğrencilere katkısı nelerdir? Bu dersin hangi gelişim alanlarına ne tür etkisi olduğunu düşünüyorsunuz?
Öğrencilerin eğitimi için serbestçe yaptıkları etkinliklerdir. Öğrencilerin kendi kendilerine seçtikleri materyallerle yaptıkları etkinliklerdir. Öğrencilerin kendi kendilerine seçtikleri materyallerle yaptıkları etkinliklerdir.

Öğrencilerin eğitimi için serbestçe yaptıkları etkinliklerdir. Öğrencilerin kendi kendilerine seçtikleri materyallerle yaptıkları etkinliklerdir. Öğrencilerin kendi kendilerine seçtikleri materyallerle yaptıkları etkinliklerdir.

- 15- Serbest etkinlikler dersinde ne tür sorunlarla karşılaşıyorsunuz?
Öğrencilerin eğitimi için serbestçe yaptıkları etkinliklerdir. Öğrencilerin kendi kendilerine seçtikleri materyallerle yaptıkları etkinliklerdir. Öğrencilerin kendi kendilerine seçtikleri materyallerle yaptıkları etkinliklerdir.

Öğrencilerin eğitimi için serbestçe yaptıkları etkinliklerdir. Öğrencilerin kendi kendilerine seçtikleri materyallerle yaptıkları etkinliklerdir. Öğrencilerin kendi kendilerine seçtikleri materyallerle yaptıkları etkinliklerdir.

- 16- Karşılaştığınız sorunlara yönelik çözüm önerileriniz nelerdir?
Öğrencilerin eğitimi için serbestçe yaptıkları etkinliklerdir. Öğrencilerin kendi kendilerine seçtikleri materyallerle yaptıkları etkinliklerdir. Öğrencilerin kendi kendilerine seçtikleri materyallerle yaptıkları etkinliklerdir.

Öğrencilerin eğitimi için serbestçe yaptıkları etkinliklerdir. Öğrencilerin kendi kendilerine seçtikleri materyallerle yaptıkları etkinliklerdir. Öğrencilerin kendi kendilerine seçtikleri materyallerle yaptıkları etkinliklerdir.

- 17- Serbest etkinlikler dersi ile ilgili eklemek istediğiniz başka bir husus var mıdır?
Evet

Teşekkür ederim.

Değerli Öğretmenler;

Bu çalışmamın amacı öğretmenlerin serbest etkinlikler dersi ile ilgili görüşlerini belirlemektir. Araştırmamız sonucunda elde edilecek bilgiler, kişisel değerlendirmeye amacıyla aile kullanılmayacağından isim belirlemenize gerek duyulmamaktadır. Bundan dolayı istenen bilgileri içtenlikle cevaplamanız, araştırmamızın sağlıklı ve doğru sonuçlar vermesi açısından önemlidir. Desteklerinizden ve katkılarınızdan dolayı şimdiden çok teşekkür ederim.

Yüksek Lisans Öğrencisi Elif Sena ŞİBLİ
Mıgla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Öğretmenlerin Kişisel Bilgileri:

- 1- Cinsiyetiniz? A) Kadın B) Erkek
- 2- Yaşınız? .....
- 3- Meslek hayatınızda kaçınca yılınız? .....
- 4- Şu anda okutduğunuz sınıf düzeyi?
A) 2. Sınıf B) 3. Sınıf
- 5- Mesleğinizden memnun musunuz?
a) Evet B) Hayır C) Kısmen
- 6- Serbest etkinlikler dersinin verimli kullanılmasını konusunda daha önce ders, kurs, seminer vb. aldınız mı? A) Evet B) Hayır
- 7- Çalıştığınız ilköğretim okulu?
A) Özel B) Resmî
- 8- Serbest etkinlikler dersi için okulanuzun fiziksel ortamı yeterli buluyor musunuz?
A) Evet B) Hayır C) Kısmen
- 9- Serbest etkinlikler dersi için kullanılan materyal ve kaynaklar yeterli midir?
A) Evet B) Hayır C) Kısmen
- 10- Serbest etkinlikler dersi saatleri sizce yeterli midir?
A) Evet B) Hayır C) Kısmen

Serbest Etkinlikler Dersi İle İlgili Görüşme Soruları

- 11- Serbest etkinlikler dersini nasıl tanımlarsınız? Açıklayınız.
.....
- 12- Sınıfınızda serbest etkinlikler dersi kapsamında ne tür etkinlikler yapıyorsunuz? Yaptığınız bu etkinlikleri açıklar mısınız?
.....
- 13- Serbest etkinlikler dersi için ideal bir sınıf/okul ortamını nasıl değerlendiriyorsunuz? Nasıl bir ortam olmalıdır?
.....

Değerli Öğretmenler;

Bu çalışmamın amacı öğretmenlerin serbest etkinlikler dersi ile ilgili görüşlerini belirlemektir. Araştırmamız sonucunda elde edilecek bilgiler, kişisel değerlendirmeye amacıyla aile kullanılmayacağından isim belirlemenize gerek duyulmamaktadır. Bundan dolayı istenen bilgileri içtenlikle cevaplamanız, araştırmamızın sağlıklı ve doğru sonuçlar vermesi açısından önemlidir. Desteklerinizden ve katkılarınızdan dolayı şimdiden çok teşekkür ederim.

Yüksek Lisans Öğrencisi Elif Sena ŞİBLİ
Mıgla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Öğretmenlerin Kişisel Bilgileri:

- 1- Cinsiyetiniz? A) Kadın B) Erkek
- 2- Yaşınız? .....
- 3- Meslek hayatınızda kaçınca yılınız? .....
- 4- Şu anda okutduğunuz sınıf düzeyi?
A) 2. Sınıf B) 3. Sınıf
- 5- Mesleğinizden memnun musunuz?
a) Evet B) Hayır C) Kısmen
- 6- Serbest etkinlikler dersinin verimli kullanılmasını konusunda daha önce ders, kurs, seminer vb. aldınız mı? A) Evet B) Hayır
- 7- Çalıştığınız ilköğretim okulu?
A) Özel B) Resmî
- 8- Serbest etkinlikler dersi için okulanuzun fiziksel ortamı yeterli buluyor musunuz?
A) Evet B) Hayır C) Kısmen
- 9- Serbest etkinlikler dersi için kullanılan materyal ve kaynaklar yeterli midir?
A) Evet B) Hayır C) Kısmen
- 10- Serbest etkinlikler dersi saatleri sizce yeterli midir?
A) Evet B) Hayır C) Kısmen

Serbest Etkinlikler Dersi İle İlgili Görüşme Soruları

- 11- Serbest etkinlikler dersini nasıl tanımlarsınız? Açıklayınız.
.....
- 12- Sınıfınızda serbest etkinlikler dersi kapsamında ne tür etkinlikler yapıyorsunuz? Yaptığınız bu etkinlikleri açıklar mısınız?
.....
- 13- Serbest etkinlikler dersi için ideal bir sınıf/okul ortamını nasıl değerlendiriyorsunuz? Nasıl bir ortam olmalıdır?
.....

- 14- Serbest etkinlikler dersinin öğrencilere kattığı yararları? Bu dersin hangi gelişim alanlarına ne tür etkisi olduğunu düşünüyorsunuz?
.....

- 15- Serbest etkinlikler dersinde ne tür sorunlarla karşılaşıyorsunuz?
.....

- 16- Karşılaştığınız sorunlara yönelik çözüm önerileriniz nelerdir?
.....

- 17- Serbest etkinlikler dersi ile ilgili eklemek istediğiniz başka bir husus var mıdır?
.....

Teşekkür ederim.

- 14- Serbest etkinlikler dersinin öğrencilere kattığı yararları? Bu dersin hangi gelişim alanlarına ne tür etkisi olduğunu düşünüyorsunuz?
.....

- 15- Serbest etkinlikler dersinde ne tür sorunlarla karşılaşıyorsunuz?
.....

- 16- Karşılaştığınız sorunlara yönelik çözüm önerileriniz nelerdir?
.....

- 17- Serbest etkinlikler dersi ile ilgili eklemek istediğiniz başka bir husus var mıdır?
.....

Teşekkür ederim.

Ek 6. Devlet İlkokulu Öğrencilerine Yönelik Görüş Formu Örnekleri

Sevgili Öğrenciler;
Bu çalışmamın amacı, sizlerin okullarda ders olarak gördüğünüz serbest etkinlikler dersi hakkındaki beklentilerinizi belirlemektir. Araştırmamız sonucunda elde edilecek bilgiler, kişisel değerlendirme amacıyla asla kullanılmayacağından isim belirtmeniz gerek duyulmamaktadır. Bundan dolayı istenen bilgileri içtenlikle cevaplarınız, araştırmamızın sağlıklı ve doğru sonuçlar vermesi açısından çok önemlidir.
Desteklerinizden ve katkılarınızdan dolayı şimdiden çok teşekkür ederim.
Yüksek Lisans Öğrencisi Elif Sena ŞİBR
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

BİLGİ FORMU;
1-Cinsiyetiniz: a) Kız b) Erkek
2-Sınıfınız: a) 2. Sınıf b) 3. Sınıf
3-Okulunuzda memnun musunuz?
a) Evet b) Hayır c) Kısmen
4-Annenizin Mesleği: Ev hanımı
5-Babanızın Mesleği: İşçi
6-Siz dahil kaç kardeşiniz? 2 kardeş

SERBEST ETKİNLİKLER DERSİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞ FORMU

- 1- Serbest zaman etkinlikleri denince aklınıza ne geliyor?
Film izleme, kitap okuma
- 2- Serbest zaman etkinliklerinde neler yapıyorsunuz?
Film izleme, kitap okuma, oyun oynama
- 3- Bu etkinliklerde en çok sevdiğiniz etkinlik hangisidir? Nedenlerini açıklayınız.
Film izlemek kitap okumak
çünkü çok eğlenceli

Sevgili Öğrenciler;
Bu çalışmamın amacı, sizlerin okullarda ders olarak gördüğünüz serbest etkinlikler dersi hakkındaki beklentilerinizi belirlemektir. Araştırmamız sonucunda elde edilecek bilgiler, kişisel değerlendirme amacıyla asla kullanılmayacağından isim belirtmeniz gerek duyulmamaktadır. Bundan dolayı istenen bilgileri içtenlikle cevaplarınız, araştırmamızın sağlıklı ve doğru sonuçlar vermesi açısından çok önemlidir.
Desteklerinizden ve katkılarınızdan dolayı şimdiden çok teşekkür ederim.
Yüksek Lisans Öğrencisi Elif Sena ŞİBR
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

BİLGİ FORMU;
1-Cinsiyetiniz: a) Kız b) Erkek
2-Sınıfınız: a) 2. Sınıf b) 3. Sınıf
3-Okulunuzda memnun musunuz?
a) Evet b) Hayır c) Kısmen
4-Annenizin Mesleği: Ev hanımı
5-Babanızın Mesleği: İşçi
6-Siz dahil kaç kardeşiniz? 2

SERBEST ETKİNLİKLER DERSİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞ FORMU

- 1- Serbest zaman etkinlikleri denince aklınıza ne geliyor?
Okuma, bulmaca, kesim, bilmeceler, oyun, masal anlatma
bulmaca, tamamlama
- 2- Serbest zaman etkinliklerinde neler yapıyorsunuz?
Okuma, bulmaca, kesim, yapıştırma
- 3- Bu etkinliklerde en çok sevdiğiniz etkinlik hangisidir? Nedenlerini açıklayınız.
Hikaye tamamlama ve masal anlatma
çünkü çok eğlenceli

BAŞARILAR DİLERİM.
TEŞEKKÜRLER

4- Serbest zaman etkinliklerinde neler yapmak istersiniz?
Okuma, bulmaca, kesim, bilmeceler

5- Serbest zaman etkinliklerinin kaç ders saati olmasını istersiniz? Neden?
En az 5 saat olmasını istiyorum

6- Serbest zaman etkinliklerinde arkadaşlarınızla daha çok iletişim kurduğunuz düşünüyor musunuz? Neden?
Arkadaşlarım sürekli beraber
okuyoruz, oyun oynuyoruz

7- Okul dışında herhangi bir serbest zaman etkinliklerinde bulunuyor musunuz? Bulunuyorsanız bu etkinlikler nelerdir?
Geziye gidiyoruz, yaz tatile
gidiyoruz, etkinlikler yapıyoruz

8- Serbest zaman etkinlikleri konusunda eklemek istediğiniz başka bir konu var mı?
Yok tuf birşey eklemek istemiyorum

4- Serbest zaman etkinliklerinde neler yapmak istersiniz?
Okuma, kesim ve yapıştırma

5- Serbest zaman etkinliklerinin kaç ders saati olmasını istersiniz? Neden?
5 saat

6- Serbest zaman etkinliklerinde arkadaşlarınızla daha çok iletişim kurduğunuz düşünüyor musunuz? Neden?
Evet

7- Okul dışında herhangi bir serbest zaman etkinliklerinde bulunuyor musunuz? Bulunuyorsanız bu etkinlikler nelerdir?
Okul dışında herhangi bir serbest zaman etkinliklerinde bulunmuyorum

8- Serbest zaman etkinlikleri konusunda eklemek istediğiniz başka bir konu var mı?
Okul dışında arkadaşlarımla buluşma istiyorum

BAŞARILAR DİLERİM.
TEŞEKKÜRLER

Sevgili Öğrenciler;

Bu çalışmanın amacı, sizlerin okullarda ders olarak gördüğünüz serbest etkinlikler dersi hakkındaki beklentilerinizi belirlemektir. Araştırmamız sonucunda elde edilecek bilgiler, kişisel değerlendirme amacıyla ayla kullanılmayacağından isim belirlemenize gerek duyulmamaktadır. Bundan dolayı isteneni bilgileri içtenlikle cevaplasanız, araştırmamız sağlıklı ve doğru sonuçlar vermesi açısından çok önemlidir.

Desteklerinizden ve katkılarınızdan dolayı şimdiden çok teşekkür ederim.

Yüksek Lisans Öğrencisi Elif Sena ŞİRK
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

BİLGİ FORMU:

- 1-Cinsiyetiniz: a) Kız b) Erkek
2-Sınıfınız: a) 2. Sınıf b) 3. Sınıf
3-Okulunuzdan memnun musunuz?
a) Evet b) Hayır c) Kesin
4-Armanızın Mesleği: T. E. S. S. L.
5-Babanızın Mesleği: T. E. S. S. L.
6-Siz dahil kaç kardeşiniz? 1. Kardeş

SERBEST ETKİNLİKLER DERSİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞ FORMU

- 1- Serbest zaman etkinlikleri denilince aklınıza ne geliyor?

Serbest etkinlikler denilince okuma, resim, yapma, kitap okumak, spor yapma.

- 2- Serbest zaman etkinliklerinde neler yapıyorsunuz?

Serbest etkinlik zamanında oyun oynuyorum ve resim yapıyorum.

- 3- Bu etkinliklerde en çok sevdiğiniz etkinlik hangisidir? Nedenlerini açıklayınız.

Resim yapmayı seviyorum çünkü boyamayı seviyorum.

BAŞARILAR DİLERİM.
TEŞEKKÜRLER

Sevgili Öğrenciler;

Bu çalışmanın amacı, sizlerin okullarda ders olarak gördüğünüz serbest etkinlikler dersi hakkındaki beklentilerinizi belirlemektir. Araştırmamız sonucunda elde edilecek bilgiler, kişisel değerlendirme amacıyla ayla kullanılmayacağından isim belirlemenize gerek duyulmamaktadır. Bundan dolayı isteneni bilgileri içtenlikle cevaplasanız, araştırmamız sağlıklı ve doğru sonuçlar vermesi açısından çok önemlidir.

Desteklerinizden ve katkılarınızdan dolayı şimdiden çok teşekkür ederim.

Yüksek Lisans Öğrencisi Elif Sena ŞİRK
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

BİLGİ FORMU:

- 1-Cinsiyetiniz: a) Kız b) Erkek
2-Sınıfınız: a) 2. Sınıf b) 3. Sınıf
3-Okulunuzdan memnun musunuz?
a) Evet b) Hayır c) Kesin
4-Armanızın Mesleği: T. E. S. S. L.
5-Babanızın Mesleği: T. E. S. S. L.
6-Siz dahil kaç kardeşiniz? 1.

SERBEST ETKİNLİKLER DERSİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞ FORMU

- 1- Serbest zaman etkinlikleri denilince aklınıza ne geliyor?

Serbest etkinlikler denilince okuma, kitap okumak, yapma.

- 2- Serbest zaman etkinliklerinde neler yapıyorsunuz?

Serbest zaman saatlerinde oyun oynuyorum.

- 3- Bu etkinliklerde en çok sevdiğiniz etkinlik hangisidir? Nedenlerini açıklayınız.

Resim yapmayı çünkü resim yapmayı çok severim.

- 4- Serbest zaman etkinliklerinde neler yapma istersiniz?

Serbest zaman etkinliklerinde kitap okumak ve okumak istemiyorum.

- 5- Serbest zaman etkinliklerini kaç ders saati olmasını istersiniz? Neden?

Serbest zaman etkinliklerinde 20 saat olmasını istemiyorum çünkü öğreniyorum.

- 6- Serbest zaman etkinliklerinde arkadaşlarınızla daha çok iletişim kurduğuna düşünüyor musun? Neden?

Serbest zaman etkinliklerinde iletişim kurduğuma düşünüyorum.

- 7- Okul dışında herhangi bir serbest zaman etkinliklerinde bulunuyor musunuz? Bulmuyorsanız bu etkinlikler nelerdir?

Okul dışında yapıyorum.

- 8- Serbest zaman etkinlikleri konusunda eklemek istediğiniz başka bir konu var mı?

Serbest etkinliklerde yapma.

BAŞARILAR DİLERİM.
TEŞEKKÜRLER

- 4- Serbest zaman etkinliklerinde neler yapma istersiniz?

Serbest zaman etkinliklerinde kitap okumak istemiyorum.

- 5- Serbest zaman etkinliklerini kaç ders saati olmasını istersiniz? Neden?

6 saat.

- 6- Serbest zaman etkinliklerinde arkadaşlarınızla daha çok iletişim kurduğuna düşünüyor musun? Neden?

Evet çünkü daha önce günde hiç iletişim kurmadım şimdi iletişim kuruyorum.

- 7- Okul dışında herhangi bir serbest zaman etkinliklerinde bulunuyor musunuz? Bulmuyorsanız bu etkinlikler nelerdir?

Evet resim yapıyorum.

- 8- Serbest zaman etkinlikleri konusunda eklemek istediğiniz başka bir konu var mı?

Yok.

BAŞARILAR DİLERİM.
TEŞEKKÜRLER

Sevgili Öğrenciler,
Bu çalışmamın amacı, sizlerin okullarda ders olarak gördüğünüz serbest etkinlikler dersi hakkındaki beklentilerinizi belirlemektir. Araştırmamız sonucunda elde edilecek bilgiler, kişisel değerlendirme amacıyla aile kullanılmayacağından isim belirtmenize gerek duyulmamaktadır. Bundan dolayı istenen bilgileri içtenlikle cevaplasanız, araştırmamız sağlıklı ve doğru sonuçlar vermesi açısından çok önemlidir.
Desteklerinizden ve katkılarınızdan dolayı şimdiden çok teşekkür ederim.

Yüksek Lisans Öğrencisi Elif Sena ŞİBİR
Muğla Sıhı Koçman Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

BİLGİ FORMU:

- 1-Cinsiyetiniz: a) Kız b) Erkek
2-Sınıfınız: a) 2. Sınıf b) 3. Sınıf
3-Okulunuzdan memnun musunuz?
a) Evet b) Hayır c) Karışık
4-Annenizin Mesleği: .....
5-Babanızın Mesleği: .....
6-Siz dahil kaç kardeşiniz? .....

SERBEST ETKİNLİKLER DERSİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞ FORMU

- 1- Serbest zaman etkinlikleri denince aklınıza ne geliyor?

.....
.....
.....

- 2- Serbest zaman etkinliklerinde neler yapıyorsunuz?

.....
.....
.....

- 3- Bu etkinliklerde en çok sevdiğiniz etkinlik hangisidir? Nedenlerini açıklayınız.

.....
.....
.....

- 4- Serbest zaman etkinliklerinde neler yapmak istersiniz?

.....
.....
.....

- 5- Serbest zaman etkinliklerinin kaç ders saati olmasına istersiniz? Neden?

.....
.....
.....

- 6- Serbest zaman etkinliklerinde arkadaşlarınızla daha çok iletişim kurduğumu düşünüyor musunuz? Neden?

.....
.....
.....

- 7- Okul dışında herhangi bir serbest zaman etkinliklerinde bulunuyor musunuz? Bulunuyorsanız bu etkinlikler nelerdir?

.....
.....
.....

- 8- Serbest zaman etkinlikleri konusunda eklemek istediğiniz başka bir konu var mı?

.....
.....
.....

BAŞARILAR DİLERİM.
TEŞEKKÜRLER

Sevgili Öğrenciler,
Bu çalışmamın amacı, sizlerin okullarda ders olarak gördüğünüz serbest etkinlikler dersi hakkındaki beklentilerinizi belirlemektir. Araştırmamız sonucunda elde edilecek bilgiler, kişisel değerlendirme amacıyla aile kullanılmayacağından isim belirtmenize gerek duyulmamaktadır. Bundan dolayı istenen bilgileri içtenlikle cevaplasanız, araştırmamız sağlıklı ve doğru sonuçlar vermesi açısından çok önemlidir.
Desteklerinizden ve katkılarınızdan dolayı şimdiden çok teşekkür ederim.

Yüksek Lisans Öğrencisi Elif Sena ŞİBİR
Muğla Sıhı Koçman Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

BİLGİ FORMU:

- 1-Cinsiyetiniz: a) Kız b) Erkek
2-Sınıfınız: a) 2. Sınıf b) 3. Sınıf
3-Okulunuzdan memnun musunuz?
a) Evet b) Hayır c) Karışık
4-Annenizin Mesleği: .....
5-Babanızın Mesleği: .....
6-Siz dahil kaç kardeşiniz? .....

SERBEST ETKİNLİKLER DERSİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞ FORMU

- 1- Serbest zaman etkinlikleri denince aklınıza ne geliyor?

.....
.....
.....

- 2- Serbest zaman etkinliklerinde neler yapıyorsunuz?

.....
.....
.....

- 3- Bu etkinliklerde en çok sevdiğiniz etkinlik hangisidir? Nedenlerini açıklayınız.

.....
.....
.....

- 4- Serbest zaman etkinliklerinde neler yapmak istersiniz?

.....
.....
.....

- 5- Serbest zaman etkinliklerinin kaç ders saati olmasına istersiniz? Neden?

.....
.....
.....

- 6- Serbest zaman etkinliklerinde arkadaşlarınızla daha çok iletişim kurduğumu düşünüyor musunuz? Neden?

.....
.....
.....

- 7- Okul dışında herhangi bir serbest zaman etkinliklerinde bulunuyor musunuz? Bulunuyorsanız bu etkinlikler nelerdir?

.....
.....
.....

- 8- Serbest zaman etkinlikleri konusunda eklemek istediğiniz başka bir konu var mı?

.....
.....
.....

BAŞARILAR DİLERİM.
TEŞEKKÜRLER

Sevgili Öğrenciler;
Bu çalışmanın amacı, sizin okulda ders olarak gördüğünüz serbest etkinlikler derisi hakkındaki beklentilerinizi belirlemektir. Araştırmamız sonucunda elde edilecek bilgiler, kişisel değerlendirme amacıyla asla kullanılmayacağından isim belirtmenize gerek duyulmamaktadır. Bundan dolayı istenen bilgileri içtenlikle cevaplarınız, araştırmanın sağlıklı ve doğru sonuçlar vermesi açısından çok önemlidir.

Desteklerinizden ve katkılarınızdan dolayı şimdiden çok teşekkür ederim.

Yüksek Lisans Öğrencisi Elif Sena ŞİBR
Muğla Sıhhi Köyüman Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

BİLGİ FORMU;

- 1-Cinsiyetiniz; a) Kız b) Erkek
2-Sınıfınız; a) 2. Sınıf b) 3. Sınıf
3-Okulunuzdan menemen mısınız?
a) Evet B) Hayır C) Kısmen
4-Annenizin Mesleği: İşçi
5-Babanızın Mesleği: İşçi
6-Siz dahil kaç kardeşsiniz? 2

SERBEST ETKİNLİKLER DERSİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞ FORMU

- 1- Serbest zaman etkinlikleri denilince aklınıza ne geliyor?
B.c.bes.e.t.k.in.l.k.l.e.r.d.e.n.i.l.m.e.a.l.l.a.m.o.y.u.n.g.a.l.i
- 2- Serbest zaman etkinliklerinde neler yapıyorsunuz?
S.c.b.e.s.e.t.k.in.l.k.l.e.r.d.e...s.a.t.l.o.y...o.y.n.u.y.o.r.u.m.
- 3- Bu etkinliklerde en çok sevdiğiniz etkinlik hangisidir? Nedenlerini açıklayınız.
M.u.z.i.k...g.a.l.m.a.y...s.a.t...s.e.v.i.y.o.r.u.m.

BAŞARILAR DİLERİM
TEŞEKKÜRLER

Sevgili Öğrenciler;
Bu çalışmanın amacı, sizin okulda ders olarak gördüğünüz serbest etkinlikler derisi hakkındaki beklentilerinizi belirlemektir. Araştırmamız sonucunda elde edilecek bilgiler, kişisel değerlendirme amacıyla asla kullanılmayacağından isim belirtmenize gerek duyulmamaktadır. Bundan dolayı istenen bilgileri içtenlikle cevaplarınız, araştırmanın sağlıklı ve doğru sonuçlar vermesi açısından çok önemlidir.

Desteklerinizden ve katkılarınızdan dolayı şimdiden çok teşekkür ederim.

Yüksek Lisans Öğrencisi Elif Sena ŞİBR
Muğla Sıhhi Köyüman Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

BİLGİ FORMU;

- 1-Cinsiyetiniz; a) Kız b) Erkek
2-Sınıfınız; a) 2. Sınıf b) 3. Sınıf
3-Okulunuzdan menemen mısınız?
a) Evet B) Hayır C) Kısmen
4-Annenizin Mesleği: İşçi
5-Babanızın Mesleği: İşçi
6-Siz dahil kaç kardeşsiniz? 2

SERBEST ETKİNLİKLER DERSİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞ FORMU

- 1- Serbest zaman etkinlikleri denilince aklınıza ne geliyor?
B.o.b.a.n.o.s.b.u.l.m.a.c.o.s.r.e.s.i.m.e.k.e.s.m.e.y.a.p.i.s.t.i.r.m.e
h.i.l.c.e.c.e.o.y.u.n.g.a.l.i.z.a.l.a.m.a.y.h.i.c.y.e.t.a.z.a.a.l.l.a
- 2- Serbest zaman etkinliklerinde neler yapıyorsunuz?
D.o.y.a.m.o.b.u.l.m.e.c.o.k.e.s.m.e.y.a.p.i.s.t.i.r.m.e
- 3- Bu etkinliklerde en çok sevdiğiniz etkinlik hangisidir? Nedenlerini açıklayınız.
B.i.l.m.e.c.e.g.ü.n.k.ü.b.i.l.m.e.c.e.g.ö.z.n.e.y.i.g.o.k
se.v.i.y.o.r.u.m.o.y.u.n.g.i.y.a.d.ı.l.a.r.m.ı.z.o.y.o.r.m.o.g.a
g.i.l.c.e.c.i.a

BAŞARILAR DİLERİM
TEŞEKKÜRLER

4- Serbest zaman etkinliklerinde neler yapmak istersiniz?

S.e.r.b.e.s.z.a.m.a.n.e.t.k.in.l.k.l.e.r.d.e.n.e.l.e.r.y.a.p.m.a.k.i.s.t.e.r.s.i.n.i.z?
S.e.r.b.e.s.z.a.m.a.n.e.t.k.in.l.k.l.e.r.d.e.n.e.l.e.r.y.a.p.m.a.k.i.s.t.e.r.s.i.n.i.z?

5- Serbest zaman etkinliklerinin kaç ders saati olmasını istersiniz? Neden?

B.e.r.b.e.s.z.a.m.a.n.b.i.r.s.a.a.t.d.a.m.a.c.a.n.i.t.a.s.s.i.m.

6- Serbest zaman etkinliklerinde arkadaşlarınızla daha çok iletişim kurduğunuzu düşünüyor musunuz? Neden?

İ.l.e.t.iş.i.m.y.a.p.m.a.c.a.m.

7- Okul dışında herhangi bir serbest zaman etkinliklerinde bulunuyor musunuz? Bulunuyorsanız bu etkinlikler nelerdir?

Y.o.k

8- Serbest zaman etkinlikleri konusunda eklemek istediğiniz başka bir konu var mı?

Y.o.k

4- Serbest zaman etkinliklerinde neler yapmak istersiniz?

O.y.g.a.n.,r.e.s.i.m.e.b.o.y.a.m.o.s.a.t.r.a.n.g.

5- Serbest zaman etkinliklerinin kaç ders saati olmasını istersiniz? Neden?

5.g.ü.n.k.ü.e.g.l.e.n.m.e.k.i.s.l.a

6- Serbest zaman etkinliklerinde arkadaşlarınızla daha çok iletişim kurduğunuzu düşünüyor musunuz? Neden?

E.v.e.t.g.ü.n.k.ü.d.a.h.a.r.a.h.a.t.e.d.i.y.o.r.u.z.

7- Okul dışında herhangi bir serbest zaman etkinliklerinde bulunuyor musunuz? Bulunuyorsanız bu etkinlikler nelerdir?

B.e.n.E.t.ü't.e.g.i.d.i.y.o.r.u.m.

8- Serbest zaman etkinlikleri konusunda eklemek istediğiniz başka bir konu var mı?

Okul.m.a.z.d.e.k.u.r.s.l.a.r.ı.n.g.g.i.l.m.e.s.i.n.i.
İ.s.t.i.g.o.r.g.m.a.

Ek 7. Özel İlkokulu Öğrencilerine Yönelik Görüş Formu Örnekleri

Sevgili Öğrenciler;
Bu çalışmamın amacı, sizlerin okullarda ders olarak gördüğünüz serbest etkinlikler dersi hakkındaki beklentilerinizi belirlemektir. Araştırmamız sonucunda elde edilecek bilgiler, kişisel değerlendirme amacıyla aşıla kullanılmayacağından isim belirtmenize gerek duyulmamaktadır. Bundan dolayı istenilen bilgileri içtenlikle cevaplasanız, araştırmamız sağlıklı ve doğru sonuçlar vermesi açısından çok önemlidir.
Desteklerinizden ve katkılarınızdan dolayı şimdiden çok teşekkür ederim.

Yüksek Lisans Öğrencisi Elif Sena ŞİLİR
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

BİLGİ FORMU:

- 1-Clasifyetiniz? a) Kız b) Erkek
- 2-Sınıfınız? a) 2. Sınıf b) 3. Sınıf
- 3-Okulunuzdan memnun musunuz?
a) Evet b) Hayır c) Kısmen
- 4-Araştırmanın Mesleği Bilmediğinizdir?
- 5-Babamızın Mesleği? Öğretmen
- 6-Siz dahil kaç kardeşiniz? 16 kardeşim

SERBEST ETKİNLİKLER DERSİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞ FORMU

- 1- Serbest zaman etkinlikleri denince aklınıza ne geliyor?

Dans, satranç, genel sanatlar kulübü ve bilgisayar bilgisi

- 2- Serbest zaman etkinliklerinde neler yapıyorsunuz?

Genel sanatlar kulübünde dans yapıyorum, bilgisayar dersinde bilgisayarla ilgili derslerimde, bilgisayar kulübünde satranç oynuyorum, kulüp de dans yapıyorum.

- 3- Bu etkinliklerde en çok sevdiğiniz etkinlik hangisidir? Nedenlerini açıklayınız.

Kulübümü çünkü öğrendiğim şeyler çok.

Sevgili Öğrenciler;
Bu çalışmamın amacı, sizlerin okullarda ders olarak gördüğünüz serbest etkinlikler dersi hakkındaki beklentilerinizi belirlemektir. Araştırmamız sonucunda elde edilecek bilgiler, kişisel değerlendirme amacıyla aşıla kullanılmayacağından isim belirtmenize gerek duyulmamaktadır. Bundan dolayı istenilen bilgileri içtenlikle cevaplasanız, araştırmamız sağlıklı ve doğru sonuçlar vermesi açısından çok önemlidir.
Desteklerinizden ve katkılarınızdan dolayı şimdiden çok teşekkür ederim.

Yüksek Lisans Öğrencisi Elif Sena ŞİLİR
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

BİLGİ FORMU:

- 1-Clasifyetiniz? a) Kız b) Erkek
- 2-Sınıfınız? a) 2. Sınıf b) 3. Sınıf
- 3-Okulunuzdan memnun musunuz?
a) Evet b) Hayır c) Kısmen
- 4-Araştırmanın Mesleği Bilmediğinizdir?
- 5-Babamızın Mesleği? Öğretmen
- 6-Siz dahil kaç kardeşiniz? 16 kardeşim

SERBEST ETKİNLİKLER DERSİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞ FORMU

- 1- Serbest zaman etkinlikleri denince aklınıza ne geliyor?

Dans, satranç, bilgisayar kulübü ve genel sanatlar

- 2- Serbest zaman etkinliklerinde neler yapıyorsunuz?

Dans yapıyorum, satranç oynuyorum, bilgisayarda verilen görevleri yapıyorum, satranç kulübünde satranç oynuyorum, kulüp de dans yapıyorum.

- 3- Bu etkinliklerde en çok sevdiğiniz etkinlik hangisidir? Nedenlerini açıklayınız.

Dans çünkü dans etmeyi seviyorum. Bilgisayarda da bilgisayar öğrenmeyi seviyorum. Kulüp çünkü satranç ilmi merak ediyorum.

- 4- Serbest zaman etkinliklerinde neler yapmak istediniz?

Kulübün genel sanatlar kulübüne katılmayı istediğim bir zamanda kulüp de satranç kulübüne katılmayı istiyordum.

- 5- Serbest zaman etkinliklerinin kaç ders saati olmasını istediniz? Neden?

Her hafta bir saat olmasını istiyordum çünkü bu kadar yeterli.

- 6- Serbest zaman etkinliklerinde arkadaşlarınızla daha çok iletişim kurduğunuzun düşünüyor musunuz? Neden?

Evet. Çünkü arkadaşlarımla tanışabiliyorum.

- 7- Okul dışında herhangi bir serbest zaman etkinliklerinde bulunuyor musunuz? Bulunuyorsanız bu etkinlikler nelerdir?

Dans ve satranç kulübüne gidiyorum.

- 8- Serbest zaman etkinlikleri konusunda eklemek istediğiniz başka bir konu var mı?

Yok.

- 2- Serbest zaman etkinliklerinde neler yapmak istediniz?

Modern dans, bilgisayarlar da daha çok bilgi edin.

- 5- Serbest zaman etkinliklerinin kaç ders saati olmasını istediniz? Neden?

Her hafta bir saat olmasını istiyordum çünkü bu kadar yeterli.

- 6- Serbest zaman etkinliklerinde arkadaşlarınızla daha çok iletişim kurduğunuzun düşünüyor musunuz? Neden?

Dans yapıyorum çünkü grup çalışmalarında buluşabiliyoruz.

- 7- Okul dışında herhangi bir serbest zaman etkinliklerinde bulunuyor musunuz? Bulunuyorsanız bu etkinlikler nelerdir?

Dans, piano, resim, hünserama gidiyorum.

- 8- Serbest zaman etkinlikleri konusunda eklemek istediğiniz başka bir konu var mı?

Volleybol ve futbol.

BAŞARILAR DİLERİM.
TEŞEKKÜRLER

Sevgili Öğrenciler;

Bu çalışmamın amacı, sizlerin okullarda ders olarak gördüğünüz serbest etkinlikler dersi hakkındaki beklentilerinizi belirlemektir. Araştırmamız sonucunda elde edilecek bilgiler, kişisel değerlendirme amacıyla asla kullanılmayacağından isim belirtmenize gerek duyulmamaktadır. Bundan dolayı istenen bilgileri ihtenlikle cevaplasanız, araştırmamızın sağlıklı ve doğru sonuçlar vermesi açısından çok önemlidir.

Desteklerinizden ve katkılarınızdan dolayı şimdiden çok teşekkür ederim.

Yüksek Lisans Öğrencisi Elif Sena ŞİLİR
Muğla Sıkı Koçman Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

BİLGİ FORMU;

- 1-Cinsiyetiniz: a) Kız Erkek
2-Sınıfınız: a) 2. Sınıf 3. Sınıf
3-Okulunuzdan memnun musunuz?
a) Evet B) Hayır C) Kısmen
4-Annenizin Mesleği: Ev hanımı
5-Babanızın Mesleği: Yatırımcı
6-Siz dahil kaç kardeşsiniz? 2 kardeş

SERBEST ETKİNLİKLER DERSİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞ FORMU

- 1- Serbest zaman etkinlikleri denilince aklınıza ne geliyor?
Okuma, spor, sanatlar, dans, kulüp, bilgisayar ve sat.
- 2- Serbest zaman etkinliklerinde neler yapıyorsunuz?
Serbest zaman aktivitesinde dans ediyorum, reklam için zaman buluyorum, kulübümü deneyim ve okula geldi vakit yapmıyorum.
- 3- Bu etkinliklerde en çok sevdiğiniz etkinlik hangisidir? Nedenlerini açıklayınız.
En sevdiğim etkinlik kulüp çünkü kulüp daha az sıkıcı, oyun oynuyoruz ve çok eğleniyoruz.

Sevgili Öğrenciler;

Bu çalışmamın amacı, sizlerin okullarda ders olarak gördüğünüz serbest etkinlikler dersi hakkındaki beklentilerinizi belirlemektir. Araştırmamız sonucunda elde edilecek bilgiler, kişisel değerlendirme amacıyla asla kullanılmayacağından isim belirtmenize gerek duyulmamaktadır. Bundan dolayı istenen bilgileri ihtenlikle cevaplasanız, araştırmamızın sağlıklı ve doğru sonuçlar vermesi açısından çok önemlidir.

Desteklerinizden ve katkılarınızdan dolayı şimdiden çok teşekkür ederim.

Yüksek Lisans Öğrencisi Elif Sena ŞİLİR
Muğla Sıkı Koçman Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

BİLGİ FORMU;

- 1-Cinsiyetiniz: a) Kız Erkek
2-Sınıfınız: a) 2. Sınıf 3. Sınıf
3-Okulunuzdan memnun musunuz?
a) Evet B) Hayır C) Kısmen
4-Annenizin Mesleği: Doğumcu
5-Babanızın Mesleği: Okulcu
6-Siz dahil kaç kardeşsiniz? 2

SERBEST ETKİNLİKLER DERSİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞ FORMU

- 1- Serbest zaman etkinlikleri denilince aklınıza ne geliyor?
Spor, dans ve akıllı oyunları.
- 2- Serbest zaman etkinliklerinde neler yapıyorsunuz?
Akıllı oyunları oynuyoruz.
- 3- Bu etkinliklerde en çok sevdiğiniz etkinlik hangisidir? Nedenlerini açıklayınız.
Akıllı oyunları sevdiğim çünkü akıllı oyunları oynamak çok eğlenceli.

4- Serbest zaman etkinliklerinde neler yapmak istersiniz?

Sanat, oyun, oyuncağı, yarışmalar, telenorajı ile ilgilenmek, sanat eğlenceli şeyler yapmak, telenorajı.

5- Serbest zaman etkinliklerinin kaç ders saati olmasını istersiniz? Neden?

8 saat olmasını isterdim çünkü dersler daha az sıkıcı olur ve sıkıcı değil işleri sıkıcı olur.

6- Serbest zaman etkinliklerinde arkadaşlarınızla daha çok iletişim kurduğunuzu düşünüyor musunuz? Neden?

Evet düşünüyorum çünkü arkadaşlarla etkileşim yapıyorum.

7- Okul dışında herhangi bir serbest zaman etkinliklerinde bulunuyor musunuz? Bulunuyorsanız bu etkinlikler nelerdir?

Müzik kursu, basket kursu ve tenis kursuna gidiyorum.

8- Serbest zaman etkinlikleri konusunda eklemek istediğiniz başka bir konu var mı?

Resim de.

BAŞARILAR DİLERİM.

4- Serbest zaman etkinliklerinde neler yapmak istersiniz?

Oyun, oyuncağı, yarışmalar.

5- Serbest zaman etkinliklerinin kaç ders saati olmasını istersiniz? Neden?

8 saat olmasını isterdim.

6- Serbest zaman etkinliklerinde arkadaşlarınızla daha çok iletişim kurduğunuzu düşünüyor musunuz? Neden?

3 kişi ile konuşuyorum çünkü diğerlerini konuşmak beni eğlendirir.

7- Okul dışında herhangi bir serbest zaman etkinliklerinde bulunuyor musunuz? Bulunuyorsanız bu etkinlikler nelerdir?

Piyano çalıyor, gitar çalıyor.

8- Serbest zaman etkinlikleri konusunda eklemek istediğiniz başka bir konu var mı?

İp vama basketbol oyunları eklemek isterdim.

BAŞARILAR DİLERİM.
TEŞEKKÜRLER

Sevgili Öğrenciler;

Bu çalışmanın amacı, sizin okulda ders olarak gördüğünüz serbest etkinlikler dersi hakkındaki beklentilerinizi belirlemektir. Araştırmamız sonucunda elde edilecek bilgiler, kişisel değerlendirme amacıyla aile kullanılmayacağından isim belirtmenize gerek duyulmamaktadır. Bundan dolayı istenen bilgileri içtenlikle cevaplarınız, araştırmanın sağlıklı ve doğru sonuçlar vermesi açısından çok önemlidir.

Desteklerinizden ve katkılarınızdan dolayı şimdiden çok teşekkür ederim.

Yüksek Lisans Öğrencisi Elif Sena ŞİBR
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

BİLGİ FORMU

- 1-Cinsiyetiniz: a) Kız b) Erkek
2-Sınıfınız: a) 2. Sınıf b) 3. Sınıf
3-Okulunuzdan memnun musunuz?
A) Evet B) Hayır C) Kısmen
4-Annenizin Mesleği: Ev. Kadın
5-Babanızın Mesleği: Mühendis
6-Siz dahil kaç kardeşsiniz? 2

SERBEST ETKİNLİKLER DERSİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞ FORMU

- 1- Serbest zaman etkinlikleri denilince aklınıza ne geliyor?

Serbest zaman etkinlikleri dersi ile ilgili olarak öğretmenler ile görüş geliyor.

- 2- Serbest zaman etkinliklerinde neler yapıyorsunuz?

Serbest zaman etkinliklerinde, boş zamanı etkin olarak geçirmeye çalışıyorum. Okul dışındaki etkinliklere katılıyorum ve bu etkinlikleri yapıyorum.

- 3- Bu etkinliklerde en çok sevdiğiniz etkinlik hangisidir? Nedenlerini açıklayınız.

İnterneti en çok seviyorum çünkü interneti kullanıyorum.

BAŞARILAR DİLERİM.
TEŞEKKÜRLER

Sevgili Öğrenciler;

Bu çalışmanın amacı, sizin okulda ders olarak gördüğünüz serbest etkinlikler dersi hakkındaki beklentilerinizi belirlemektir. Araştırmamız sonucunda elde edilecek bilgiler, kişisel değerlendirme amacıyla aile kullanılmayacağından isim belirtmenize gerek duyulmamaktadır. Bundan dolayı istenen bilgileri içtenlikle cevaplarınız, araştırmanın sağlıklı ve doğru sonuçlar vermesi açısından çok önemlidir.

Desteklerinizden ve katkılarınızdan dolayı şimdiden çok teşekkür ederim.

Yüksek Lisans Öğrencisi Elif Sena ŞİBR
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

BİLGİ FORMU

- 1-Cinsiyetiniz: a) Kız b) Erkek
2-Sınıfınız: a) 2. Sınıf b) 3. Sınıf
3-Okulunuzdan memnun musunuz?
A) Evet B) Hayır C) Kısmen
4-Annenizin Mesleği: Ev. Kadın
5-Babanızın Mesleği: İnşaatçı
6-Siz dahil kaç kardeşsiniz? 2

SERBEST ETKİNLİKLER DERSİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞ FORMU

- 1- Serbest zaman etkinlikleri denilince aklınıza ne geliyor?

Aklimda eğlenme ve boş zamanı etkin olarak geçirme geliyor.

- 2- Serbest zaman etkinliklerinde neler yapıyorsunuz?

Biz interneti en çok seviyoruz çünkü interneti kullanıyoruz.

- 3- Bu etkinliklerde en çok sevdiğiniz etkinlik hangisidir? Nedenlerini açıklayınız.

Kelime öğrenme, kelimeler yazma en çok sevdiğim şeydir çünkü kelime öğrenme çok önemlidir.

BAŞARILAR DİLERİM.
TEŞEKKÜRLER

- 4- Serbest zaman etkinliklerinde neler yapmak istersiniz?

Serbest zaman etkinliklerinde, boş zamanı etkin olarak geçirmeye çalışıyorum.

- 5- Serbest zaman etkinliklerinin kaç ders saati olmasını istersiniz? Neden?

1 saat olmasını istediğim çünkü boş zamanı etkin olarak geçirmeye çalışıyorum.

- 6- Serbest zaman etkinliklerinde arkadaşlarınızla daha çok iletişim kurduğumu düşünüyor musun? Neden?

Hayır, arkadaşlarımla daha çok iletişim kurduğumu düşünmüyorum.

- 7- Okul dışında herhangi bir serbest zaman etkinliklerinde bulunuyor musunuz? Bulunuyorsanız bu etkinlikler nelerdir?

Okul dışındaki etkinliklere katılıyorum ve bu etkinlikleri yapıyorum.

- 8- Serbest zaman etkinlikleri konusunda eklemek istediğiniz başka bir konu var mı?

3 saat olmasını istiyorum.

- 4- Serbest zaman etkinliklerinde neler yapmak istersiniz?

Ben seçtiğim serbest zaman etkinliklerinde, boş zamanı etkin olarak geçirmeye çalışıyorum.

- 5- Serbest zaman etkinliklerinin kaç ders saati olmasını istersiniz? Neden?

Ben 3 ders saati istiyorum çünkü boş zamanı etkin olarak geçirmeye çalışıyorum.

- 6- Serbest zaman etkinliklerinde arkadaşlarınızla daha çok iletişim kurduğumu düşünüyor musun? Neden?

Evet, çünkü biz arkadaşlarımızla daha çok iletişim kurduğumu düşünmüyorum.

- 7- Okul dışında herhangi bir serbest zaman etkinliklerinde bulunuyor musunuz? Bulunuyorsanız bu etkinlikler nelerdir?

Hayır.

- 8- Serbest zaman etkinlikleri konusunda eklemek istediğiniz başka bir konu var mı?

Yok istediğim bir konu yok.

Sevgili Öğrenciler;
Bu çalışmamın amacı, sizin okularda ders olarak gördüğünüz serbest etkinlikler dersi hakkındaki beklentilerinizi belirlemektir. Araştırmamız sonucunda elde edilecek bilgiler, kişisel değerlendirme amacıyla asla kullanılmayacağından isim belirtmenize gerek duyulmamaktadır. Bundan dolayı istenen bilgileri içtenlikle cevaplarınız, araştırmamız sağlıklı ve doğru sonuçlar vermesi açısından çok önemlidir.

Desteklerinizden ve katkılarınızdan dolayı şimdiden çok teşekkür ederim.

Yüksek Lisans Öğrencisi Elif Sena ŞİBR
Muğla Sıhhi Koçman Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

BİLGİ FORMU;

- 1-Cinsiyetiniz: a) Kız b) Erkek
2-Sınıfınız: a) 2. Sınıf b) 3. Sınıf
3-Okulumuzda menemün müsümü?
4-Annenizin Mesleği: Evet Hayır Kısmen
5-Babanızın Mesleği: Evet Hayır Kısmen
6-Siz dahil kaç kardeşsiniz? 2

SERBEST ETKİNLİKLER DERSİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞ FORMU

- 1- Serbest zaman etkinlikleri denilince aklınıza ne geliyor?

Değerli bilgiler, öğrenme, eğlenme, eğlenme

- 2- Serbest zaman etkinliklerinde neler yapıyorsunuz?

Futbol oynuyorum, kitap okuyorum

- 3- Bu etkinliklerde en çok sevdiğiniz etkinlik hangisidir? Nedenlerini açıklayınız.

Kulüp çünkü kulüpte futbol oynuyorum

BAŞARILAR DİLİRİM,
TEŞEKKÜRLER

Sevgili Öğrenciler;
Bu çalışmamın amacı, sizin okularda ders olarak gördüğünüz serbest etkinlikler dersi hakkındaki beklentilerinizi belirlemektir. Araştırmamız sonucunda elde edilecek bilgiler, kişisel değerlendirme amacıyla asla kullanılmayacağından isim belirtmenize gerek duyulmamaktadır. Bundan dolayı istenen bilgileri içtenlikle cevaplarınız, araştırmamız sağlıklı ve doğru sonuçlar vermesi açısından çok önemlidir.

Desteklerinizden ve katkılarınızdan dolayı şimdiden çok teşekkür ederim.

Yüksek Lisans Öğrencisi Elif Sena ŞİBR
Muğla Sıhhi Koçman Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

BİLGİ FORMU;

- 1-Cinsiyetiniz: a) Kız b) Erkek
2-Sınıfınız: a) 2. Sınıf b) 3. Sınıf
3-Okulumuzda menemün müsümü?
4-Annenizin Mesleği: Evet Hayır Kısmen
5-Babanızın Mesleği: Evet Hayır Kısmen
6-Siz dahil kaç kardeşsiniz? 2

SERBEST ETKİNLİKLER DERSİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞ FORMU

- 1- Serbest zaman etkinlikleri denilince aklınıza ne geliyor?

Bilgi öğrenme, eğlenme, eğlenme

- 2- Serbest zaman etkinliklerinde neler yapıyorsunuz?

Kritikler, kitap okuyorum, kitap okuyorum

- 3- Bu etkinliklerde en çok sevdiğiniz etkinlik hangisidir? Nedenlerini açıklayınız.

Kritik yapmak çünkü sevdiğim bir konu var

- 4- Serbest zaman etkinliklerinde neler yapmak istersiniz?

Top oynamak, serbest zaman

- 5- Serbest zaman etkinliklerinin kaç ders saati olmasını istersiniz? Neden?

10 ders saati çünkü serbest zaman etkinlikleri çok eğlencelidir

- 6- Serbest zaman etkinliklerinde arkadaşlarınızla daha çok iletişim kurduğumu düşünüyor musun? Neden?

Deniyorum çünkü zaman her şeyden önce gelir

- 7- Okul dışında herhangi bir serbest zaman etkinliklerinde bulunuyor musunuz? Bulunuyorsanız bu etkinlikler nelerdir?

Buluyorum çünkü futbol, basketbol, voleybol

- 8- Serbest zaman etkinlikleri konusunda eklemek istediğiniz başka bir konu var mı?

Kulüp, işbirlikçi, yarışma, yarışma

- 4- Serbest zaman etkinliklerinde neler yapmak istersiniz?

Kritik yapmak, kitap okuyorum, kitap okuyorum

- 5- Serbest zaman etkinliklerinin kaç ders saati olmasını istersiniz? Neden?

2 saat yeterli olur çünkü zaman her şeyden önce gelir

- 6- Serbest zaman etkinliklerinde arkadaşlarınızla daha çok iletişim kurduğumu düşünüyor musun? Neden?

Deniyorum çünkü zaman her şeyden önce gelir

- 7- Okul dışında herhangi bir serbest zaman etkinliklerinde bulunuyor musunuz? Bulunuyorsanız bu etkinlikler nelerdir?

Okul dışında bir kulüp bulunuyorum

- 8- Serbest zaman etkinlikleri konusunda eklemek istediğiniz başka bir konu var mı?

Etkinlikler hakkında bir konu var

BAŞARILAR DİLİRİM,
TEŞEKKÜRLER

Ek 8. İlköğretim Okulları Haftalık Ders Çizelgesi

İLKOKULLAR VE ORTAOKULLAR HAFTALIK DERS ÇİZELGESİ

DERSLER		SINIFLAR							
		İlkokul				Ortaokul			
		1	2	3	4	5	6	7	8
ZORUNLU DERSLER	Türkçe	10	10	8	8	6	6	5	5
	Matematik	5	5	5	5	5	5	5	5
	Hayat Bilgisi	4	4	3					
	Fen Bilimleri			3	3	4	4	4	4
	Sosyal Bilgiler				3	3	3	3	
	T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük								2
	Yabancı Dil		2	2	2	3	3	4	4
	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi				2	2	2	2	2
	Görsel Sanatlar	1	1	1	1	1	1	1	1
	Müzik	1	1	1	1	1	1	1	1
	Oyun ve Fiziki Etkinlikler	5	5	5	2				
	Beden Eğitimi ve Spor					2	2	2	2
	Teknoloji ve Tasarım							2	2
	Trafik Güvenliği				1				
	Bilişim Teknolojileri ve Yazılım					2	2		
	Rehberlik ve Kariyer Planlama								1
İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi				2					
ZORUNLU DERS TOPLAMI		26	28	28	30	29	29	29	29
SEÇMELİ DERSLER	Din, Ahlak ve Değerler	Kur'an-ı Kerim (4)				2	2	2	2
		Hz. Muhammed'in Hayatı (4)				2	2	2	2
		Temel Dinî Bilgiler (2)				2	2	2	2
	Dil ve Anlatım	Okuma Becerileri (1)					2	2	
		Yazarlık ve Yazma Becerileri (4)					2	2	2
		Yaşayan Diller ve Lehçeler (4)					2	2	2
		İletişim ve Sunum Becerileri (1)						2	2
	Yabancı Dil	Yabancı Dil (Bakanlar Kurulu Kararı ile Kabul Edilen Diller) (4)					2	2	2
		Bilim Uygulamaları (4)					2	2	2
	Fen Bilimleri ve Matematik	Matematik Uygulamaları (4)					2	2	2
		Çevre ve Bilim (1)						2	2
		Bilişim Teknolojileri ve Yazılım (2)						2	2
	Sanat ve Spor	Görsel Sanatlar (Resim, Geleneksel Sanatlar, Plastik Sanatlar vb.) (4)					2/(4)	2/(4)	2/(4)
		Müzik (4)					2/(4)	2/(4)	2/(4)
		Spor ve Fiziki Etkinlikler (Alanlara Göre Modüller Oluşturulacaktır) (4)					2/(4)	2/(4)	2/(4)
		Drama (2)					2	2	
Zekâ Oyunları (4)						2	2	2	
Sosyal Bilimler	Halk Kültürü (1)						2	2	
	Medya Okuryazarlığı (1)						2	2	
	Hukuk ve Adalet (1)						2	2	
	Düşünme Eğitimi (2)						2	2	
Seçilebilecek Ders Saati Sayısı						6	6	6	
SERBEST ETKİNLİKLER		4	2	2					
TOPLAM DERS		30	30	30	30	35	35	35	

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Soyad, Ad: ŞİBİR, Elif Sena

Doğum Yeri ve Tarihi: Denizli, 06/01/1992

Eposta: esena213@gmail.com

Telefon: 554 253 54 87

EĞİTİM BİLGİLERİ

Derece	Kurum	Yıl
Lise	Ali Tunaboşlu Anadolu Lisesi	2006-2010
Lisans	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	2010-2014

İŞ TECRÜBESİ

Görev	Kurum	Yıl
Sınıf Öğretmeni	ODTÜ GVO Denizli İlkokulu	2014-....

YAYINLAR

Can, S., Şibir, E. S. ve Durukan, E. (2017) *Özel İlköğretim Okulunda Öğrenim Gören 3. Sınıf Öğrencilerinin Serbest Zaman Etkinliklerinden Beklentileri (Denizli İli Örneği)*, II. Uluslararası Çağdaş Eğitim Araştırmaları Kongresi, Muğla.

Can, S., Sidekli, S. ve **Şibir, E. S.** (2017) *Öğrencilerin Hayat Bilgisi Dersinde Yapılan E-Twinning Projesine Yönelik Bakış Açılarının İncelenmesi*, II.Uluslararası Çağdaş Eğitim Araştırmaları Kongresi, Muğla.

Sidekli, S. ve **Şibir, E. S.** (2017) *İlkokul Öğrencilerinin Fen Öğrenmeye Yönelik Motivasyonları İle Akademik Başarıları Arasındaki İlişki*, I. Uluslararası Sınırsız Eğitim Ve Araştırma Sempozyumu, Antalya.